

1. Maşınqayırma kompleksinin tərkibində neçə sahə olur? 01

- 60.0
- 30.0
- ✓ 70.0
- 40.0
- 50.0

2. İnkişaf etməmiş ölkələrdə ÜDM-un neçə faizi maşınqayırmanın payına düşür? 01

- 45-55 %;
- 60%-dən çox.
- ✓ 10%-dən az;
- 15-20 %;
- 25-35 %;

3. İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə ÜDM-un neçə faizi maşınqayırmanın payına düşür? 01

- 60%-dən çox.
- 45-55 %;
- 25-35 %;
- 10%-dən az;
- ✓ 15-20 %;

4. İnkişaf etmiş ölkələrdə ÜDM-un neçə faizi maşınqayırmanın payına düşür? 01

- ✓ 25-35 %;
- 45-55 %;
- 10%-dən az;
- 15-20 %;
- 60%-dən çox.

5. “Maşınqayırmanın iqtisadiyyatı” kursunun öyrənilməsində daha çox istifadə olunan tədqiqat metodu hansıdır? 01

- ✓ dialektik
- elmi abstraksiya
- deduksiya
- müqayisəli təhlil
- iqtisadi-riyazi qruplaşdırma;

6. “Maşınqayırmanın iqtisadiyyatı” kursunun tədqiqat obyektı hansıdır? 01

- ölkə sənayesi
- müəssisənin təsərrüfat fəaliyyəti
- ✓ sahənin təsərrüfat fəaliyyəti
- makro və mikroiqtisadiyyatın qarşılıqlı əlaqəsi
- qeyri-istehsal müəssisələri

7. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırmanın inkişaf xüsusiyyətlərinə aid deyil? 01

- ✓ sahə üçün xüsusi vergi dərəcəsi
- sahənin idarə edilməsinin təşkilat quruluşu
- istehsal olunan məhsulun xarakteri
- sahə müəssisələrinin yerləşdirilməsi
- sahədə istehsalın ictimai təşkili formalarının özünəməxsusluğu

8. Makroiqtisadi göstəricilərə hansı aiddir? 01

- ✓ milli gəlir, ÜDM, infilyasiya və işsizliyin səviyyəsi;
- istehsal xərcləri, ÜDM, infilyasiya və işsizliyin səviyyəsi
- əmək məhsuldarlığı, əmək haqqı;
- fond tutumu, fondverimi, milli gəlir, mənfəət;
- milli gəlir, mənfəət, maya dəyəri;

9. Maşınqayırma müəssisələrinin istehsal etdikləri məhsullara hansı xüsusiyyət aiddir? 01

- kapitaltutumlu
- material və elm tutumlu
- ✓ elmtutumlu
- enerjitutumlu
- materialtutumlu

10. Sənayenin elmi-texniki tərəqqini təmin edən sahələrinə hansılar aiddir?

- yüngül və yeyinti sənayesi sahələri
- tikinti və nəqliyyat sahələri
- ✓ maşınqayırma sənaye sahəsi
- maşınqayırma və yeyinti sənayesi sahələri
- kənd təsərrüfatı

11. Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil:

- marketing
- əməyin iqtisadiyyatı
- ✓ maşınqayırmanın iqtisadiyyatı
- menec-ment
- maliyyə

12. Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil:

- ✓ əməyin iqtisadiyyatı
- sə-na--yenin iqtisadiyyatı
- nəqliyyatın iqtisadiyyatı
- maşınqayırmanın iqtisadiyyatı
- aqrar-sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı

13. «Maşınqayırmanın iqtisadiyyatı» kursunun predmeti hansıdır?

- ✓ maşınqayırma sənayesində mövcud iqtisadi qanunların fəaliyyəti və təzahür formalarını, bazarın tələbatlarını ödəmək məqsədilə optimal xərclə yüksək təsərrüfat nəticə-lərini təmin edən amilləri, sahə iqtisadiyyatının tən----zımləmə qayda və vasitələrini, sahənin səmərəli-lik göstəricilərini yaxşılaşdır-maq üçün onun idarə edilməsinin metod və üsullarını öyrənməkdir;
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsidir;
- mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür forma-la-rının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların, tələb və təklifin səviyyəsinə təsir edən amillərin öyrənilməsidir.
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılmasıdır;
- istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məcmusudur;

14. «Maşınqayırmanın iqtisadiyyatı» kursunun obyekti hansıdır?

- ✓ istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan maşınqayırma müəssisələrin məcmusunu təşkil edən maşınqayırma sənaye sahəsi;
- mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür forma-la-rının öyrənilməsi.
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri;
- maşınqayırmada baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi;
- iqtisadi qanunların fəaliyyəti və təzahür formaları, optimal xərclə yüksək təsərrüfat nəticə-lərini təmin edən amillər, sahə iqtisadiyyatının tən----zımləmə qayda və vasitələri;

15. «Maşınqayırmanın iqtisadiyyatı» kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- ✓ Mikroiqtisadiyyat
- Makro və mezoiqtisadiyyat
- Makroiqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat
- Mezoiqtisadiyyat

16. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən miqdar məhsulun hazırlanması üzrə istehsal prosesi və onu təşkil edən ayrı-ayrı tərkib hissələrinin eyni vaxtdan bir təkrar olunmasına əsaslanır? 02

- ✓ ahəngdarlıq prinsipi
- mütənasiblik prinsipi
- düzxətlik prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- ixtisaslaşma prinsipi

17. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi əməliyyatlararası fasilələrin maksimum ixtisar edilməsini nəzərdə tutur? 02

- ✓ fasiləsizlik prinsipi
- mütənasiblik prinsipi
- düzxətlik prinsipi
- ixtisaslaşma prinsipi
- paralellik prinsipi

18. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur? 02

- ✓ mütənasiblik prinsipi
- ixtisaslaşma prinsipi
- düzxətlik prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- paralellik prinsipi

19. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən məhsulun istehsalı ilə əlaqədar istehsal prosesinin ayrı-ayrı mərhələlərinin eyni zaman kəsiyində, yəni paralel olaraq həyata keçirilməsini nəzərdə tutur? 02

- ✓ paralellik prinsipi
- mütənasiblik prinsipi
- düzxətlik prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- ixtisaslaşma prinsipi

20. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi xammal, material və ya yarımfabrikatın istehsala buraxılıb hazır məhsul alınana qədər onların ən qısa yolunun təmin edilməsinə əsaslanır? 02

- ✓ düzxətlik prinsipi
- mütənasiblik prinsipi
- ixtisaslaşma prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- paralellik prinsipi

21. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri və iş yerləri arasında əməyin peşələrə görə düzgün ixtisaslaşmasını və onlar arasındakı kooperasiyasını əks etdirir? 02

- ✓ ixtisaslaşma prinsipi
- mütənasiblik prinsipi
- düzxətlik prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- paralellik prinsipi

22. İstehsal prosesinə nə daxi deyil?

- ✓ tədavül prosesi;
- xidmətedici əmək prosesi;
- əsas əmək prosesi;
- təbii proseslər.
- köməkçi əmək prosesi;

23. Məhsulun hazırlanmasındakı roluna görə istehsal prosesi:

- ✓ əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal proseslərinə ayrılır;
- fərdi, dəstəli və axınlı istehsal proseslərinə ayrılır;
- əmək, təbii və fərdi istehsal proseslərinə ayrılır;
- normal, cari və perspektiv istehsal proseslərinə ayrılır.
- fərdi, kütləvi və seriyalı istehsal proseslərinə ayrılır;

24. Əməliyyatın taktı:

- ✓ ma-te-ria-lın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir;
- əməliyyata daxil olan ma-te-ria-lların sayını özündə əks etdirir;
- əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir;
- müəssisədə bir gündə istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir.
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir;

25. Əməliyyatın tempi:

- ✓ vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir;
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməlin kəmiyyətini əks etdirir;
- vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir;
- ma-te-ria-lın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir.
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir;

26. Maşınqayırma müəssisələrində istehsal tsiklinin uzunluğu göstəricisindən nə üçün istifadə olunur?

- kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir;
- ✓ bit-mə-miş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur;
- müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur;
- məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur;
- satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir.

27. İstehsalın təşkilinin formalarına nə aid deyil ?

- ✓ analitik forma;
- texnoloji forma;
- fərdi forma;
- düzxətli forma.
- predmet forması;

28. İstehsal prosesləri mürəkkəblik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

- ✓ sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri;
- mexaniki və fiziki-kimyəvi istehsal prosesləri;
- dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri;
- əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri;
- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri;

29. Aşağıdakılardan hansı istehsal tsiklinin azaldılmasının əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- ✓ məhsulun fondtutumunun azaldılması.
- təbii proseslərin süni üsulların köməyi ilə sürətləndirilməsi;
- növbələrarası fasilələrin azaldılması məqsədilə müəssisənin iş rejiminin təkmilləşdirilməsi;

- texnologiyanın təkmilləşdirilməsi;
- nəqliyyat və nəzarət əməliyyatlarının texnologiyalarla səmərəli şəkildə əlaqələndirilməsi;

30. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- ✓ istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklaturanın olması;
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi;
- emal olunacaq materialın istehsal partiyalarla buraxılması;
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması.
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ix-ti-saslaşması;

31. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aid deyil?

- ✓ ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ix-ti-saslaşması;
- bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı.
- bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi;
- eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi;
- emal olunacaq materialın istehsal partiyalarla buraxılması;

32. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin axınlı üsuluna aid deyil?

- ✓ yalnız universal avadanlıqlardan istifadə;
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması;
- istehsal prosesinin böyük sayda əməliyyatlara bölünməsi;
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ix-ti-saslaşması;
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi;

33. İstehsal prosesləri təşkili tipinə görə necə qruplaşdırılır?

- ✓ fərdi, seryalı, kütləvi;
- fərdi, dəstəli, kütləvi;
- fərdi, kütləvi, axınlı;
- dəstəli, kütləvi, seryalı.
- fərdi, dəstəli, axınlı;

34. İstehsalın təşkilinin hansı üsulu iqtisadi cəhətdən daha səmərəlidir?

- ✓ axınlı
- dəstəli
- dəstəli-fərdi
- avtomatlaşdırılmış çevik istehsal
- fərdi

35. İstehsal prosesləri təşkili üsuluna görə necə qruplaşdırılır?

- ✓ fərdi, dəstəli, axınlı;
- dəstəli, fərdi, kütləvi;
- kütləvi, fərdi, axınlı;
- kütləvi, fərdi, seryalı;
- dəstəli, seryalı, axınlı;

36. Məhsulun hazırlanmasında maşınqayırma müəssisəsində aşağıdakı sexlərindən hansı əsas sex hesab edilir?

- ✓ yığma sexi
- təmir sexi
- enerji sexi
- tara sexi
- alət sexi

37. Əmək cisminin hansı hərəkət formasında istehsal tsikli daha qısa olur?

- ✓ paralel
- qarışıq
- paralel-qarışıq
- ardıcıl-qarışıq
- ardıcıl

38. İstehsal tsikli nədir?

- ✓ xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır;
- xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır;
- xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır;
- xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdə olma vaxtıdır;
- xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır;

39. Aşağıdakı prinsiplərdən hansı istehsalın təşkili prinsiplərinə aid deyil?

- ✓ bərabərlik prinsipi;
- fasiləsizlik prinsipi;
- ahəngdarlıq prinsipi;
- paralellik prinsipi;
- müənasiblik prinsipi;

40. Hansı materialın kəsilməsində kömür elektrodlardan istifadə edilmir? 02

- ✓ qalınlığı 20 mm-dən çox olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 40 mm-ə qədər olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 20 mm-dən az olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 35 mm-ə qədər olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 30 mm-dən çox olan materialın kəsilməsində;

41. Hansı materialın kəsilməsində metal elektrodlardan istifadə edilir? 02

- ✓ qalınlığı 20 mm-ə qədər olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 40 mm-ə qədər olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 20 mm-dən çox olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 35 mm-ə qədər olan materialın kəsilməsində;
- qalınlığı 30 mm-ə qədər olan materialın kəsilməsində;

42. Maşınqayırma texnologiyasında daha böyük «xüsusi çəki»yə malik olanlar metalın təzyiqlə emalının hansı növləridir? 02

- ✓ sərbəst döymə və ştamplama;
- presləmə və dartma ;
- yayma və sərbəst döymə;
- yayma və çəkmə;
- ştamplama və çəkmə;

43. Metalın təzyiqlə altında emalının əsas növlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ✓ süzmə;
- yayma;
- sərbəst döymə;
- ştamplama.
- çəkmə;

44. Maşınqayırma texnologiyasının başlanğıcı, ilkin mərhələsi hansıdır? 02

- ✓ töküklərin istehsalı;
- metalın təzyiqlə emalı;
- Metalın kəsmə yolu ilə emalı;

- metalın qaynaq edilməsi;
- pəstahların istehsalı;

45. “İstehsal prosesi” və “Texnoloji prosesi” anlayışları: 01

- onlar sinonim anlayışlardır;
- onlar arasında əlaqə yoxdur;
- “Texnoloji prosesi” anlayışı genişdir;
- ✓ “İstehsal prosesi” anlayışı genişdir;
- “İstehsal prosesi” “Texnoloji prosesi”n tərkib hissəsidir.

46. Support torna dəzgahı ilk dəfə harda tətbiq olunub? 02

- ✓ XVIII əsrin əvvəllərində Rusiyada;
- XVIII əsrin sonunda Almaniyada.
- XVIII əsrin əvvəllərində ABŞ-da;
- XVIII əsrin sonunda Rusiyada;
- XVIII əsrin əvvəllərində İngiltərədə;

47. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma texnologiyasının mərhələsinə aid deyil? 01

- ✓ maşınqayırmada istehsal tsiklinin müəyyənləşdirilməsi;
- maşınların yığılması mərhələləridirlər.
- tökmələrin (töküklərin) istehsalı;
- metalın təzyiqlə emalı;
- hazırlıqların (pəstahların) istehsalı;

48. Maşınların istehsalı prosesindəki əlaqələri, qanun və qanunauyğun-luqları nə öyrənir? 01

- maşınqayırma texnikası;
- mezoiktisadiyyat elmi;
- maşınqayırmanın iqtisadiyyatı elmi;
- mikroiktisadiyyat elmi;
- ✓ maşınqayırma texnologiyası

49. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma sənayesində metal emal edən avadanlıqlar qrupuna aid deyil? 01

- ✓ rezak;
- doqrama kimi qrup.
- düzyonuş, iskənə və dartma,
- diş və yivəçan;
- frezer;

50. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma sənayesində metal emal edən avadanlıqlar qrupuna aid deyil? 01

- torna;
- birləşmiş.
- pardaxlama-tamamlama;
- burğu-deşmə və içyonuş;
- ✓ pəstahlama;

51. «Texnika» və «maşın» anlayışlarının biri-birindən fərqi nədir? 01

- ✓ texnika əmək alətlərinin məcmusudur;
- onlar arasında fərq yoxdur;
- texnika “maşın”ların tərkib hissələrindən biridir;
- doğru cavab yoxdur
- “Maşın” anlayışı “texnika” anlayışına nisbətən genişdir;

52. 15. Keçən əsrin 50-ci illərinin sonuna olan dövrlərdə Azərbaycan maşınqayırmasının hansı sahəsi daha çox inkişaf etmişdir? 01

- Traktor və kənd təsərrüfatı;
- Yüngül, yeyinti və məişət cihazları
- ✓ neft maşınqayırması;
- elektrotexnika;
- energetika;

53. 14. Bütünlükdə iqtisadiyyatın, o cümlədən onun ayrı-ayrı qeyri-sənaye sektorlarının inkişafında, bunların maddi-texniki bazalarının modernləşdirilməsində müstəsna rola və əhəmiyyətə malik sahə hansıdır? 01

- ölkənin təhsil sahəsi;
- metallurgiya sənayesi.
- ✓ maşınqayırma sənayesi;
- yeyinti sənayesi;
- yüngül sənaye;

54. Bütün ictimai fəaliyyət növlərində insan əməyinin texniki cəhətdən silahlandırılan sahə hansıdır? 01

- metallurgiya sənayesi.
- ölkənin təhsil sahəsi;
- yüngül sənaye;
- yeyinti sənayesi;
- ✓ maşınqayırma sənayesi;

55. 12. Bakı elektrik maşınqayırma zavodu (BEMZ) ilk güc transformatorunu nə vaxt istehsal edib? 01

- ✓ 1947-ci ildən;
- 1948-ci ildən;
- 1945-ci ildən;
- 1942-ci ildən;
- 1950-ci ildən;

56. 11. Azərbaycanın maşınqayırma zavodları nə vaxtdan bütünlükdə «mülki məhsul» istehsalına keçməyə başladı? 01

- ✓ 1943-cü ildən;
- 1944-cü ildən;
- 1950-ci ildən;
- 1948-ci ildən;
- 1945-ci ildən;

57. 10. Müharibə illərində (1941-1945-ci illər) Azərbaycanda maşınqayırma sənayesində istehsalın həcmi neşə faiz artmışdır? 02

- 0.38
- 0.39
- ✓ 0.35
- 0.36
- 0.37

58. 9. Azərbaycanda maşınqayırmanın inkişafının ikinci mərhələsi nə vaxtdan başlayıb? 01

- ✓ keçən əsrin 60-cı illərdən
- keçən əsrin 75-ci illərdən
- keçən əsrin 70-ci illərdən
- keçən əsrin 30-cu illərdən
- keçən əsrin 40-cı illərdən

59. 8. Maşınqayırma dünyada ilk dəfə nə vaxt hansı ölkədə formalaşmağa başlamışdır? 01

- ✓ XVIII əsrdə Böyük Britaniyada
- XVIII əsrdə İngiltərədə

- XVIII əsrdə Fransada
- XVIII əsrdə Rusiyada
- XVIII əsrdə ABŞ-da

- 60.** Azərbaycan neft maşınqayırması nə vaxtdan başlayaraq neft sənayesinin xarici ölkələrdən asılılığının aradan qaldırıl-masında xüsusi rol oynamışdır? 02
- XX əsrin 42-ci illərdən
 - XX əsrin 60-cı illərdən
 - ✓ XX əsrin 30-cı illərdən
 - XX əsrin 25-ci illərdən
 - XX əsrin 20-cu illərdən
- 61.** Maşınqayırmanın təkamül tarixinin başlanğıcı
- elmlə texnika vahidət təşkil etdiyi vaxtdan;
 - elmi-texniki inqilabdan sonra.
 - ✓ maşının maşınla istehsal olunduğu vaxtdan;
 - elmi-texniki inqilabdan sonra;
 - elm məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevriləndə;
- 62.** Maşınqayırma iqtisadiyyatın
- xammal bazalarından biridir;
 - aqrar sektoruna xidmət edən sahəsidir;
 - ✓ fondyaradan sahələrindən biridir;
 - mühüm istehsal infrastrukturudur
 - müstəqil sahələrindən biridir;
- 63.** Maşınqayırma elmi-texniki tərəqqinin....
- ✓ maddi əsasıdır;
 - mərhələlərindən biridir
 - analoqudur;
 - tərkib hissəsidir;
 - davamıdır;
- 64.** Maşınqayırma elmi-texniki tərəqqinin.....
- ✓ bələdçisidir;
 - alternatividir;
 - texniki-iqtisadi göstərijisidir
 - nəticəsidir;
 - təkamül başlanğıcıdır;
- 65.** Maşınqayırma:
- ✓ maşın və avadanlıqlar istehsal edən sahədir;
 - nəqliyyat və qurğular istehsal edən sahədir.
 - əmək jisimləri istehsal edən sahədir;
 - istehsal vasitələri istehsal edən sahədir;
 - əmək vasitələri istehsal edən sahədir;
- 66.** Sənayenin elmi-texniki tərəqqini təmin edən sahələrinə hansı aid deyil?
- ✓ yeyinti sənayesi
 - kimiya sənayesi
 - maşınqayırma sahəsi
 - neft-kimiya sənayesi
 - elektroenergetika sənayesi

67. 47. Sənaye istehsalının ölkə ərazisi üzrə düzgün yerləşdirməsi aşağıdakılardan hansına təsir göstərmir? 01
- ✓ ölkə iqtisadiyyatında inhisarçılığın səviyyəsinin artmasına;
- geniş təkrar istehsalın sürətlənməsinə;
 - şəhərlə kənd, sənaye və kənd təsərrüfatı arasındakı fərqlərin azaldılmasına;
 - əmək məhsuldarlığının yüksəlməsi və ictimai xərclərə qənaət əsasında istehsalın səmərəliliyinin artmasına.
 - təbii sərvətlərdən səmərəli istifadəyə;
68. 106. Yeni tikiləcək müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların istehlakçıları çox olarsa, onda belə müəssisələr necə yerləşdirilməlidir? 01
- ✓ xammal bazasına yaxın;
- istehlak rayonuna yaxın;
 - enerji mənbələrinə yaxın;
 - əhalinin alıcılıq qabiliyyəti yüksək olan payonlarda.
 - əhalinin sıx yerləşdiyi rayonda;
69. 105. Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı istehlak rayonuna yaxın yerləşdirilməməlidir?
- ✓ qara və əlvan metallurgiya müəssisələri.
- mebel istehsalı müəssisələri;
 - neft emalı müəssisələri;
 - metaltutumu az olan maşınqayırma istehsalları;
 - pambıq parça müəssisələri;
70. 104. Sənaye müəssisələrinin ərazi üzrə yerləşdirilməsində aşağıdakı amillərdən hansı nəzərə alınır? 01
- ✓ əhalinin dini etiqatı;
- özəlləşdirmənin sürəti;
 - müəssisənin nizamnamə kapitalının miqdarı;
 - istehsalın təşkili tipləri;
 - istehsalın təşkili üsulları;
71. 103. Sənaye müəssisələrinin ərazi üzrə yerləşdirilməsində aşağıdakı amillərdən hansı nəzərə alınmır? 01
- ✓ istehsalın təşkili üsulları;
- su enerjisinin istifadə olunması mümkünlüyü;
 - təbii su yolunun mövcudluğu;
 - əhalinin dini etiqat;
 - faydalı qazıntının istifadə olunması mümkünlüyü;
72. 102. Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edir? 01
- ✓ istehsalın ictimai təşkili formaları;
- istehsalın təşkili tipləri;
 - mexaniki amillər;
 - istehsalın təşkili prinsipləri;
 - istehsalın təşkili üsulları;
73. 101. Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir? 01
- ✓ mexaniki amillər;
- nəqliyyat amili;
 - texniki amillər;
 - demoqrafik amillər;
 - təbii amillər;
74. 40. Sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edən amillərin hansının təsiri nəticəsində müxtəlif növ materialdan eyni məhsul alınması imkanı yaranır? 01

- ✓ kimyalaşdırmanın inkişafı;
- kooperasiyalaşma;
- korporasiyalaşma;
- avtomatlaşdırmanın inkişafı;
- elektirikləşdirmənin inkişafı;

75. 99. Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir? 01

- ett-nin istiqamətləri;
- E) demoqrafik amillər;
- ✓ istehsalın təşkili üsulları;
- nəqliyyat amili;
- istehsalın ictimai təşkili formaları;

76. 98. Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edir? 01

- ✓ ett-nin istiqamətləri;
- istehsalın təşkili tipləri;
- mexaniki amillər;
- istehsalın təşkili prinsipləri;
- istehsalın təşkili üsulları;

77. 97. Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir? 01

- ✓ özəlləşdirmənin sürəti;
- kooperasiyalaşma;
- elektirikləşdirmənin inkişafı;
- avtomatlaşdırmanın inkişafı;
- kimyalaşdırmanın inkişafı;

78. 96. Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir? 01

- ✓ korporasiyalaşma;
- kooperasiyalaşma;
- elektirikləşdirmənin inkişafı;
- avtomatlaşdırmanın inkişafı;
- kimyalaşdırmanın inkişafı;

79. 95. Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir? 01

- ✓ korporasiyalaşma;
- kooperasiyalaşma;
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi;
- istehsalın kombinləşməsi;
- istehsalın ixtisaslaşması;

80. 94. Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı enerji mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməməlidir?

- ✓ pambıqtəmizləmə müəssisələri;
- elektrokimya müəssisələri;
- süni liflər istehsal edən müəssisələr;
- yüngül metallar (alüminium və.s) istehsalları.
- elektrometallurgiya müəssisələri;

81. 93. Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı xammal mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməməlidir?

- ✓ neft emalı müəssisələri;
- pambıqtəmizləmə müəssisələri;

- maşınqayırmanın metal-tutumlu istehsalları;
- qara və əlvan metallurgiya.
- əsas kimya müəssisələri;

82. 92. Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı istehlak rayonuna yaxın yerləş-dirilməlidir?

- ✓ neft emalı müəssisələri;
- mebel istehsalı müəssisələri;
- ilkin aluminium istehsal edən müəssisələr;
- qara və əlvan metallurgiya müəssisələri.
- pambıqtəmizləmə müəssisələri;

83. 91. Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı enerji mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməlidir?

- ✓ ilkin aluminium istehsal edən müəssisələr;
- mebel istehsalı müəssisələri;
- neft emalı müəssisələri;
- qara və əlvan metallurgiya müəssisələri.
- pambıqtəmizləmə müəssisələri;

84. 30. Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı xammal mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməlidir?

- ✓ qara və əlvan metallurgiya.
- süni liflər istehsal edən müəssisələr;
- neft emalı müəssisələri;
- yeyinti sənayesi müəssisələri;
- kimya müəssisələri;

85. 89. Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin hansı prinsipinə riayət olunması müəssi-sələrin ixtisaslaşma səviyyəsini və onların optimal ölmüsünü müəyyən edir? 01

- ✓ istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
- istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
- sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərarda yerləşdirilməsi;
- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təssərfatlarının kompleks inkişafı.
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;

86. 88. Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin hansı prinsipinə riayət olunmaqla ölkənin iqtisadi rayonlarının sosial-iqtisadi inkişafının tarazlığını təmin edir, onların təbii resurslarından və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə məsələsini həll edir? 01

- ✓ sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərarda yerləşdirilməsi;
- istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
- istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təssərfatlarının kompleks inkişafı.
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;

87. Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə daxil deyil? 01

- ✓ xammalın olub-olmamasından asılı olmayaraq ucuz işçi qüvvəsi regionlarına üstünlük verilməsi;
- ölkənin xarici təvəvüzdən müdafiəsi və ətraf mühitin qorunması;
- istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təssərfatlarının kompleks inkişafı.
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;

88. Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə daxil deyil? 01

- sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərarda yerləşdirilməsi;
- ✓ istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
- istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;

- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.

89. 85. Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə nələr daxildir?

- ✓ istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması, ölkənin ərazi üzrə dırqərarda yerləşdirilməsi
- istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması, ölkənin ərazisi üzrə birqərarda yerləşdirilməsi.
- ixtisasız fəhlələrin və işsizlərin az olduğu rayonlara meyletmə, xarici bazarda rəqabət apara biləcək məhsulların istehsalı, xammalın olub-olmamasından asılı olmayaraq ucuz işçi qüvvəsi regionlarına üstünlük verirməsi
- hərbi sənayenin üstün inkişafını təmin edən ərazilərə meyl etmə, yalnız valyutaya satıla bilən məhsulların regionlar üzrə yerləşdirilməsi
- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi, təmərküzləşmənin sürətləndirilməsi.

90. 84. Aşağıdakılardan hansı məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsi və ərazi üzrə təşkili prinsiplərinə təminat verən, təsir edən nəqliyyat amillərinə aid deyil? 01

- ✓ sənaye istehsalının təmərküzləşmə dərəcəsi;
- yükdaşınmalar üçün həmsərhəd ölkələrə çıxış imkanları.
- istehsal infrastrukturunu – yol, enerji (kənardan), nəqliyyat və s.;
- istehsal infrastrukturunu – rabitə və s.;
- nəqliyyat sektorunun (avtomobil, dəmir yolu, su və s.) quruluşu;

91. 83. Aşağıdakılardan hansı məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsi və ərazi üzrə təşkili prinsiplərinə təminat verən, təsir edən texniki-iqtisadi amillərə aid deyil? 01

- ✓ regionda sosial infrastrukturunun inkişaf səviyyəsi;
- regionun ixtisaslaşma istiqaməti və səviyyəsi;
- elmi-texniki tərəqqi;
- əlaqəli sahələrin istehsal potensialı.
- sənaye istehsalının təmərküzləşmə dərəcəsi;

92. 82. Aşağıdakılardan hansı məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsi və ərazi üzrə təşkili prinsiplərinə təminat verən, təsir edən sosial-iqtisadi amillərə aid deyil? 01

- ✓ istehsal olunacaq məhsula regionun özündə tələbatın həcmi;
- ekologiyaya təsirin yükü;
- regionda sosial infrastrukturunun inkişaf səviyyəsi;
- regionda işsizlik səviyyəsi.
- əhalinin sosial tərkibi, sosial qrupların kəmiyyət nisbəti;

93. 21. Aşağıdakılardan hansı məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsi və ərazi üzrə təşkili prinsiplərinə təminat verən, təsir edən təbii-coğrafi amillərə aid deyil? 01

- ✓ regionda məskunlaşmış əhalinin yaş-cins tərkibi;
- xammal, enerji və su ehtiyatları;
- münasib relyefə malik torpaq sahəsinin mövcudluğu;
- təbiətdən istifadə ilə bağlı itkilərin bərpasına çəkiləcək xərclər;
- faydalı qazıntılar;

94. 20. Aşağıdakılardan hansı məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsi və ərazi üzrə təşkili prinsiplərinə təminat verən, təsir edən demoqrafik amillərə aid deyil? 01

- ✓ inşa olunacaq müəssisənin ətraf mühitə təsiri.
- texniki peşələr üzrə ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin mövcudluğu;
- əmək qabiliyyətli əhalinin peşə-ixtisas tərkibi.
- regionun əmək resursları və məşğulluq səviyyəsi;
- regionda məskunlaşmış əhalinin yaş-cins tərkibi;

95. 19. Hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürəti necə hesablanır?

- ✓ sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin faktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;
- sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;

- sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi;
- hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi;

96. 18. Sənaye müəssisələrinin hansı təsnifat əlamətinə görə sahəyə xas olan əsas və dövriyyə fondlarının quruluşlarındakı ümumilik və fərqlər, sahənin istehsal etdiyi məhsulun material, enerji, əmək və elm tutumluğunun dərəcəsi, istehsal tiplərindən hansının üstünlüyü və istehsalın ictimai təşkili forması və səviyyəsi nəzərə alınır?

- ✓ iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- idarəçilik və təbəçilik əlamətinə görə;
- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;

97. 17. Hansı təsnifat əlamətinə görə sənaye müəssisələri hasiledici və emaledici qruplara bölünür?

- ✓ əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- idarəçilik və təbəçilik əlamətinə görə;
- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;

98. 16. Aşağıdakılardan hansı hasiledici sənaye sahəsinə aid deyil?

- ✓ ağac məmulatları istehsalı;
- neft hasilatı;
- tikinti materialları istehsalı;
- kimyəvi xammal hasilatı.
- apatit hasilatı;

99. 15. Hansı təsnifat əlamətinə görə sənaye müəssisələri hasilat və emal sənayesi qruplarına bölünür?

- ✓ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə.
- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- texnoloji istehsal üsuluna görə;

100. 14. Maşınqayırmanın sahə quruluşuna hansı amil təsir göstərmir?

- ✓ idarəetmənin sosial-mənəvi metodlarının tətbiqinin genişləndirilməsi.
- istehsalın ixtisaslaşmasıdırılmasının dərinləşdirilməsi;
- xalqın maddi rifahının və mədəni səviyyəsinin artımı;
- elmi-texniki tərəqqinin sürətinin artması;
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsinin yüksəlməsi;

101. 13. Maşınqayırmanın sahə quruluşuna təsir edən amillər

- kombinləşmə və kooperasiyalaşdırmanın genişlənməsi
- istehsalın səmərəli təşkili formaları;
- əmək jisimlərindən məsrəf normaları;
- istehsala xidmət sferalarının artım sürəti;
- ✓ elmi-texniki tərəqqi, sahələrin inkişaf sürətləri, onların məhsullarına təklifin səviyyəsi;

102. 12. Sənaye sahələri məhsulun iqtisadi təyinatına görə necə təsnifləşdirilir?

- ✓ istehsal vasitələri və istehlak şeyləri istehsal edən sahələr;
- qida məhsulları və elektrik avadanlıqları istehsal edən sahələr;
- yüngül və ağır sənaye;
- hasilat və emal sənayesi sahələri.
- tikinti materialları və maşın və avadanlıqlar istehsalı sahələri;

- 103.** 11. Sənaye sahələri əmək predmetinə təsiretmə xarakterinə görə necə təsnifləşdirilir?
- ✓ hasilat və emal sənayesi;
 - yüngül və yeyinti sənayesi;
 - yüngül və ağır sənaye;
 - «A» və «B» qrupuna daxil olan sənaye sahələri.
 - hasilat sənayesi və balıq sənayesi;
- 104.** 10. Aşağıdakı hansı göstəricilərdən maşınqayırmanın sahə quruluşunu təhlil etmək üçün istifadə edilmir?
- ✓ maşınqayırma sahələrindəki fondverimi göstəricisindən;
 - maşınqayırmada işləyənlərin ümumi sayında bu və ya başqa sahədə işləyənlərin xüsusi çəkisi;
 - maşınqayırmanın əsas istehsal fondlarının ümumi dəyərində sahənin əsas istehsal fondları xüsusi çəkisi;
 - sahənin qabaqlama əmsalı.
 - maşınqayırmanın ümumi məhsul buraxılışı həcmində ayrı-ayrı sahələrin məhsul buraxılışının xüsusi çəkisi;
- 105.** 9. Aşağıdakı hansı göstəricilərdən maşınqayırmanın sahə quruluşunu təhlil etmək üçün istifadə edirlər?
- ✓ sahənin qabaqlama əmsalı.
 - maşınqayırma sahələrinin rəqabət qabiliyyətlilik göstəricisindən;
 - maşınqayırma sənayesinin rentabellik göstəricisindən;
 - maşınqayırma sahələrində çalışan işçilərin əmək məhsuldarlığı göstəricisindən;
 - maşınqayırma sahələrindəki fondverimi göstəricisindən;
- 106.** 8. Sahənin bütünlükdə sənayeni (və ya digər sahəni) in-ki-şaf sürətinə görə qabaqlama əmsalı necə hesablanır?
- ✓ hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi;
 - sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin faktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;
 - sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
 - sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi.
 - sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
- 107.** 7. Maşınqayırma sahəsinə daxil olan müəssisələr aşağıdakı şərtlərdən hansına cavab verməlidir?
- ✓ xammal bazalarından biridir;
 - mühüm istehsal infrastrukturudur
 - Maşınqayırmanın təkamül tarixinin başlanğıcı
 - iş şəraitinin ümumi cəhətlərinə görə fərqlənirlər.
 - aqrar sektoruna xidmət edən sahəsidir;
- 108.** 6. Maşınqayırma sahəsinə daxil olan müəssisələr aşağıdakı şərtlərdən hansına cavab vermir?
- ✓ iş şəraitinin ümumi cəhətlərinə görə fərqlənir.
 - mərhələlərdən biridir
 - Maşınqayırma iqtisadiyyatın
 - həmcins xammal və material istehlak edirlər;
 - xüsusi peşə-ixtisas tərkibinə malik mü-hən-dis-texniki və fəhlə kadrlara malik olurlar;
- 109.** 5. Maşınqayırma sənayesi əmək bölgüsünün hansı formasında yaranmışdır?
- ✓ xüsusi əmək bölgüsü;
 - fərdi əmək bölgüsü;
 - texniki əmək bölgüsü;
 - texnoloji əmək bölgüsü;
 - ümumi əmək bölgüsü;
- 110.** 4. Maşınqayırmanın sahə quruluşu nədir?
- ✓ maşınqayırmanın tərkibinə daxil olan sahələr və istehsallar arasındakı kəmiyyət nisbətidir.

- maşınqayırma müəssisələri arasındakı qarşılıqlı kooperasiya əlaqələrini əks etdirən göstəricidir.
- maşınqayırmanın digər sahələrlə əlaqələrinin əks etdirən göstəricidir.
- maşınqayırmaya daxil olan müəssisələrin ardıcılığıdır.
- maşınqayırma sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrinin həcmi əks etdirən kəmiyyətdir.

111. 3. Maşınqayırma sahəsi nədir?

- ✓ məhsulunun iqtisadi təyinatı, texnoloji istehsal üsulu, heyvətinin peşə tərkibinə görə eyni olan müəssisələrin məcmusudur.
- istehsalın təşkili metodları və ictimai təşkili formaları oxşar olan müəssisələrin məcmusudur;
- eyni ərazidə yerləşən və müxtəlif məhsul istehsal edən müəssisələrin cəmi;
- xammal kompleks emal edən müəssisələrin məcmusudur;
- texniki xarakteristikasına görə həmcins materiallar istehlak edən müəssisələrin məcmusudur;

112. 2. Sənaye sahələri hansı əlamətə görə təsnifləşdirilir?

- ✓ istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə.
- əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- texnoloji istehsal üsuluna görə;
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;

113. 1. Sənaye sahələri hansı əlamətlərə görə təsnifləşdirilir?

- ✓ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, idarəçilik və təbəçilik əlamətinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- texnoloji istehsal üsuluna, məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə görə.
- məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, işçi qüvvəsinin sayına, idarəçilik və təbəçilik əlamətinə, inkişaf səviyyəsinə görə;

114. 13. Maşınqayırmanın istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan keyfiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ✓ mənfəətin kütləsi.
- rentabellik səviyyəsi;
- əmək məhsuldarlığı;
- fondverimi göstəricisi;
- materialtutumu göstəricisi;

115. 12. Maşınqayırmanın istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan kəmiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- əmtəəlik məhsulun həcmi;
- ✓ əmək məhsuldarlığı;
- əmək haqqı fondu;
- realizə olunmuş məhsulun həcmi;
- mənfəətin kütləsi.

116. 70. Maşınqayırmanın istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- ✓ kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri;
- məhsulun estetik göstəriciləri;
- iqtisadi göstəricilər;
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- texnolojilik göstəriciləri;

117. 10. Maşınqayırma müəssisələrində istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- ✓ orta illik istehsal gücündən;
- çıxış istehsal gücündən;

- rentabellik normasından;
- rentabellik indeksindən;
- giriş istehsal gücündən;

118. 9. İstehsal proqramması hansı amillərlə əsaslandırılır?

- ✓ istehsal ediləcək məhsula bazardakı tələbin həcmi, istehsal güclərindən istifadə səviyyəsi, yeni istehsal güclərinin işə salınması və əsaslı tikinti işləri üzrə nəzərdə tutulan tədbirlər.
- müəssisənin istehsal gücü, maddi-texniki təminat səviyyəsi, beynəlxalq əlaqələri, innovasiya fəaliyyəti, idarəetmə işçilərinin sayı
- istehsal meydançalarının sahəsi, alınacaq xammalın həcmi, cəlb ediləcək kreditlərin məbləği,
- məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların texniki səviyyəsi, alınacaq materialların keyfiyyəti.
- istehsal ediləcək məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların quruluşu

119. 8. İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- ✓ əmtəəlik məhsul;
- əsas istehsal fondlarının tərkibi;
- dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri;
- məhsulun maya dəyəri.
- 1 manatlıq əmtəəlik məhsula çəkilən xərc;

120. 7. İstehsal proqramının natural göstəricisi hansıdır?

- ✓ məhsulun nomenklaturası;
- reallaşdırılmış məhsul;
- əmtəəlik məhsul;
- xalis məhsul;
- ümumi məhsul;

121. 6. Maşınqayırma müəssisələrinin istehsal proqramında:

- ✓ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə na-tural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;
- planda real-laş-dırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsul-la-rın maya dəyəri üzrə tapşırıq-lar öz əksini tapır;
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;
- müəssisənin inkişaf planının mə-kan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir.
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fon-dunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artı-rıl-ması, kadr-ların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tap-şırıqlar öz əksini tapır;

122. 5. Əmtəəlik məhsula daxil edilmir:

- ✓ bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı;
- ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul;
- reallaşdırılmış məhsul;
- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı;

123. 4. Maşınqayırma müəssisələrində istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- ✓ orta illik istehsal güsündən;
- çıxış istehsal güsündən;
- rentabellik normasından;
- rentabellik indeksindən;
- giriş istehsal güsündən;

124. 3. Maşınqayırma müəssisələrində normaların işlənib hazırlanma-sında aşağıdakı hansı metodlardan istifadə olunur?

- ✓ analitik-hesablama, təcrü-bi-eksperimental və statistik.
- iqtisadi, texnoloci və operativ;
- məmulat üzrə, hissə üzrə və oxşarlığa görə hesablama metodları;
- qənaətli, kompleks və funksional;

- analitik-hesablama, funksional və qənaəti;

125. 2. Maşınqayırmanın istehsal proqramının göstəricilər sisteminə nələr aiddir?

- ✓ ümumi məhsul, əmtəəlik məhsulun həcmi, realizə olunmuş məhsul
- rəqiblərin illik dövriyyəsi, əmək haqqı fondu, işçi heyətinin sayı və əmək məhsuldarlığı
- mövcud və potensial istehsal gücü, faktiki və potensial satış həcmi
- işçilərin sayı, məhsul nomenklaturası, keyfiyyəti, qiyməti və maya dəyəri
- rəqiblərin istehsal gücü, bazardakı məhsulların keyfiyyəti, əmək məhsuldarlığı

126. 60. Proqram nədir?

- ✓ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən mü-əy--yən dövr ər---zin-də icrası nəzərdə tutulan təsər-rü-fat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzi-fə-lərin məcmusudur;
- elmi cəhətdən formalaşdırılan bi-lik--lər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahə-lə-rinin şü-ur-lu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət nö-vüdür;
- strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qar-şıya qoyulan və-zi-fələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cə---hətdən əsaslandırılmış tə-səv-vür, mü-lahizə və töv-siyə-lə-rin məcmusudur;
- məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ va----riantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymət-lən-di-rilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür.
- proqramda öz əksini tapan təd-bir-lə-rin rə-van, bir qaydada realizə olunması məqsə-dilə həya-ta keçirilməsi nəzərdə tu--tu-lan konkret və komp-leks tədbirlər sistemidir;

127. 32. Biznes-plan nədir? 02

- ✓ mənfəət əldə etməsinə nail olmaq üçün istehsal sahibkarlığına yerinə yetirməli olduğu tədbirlər sistemidir
- konsaltinq firmaları tərəfindən bütün sənaye müəssisələrinə sifarişsiz və ödənişsiz olaraq tərtib olunub verilən sənədlər toplusudur
- Ədliyyə Nazirliyi, Vergilər və Maliyyə Nazirliyi tərəfindən tələb edilən zəmanət xarakterli sənədlərdir
- direktiv plandır
- müəssisələrə öz fəaliyyətində nəzərə almalı olduqları məsələlər haqqında dövlət tərəfindən verilən sənəddir

128. 30. Maşınqayırmanın istehsalının planlaşdırılmasında hansı metodlardan istifadə olunur? 02

- ✓ balans metodu;
- iqtisadi metodu;
- analitik-hesablama metodu;
- inzibati metodu;
- təcrübi-eksperimental metodu;

129. 29. Maşınqayırma müəssisələrində elmi cəhətdən əsaslandırılmış normaların işlənib hazırlanmasında hansı metodlardan istifadə olunur? 02

- ✓ analitik-hesablama və təcrübi-eksperimental;
- iqtisadi və tənzimləyici metodlar;
- analitik-hesablama və iqtisadi metodlar;
- təcrübi-eksperimental və inzibati metodlar;
- təcrübi-eksperimental və təşkilati metodlar;

130. 28. Seçilmiş prioritetlər üzrə lazımi vəzifələri tamamilə və həm də sürətlə həll etmək üçün zəruri olan iqtisadi şəraitin yaradılması və onun elmi cəhətdən əsaslandırılması indikativ planlaşdırmanın hansı funksiyasına aiddir? 02

- ✓ tənzimləyici;
- strateji;
- təşhihedici;
- məlumatverici;
- operativ;

131. 27. Indikativ planlaşdırmanın hansı funksiyası sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılmasından ibarətdir? 02

- ✓ strateji;
- tənzimləyici;
- təşhihedici;

- məlumatverici;
 - operativ;
132. 26. İndikativ planlaşdırmanın hansı funksiyası istehsalın iqtisadi cəhətini qiymətləndirmək, təhlil etmək, ümumiləşdirmək üçün meyar və göstəricilər sisteminin işlənilib hazırlanması işini icra edir? 02
- ✓ təshihedici;
 - tənzimləyici;
 - strateji;
 - məlumatverici;
 - operativ;
133. 25. Aşağıdakılardan hansı indikativ planlaşdırmanın funksiyalarına aid deyil?
- ✓ operativ;
 - tənzimləyici;
 - təshihedici;
 - məlumatverici;
 - strateji;
134. 24. "Nail olunmuş səviyyədən" planlaşdırma:
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir;
 - müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir;
 - müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında ən səmərəli pro-por-siya və kəmiyyət əlaqələrini müəyyən.
 - ✓ istehsal-təsərrüfat tapşırıqlarının müəssisənin fəaliyyətini əks etdirən göstəricilərin fərqli formalaşmış dinamikası əsasında müəyyən olunmasına əsaslanır;
 - planların tərtib olunmasının elmi əsası olan norma və normativlərə əsaslanır;
135. 23. Aşağıdakılardan hansı operativ-istehsal planlaşdırılmasının vəzifələrinə aid deyil?
- ✓ istehsal proqramının və müəssisənin inkişaf planının digər göstəricilərinin vaxta görə yerinə yetirilməsinin dəqiqləşdirilməsi;
 - müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarının hazırlanması;
 - əlaqəli sex, sahə, briqada və iş yerlərinin fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi;
 - istehsal prosesinin gedişinə nəzarət və onun tənzimlənməsi.
 - yerinə yetirilməsi müddətləri göstərilməklə tapşırıqların konkretləşdirilməsi və sex, sahə, briqada və iş yerlərinə göndərilməsi;
136. 50. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının əsas bölməsi olan «İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin artırılması» planında nəzərə alınmır?
- ✓ ayrı-ayrı məhsul-ünvanın istehsalı üzrə tapşırıqlar;
 - kənd-lərdən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
 - dövrü və vəsaitlərdən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
 - investisiya qo-yuluşlarından istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
 - əsas fondlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
137. 21. Planlaşdırmanın kompleksliyi:
- ✓ hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətə bağlı olan bütün işlərin planında tam əks olunması.
 - müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;
 - məhsul-ünvanın inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir;
 - istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir;
 - uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir;
138. 20. Planlaşdırmanın fasiləsizliyi:
- ✓ uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir;
 - müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;

- hər bir istehsal vahidi pla-nının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əla--qə, plan-laş-dırılan obyektin və onunla əlaqədar olan böl-mə-lə-rin fəaliy-yətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması de-mək-dir;
- müəssisənin inkişaf planının mə-kan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir.
- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alter-nativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir;

139. 19. Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planda:

- ✓ planda real-laş-dırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məh-sul-la-rın maya dəyəri üzrə tapşırıq-lar öz əksini tapır;
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə na-tural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;
- müəssisənin inkişaf planının mə-kan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir.
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fon-dunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artı-rıl-ması, kadr-ların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tap-şırıqlar öz əksini tapır;

140. 18. Maliyyə planında:

- ✓ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir.
- planda real-laş-dırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məh-sul-la-rın maya dəyəri üzrə tapşırıq-lar öz əksini tapır;
- müəssisənin inkişaf planının mə-kan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir;
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə na-tural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fon-dunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artı-rıl-ması, kadr-ların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tap-şırıqlar öz əksini tapır;

141. 17. Operativ-istehsal planlaşdırılması.....

- ✓ müəssisənin inkişaf planının mə-kan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir;
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları özündə əks etdirir;
- müəssisədə mənfəət və ren-ta-bel-lik planlaşdırılmasını özündə əks etdirir;
- müəssisədə yeni bölmələrin tikintisi, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovasiya işləmələri, yeni məhsulların mə-nim-sənilməsi, mü-tərəqqi texnologiyanın tət-bi-qi, istehsal pro-ses-lə-rinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaş-dırıl-ması və s. üzrə tap-şı-rıqları özündə əks etdirir;
- müəssisədə istehsal heyətinin əmək şəraitinin, məişət və istirahət problemlərinin həlli üzrə tədbirləri özündə əks etdirir;

142. 16. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- ✓ fondveriminin planlaşdırılması;
- büdcə ilə hesablaşmalar;
- müəssisənin pul mədaxili;
- bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar.
- müəssisənin pul məxarici;

143. 15. Maşınqayırma müəssisələrində satışın proqnozlaşdırılması metodlarına aid deyil?

- ✓ müssisədəki avadanlıqların məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi əsasında proqnozlaşdırma;
- müəssisənin ti-ja-rət agentlərinin və onun satış bölmələrinin rəhbərlərinin qiy-mət-lən-dirmələri əsasında proqnozlaşdırma;
- satışın həjmində dəyişik-lik-lə-rə səbəb olan meyllər əsasında proqnozlaşdırma;
- müəssisənin bazardakı satış payı əsasında proqnozlaşdırma.
- müxtəlif struktur rəhbərlərinin sorğusu əsasında proqnozlaşdırma;

144. 14. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisəsinin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- ✓ sığorta işinin planı;
- əmək haqqı və kadrlar planı;
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı;
- əmək kollektivinin sosial inkişaf planı.
- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı;

145. 13. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisələrində planlaşdırmanın metodlarına aid deyil?

- ✓ təcrübi-ekspe-rimental metodu;
- "Nail olunmuş səviyyədə" planlaşdırma;

- normativ metod;
- balans merodu.
- iqtisadi-statistik metodlar;

146. 40. Planlaşdırmanın üsulları hansılardır?

- ✓ balans, normativ,
- xətti, funksional,
- təşkilətmə, nəzarət,
- induksiya, deduksiya,
- analiz, sintez,

147. 10. Sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılmasında istifadə olunan ən əhəmiyyətli metod hansıdır? 01

- inzibati metodu;
- ekspert qiymətləndirmə metodu.
- ✓ balans metodu;
- təşkilati metodu;
- iqtisadi metodu;

148. 9. Maşınqayırmanın istehsalının planlaşdırılmasında hansı metodlardan istifadə olunur? 01

- ✓ ekspert qiymətləndirmə metodu.
- inzibati metodu;
- iqtisadi metodu;
- təşkilati metodu;
- təcrübi-eksperimental metodu;

149. 8. Maşınqayırmanın inkişaf planında istifadə edilməyən norma hansıdır?

- ✓ inzibati
- natural;
- dəyər;
- kəmiyyət;
- keyfiyyət;

150. 7. Funksional əlamətə görə planlar hansı növ-lərə ayrılır?

- ✓ satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar;
- strateji, taktiki, operativ planlar;
- plan, proqram, proqnoz;
- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar.
- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar;

151. 6. Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- ✓ normativ metod.
- inzibati metod;
- sosial-psixoloji metod;
- iqtisadi təhlil metodu;
- funksional metod;

152. 5. Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlamətinə görə planlar hansı növlərə bölünür?

- ✓ strateji, taktiki, operativ;
- taktiki, funksional, strateji;
- funksional, analitik, çevik;
- strateji, direktiv, indikativ.
- taktiki, analitik, operativ;

153. 4. Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsnifləşdirərkən istifadə edilmir?
- ✓ istehsalın həcminə görə;
- əhatə etdiyi dövrə görə;
 - idarəetmə iyerarxiyasına görə;
 - planlaşdırma iyerarxiyasına görə.
 - funksional baxımdan;
154. 32. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisələrinin fəaliyyətinin planlaşdırılması prinsip-lə-rinə aid olunmur?
- ✓ paralellik prinsipi;
- stabillik prinsipi;
 - qənaətlilik prinsipi;
 - prioritetlərin müəy-yən olunması prinsipi;
 - komplekslik prinsipi;
155. 2. Proqnoz nədir?
- ✓ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf is-tiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qar-şıya qoyulan və-zi-fələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cə---hətdən əsaslandırılmış tə-səv-vür, mü-lahizə və töv-siyə-lə-rin məcmusudur;
- yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur;
 - istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsaslı olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir;
 - düzgün cavab yoxdur
- idarə olunan obyektin qarşısında duran və----zifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli is-ti-fadə etməklə yerinə
- yetirilməsinə yönəl-dilmiş idarəetmə qərar-la-rı-nın əsas-landırılması, qəbul edil-məsi və icrasının təş-ki-li məqsə-di-lə qar-şılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə ye-tirilən müx-təlif xarakterli əmək və maşın əməliyy-yat-la-rı-nın məcmusudur;
156. 30. Plan nədir?
- ✓ məqsədi, məzmunu, həcmi, metod-la-rı, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir;
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üs-tünlük-lə-ri-nin və sə-mə-rə-li-liyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və
- bu gös-tə-ri-cilərin artımına nail olmağa imkan ve-rən istiqamətlərin, fəaliyy-yət qay-daları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmu-su-dur;
 - dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən mü-əy--yən dövr ər----zin-də icrası nəzərdə tutulan təsər-rü-fat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzi-fə-lərin, icra sənədlərinin məcmusudur;
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün
- qar-şıya qoyulan və-zi-fələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cə---hətdən əsaslandırılmış tə-səv-vür, mü-lahizə və töv-siyə-lə-rin məcmusudur.
 - müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məjmusudur;
157. 29. A.Fayolun konsepsiyasına görə idarəetmə nədir? 01
- ✓ razılaşdırmaq, sərəncam vermək, təşkil etmək, nə-zarət etmək;
- sərəncam vermək, təşkil etmək, nə-zarət etmək;
 - nə-zarət etmək, əvvəlcədən gör-mək, təşkil etmək, sərəncam vermək;
 - əvvəlcədən gör-mək, təşkil etmək, sərəncam vermək, razılaşdırmaq, nə-zarət etmək;
 - razılaşdırmaq, əvvəlcədən gör-mək, sərəncam vermək, təşkil etmək, nə-zarət etmək;
158. 28. İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?
- ✓ idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə vəzifələrini yerinə ye-tir-mək üsul-ları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür.
 - idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;
 - idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür;
 - idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;
159. 27. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?
- ✓ işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin ar-tı-rıl--ma-sı;

- əməyin normalaşdırılması.
- əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər;
- işçi he-yətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri;
- müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi;

160. 26. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- qəbul edilmiş qərarların qiymət-lən-di-rilməsi mərhələsi;
- məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi;
- ✓ istehsal prosesinin ünsürləri arasında kooperasiyasının yara-dıl-ma--sı mərhələsi.
- problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri;
- alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi;

161. 25. Stra-te-gi-ya nədir?

- müəssisənin istehsal və maliyyə planlarının məcmusudur;
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metod-la-rı, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məjmusunu özündə əks etdirən sənəddir.
- ✓ uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üs-tünlük-lə-ri-nin və sə-mə-rə-li-liyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu gös-tə-ri-cilərin artımına nail olmağa imkan ve-rən istiqamətlərin, fəaliy-yət qay-daları və normalarının məc-mu-su-dur;
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən mü-əy--yən dövr ər---zin-də icrası nəzərdə tutulan təsər-rü-fat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzi-fə-lərin məcmusudur;
- perspektiv dövr üçün iqt-i-sadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qar-şıya qoyulan və-zi-fələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cə---hətdən əsaslandırılmış tə-səv-vür, mü-lahizə və töv-siyə-lə-rin məjmusudur;

162. 24. İdarəetmə prosesi nədir?

- müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail ol-ma-nın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür;
- ✓ idarə olunan obyektin qarşısında duran və---zifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli is-ti-fadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəl-dilmiş idarəetmə qərar-la-rı-nın əsas-landırılması, qəbul edil-məsi və icrasının təş-ki-li məqsə-di-lə qar-şılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə ye-tirilən müx-təlif xarakterli əmək və maşın əməliy-yat-la-rı-nın komp-lek-si kimi başa düşülür;
- rəhbər kadrların və mü-tə-xəs-sislərin seçilməsi və yer-ləş-di-ril-mə-si, on----ların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional böl-gü-sünün for-ma--laş-ması, ida-rəetmə orqanları aparatının qurulu-şu-nun müəy-yən-ləş-di-ril-məsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür;
- işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləş-dirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür;
- gələcək--də həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəy--yən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün la-yi-hələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür;

163. 23. Maşınqayırma müəssisələrində idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda kollektivin idarə edil-mə-sinə dair bütün iş növləri müxtəlif funksional bölmələr ara-sın-da bö-lüş-dü-rülür və bu bölmələrdən hər biri müəyyən işləri yerinə ye-tirir?

- ✓ funksional quruluş.
- qə-rar--gah quruluşu;
- proq-ram məqsədli və çevik quruluş;
- xətti quruluş;
- matrisa quruluşu;

164. 22. Maşınqayırma müəssisələrində idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda obyektlər üzrə rəhbərlərin ayrıl-ır və bunlardan hər biri həmin obyektin idarə edil-məsi ilə əlaqədar olan bütün qə-rar-ları işləyib hazırlayır və qəbul edir?

- ✓ xətti quruluş;
- qə-rar--gah quruluşu;
- funksional quruluş;
- proq-ram məqsədli və çevik quruluş.
- matrisa quruluşu;

165. 21. Maşınqayırma müəssisələrində idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda idarəetməni bütünlükdə müəyyən kol-lektivə başçılıq edən xətti rəhbərlər hə-yata keçirir, onlara işə ayrı-ayrı qə---rar-ları hazır-la-yar-kən ixtisaslaşmış funk-sio-nal apa-rat kömək edir?

- ✓ qə-rar--gah quruluşu;

- funksional quruluşu;
- xətti quruluşu;
- proq-ram məqsədli və çevik quruluşu.
- matrisa quruluşu;

166. 20. İdarəetmə sistemi nədir?

- ✓ idarəetmə məq-səd-lərinin, idarə-et-mənin struk-----turu, forma və metod-larının məcmusudur;
- idarəetmə məq-səd-lərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir;
- müəssisədə idarəetmənin təşkilati quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir;
- idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur.
- idarəetmə metodları və funksiyalarının məjmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir;

167. 19. Maşınqayırma müəssisələrində idarəetmə prosesinin mərhələlər-i hansıdır?

- ✓ plan-laşdırma, planların reallaş-dı-rıl-ma-sı və nəzarət;
- təşkil, idarəetmə, tənzimləmə;
- plan-laşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə
- təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət.
- proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə;

168. 18. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- ✓ əxlaq normaları;
- qayda;
- nor-mativlər;
- qərar.
- göstərişlər;

169. 17. Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- ✓ təlimat;
- qiymət;
- gəlir və mənfəət;
- əmək haqqı.
- vergi;

170. 16. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aiddir?

- ✓ səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi;
- düzxətlik prinsipi;
- ahəngdarlıq prinsipi;
- paralellik prinsipi.
- avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi;

171. 15. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aid deyil?

- ✓ ahəngdarlıq prinsipi;
- qayda prinsipi;
- ədalət prinsipi;
- istiqamətlərin vəhdəti prinsipi.
- intizam prinsipi;

172. 14. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə hər bir işçiyə fərq qoyulmadan və həm də hörmətlə münasibət göstərilməlidir?

- ✓ Ədalət prinsipi;
- Təşəbbüskarlıq prinsipi;
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi;
- Heyətin mükafatlandırılması prinsipi.
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi;

173. 13. İdarəetmənin hansı prinsipi heyət üzvlərinin mənafeələrinin vəhdətinin nəticəsidir?
- ✓ Korporativ (müttəfiqlik) əhval-ruhiyyəsi prinsipi;
 - Şəxsi mənafeələrin ümumi mənafeyə tabe olması prinsipi;
 - Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi;
 - Heyət üçün iş yerinin stabilliyi prinsipi.
 - Təşəbbüskarlıq prinsipi;
174. 12. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçilər və maddi resurslar lazım olan vaxtda öz yer-lə-rində olmalıdırlar?
- ✓ Qayda prinsipi.
 - Ədalət prinsipi;
 - Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi;
 - İntizam prinsipi;
 - Mərkəzləşdirmə prinsipi;
175. 11. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçi çox yerdən deyil, özünün tabe olduğu şəxsdən əmr almalıdır?
- ✓ Təkbəşinəçilik prinsipi;
 - İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi;
 - İntizam prinsipi;
 - İstiqamətlərin vəhdəti prinsipi.
 - Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi;
176. Bunlardan hansı müəssisənin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?
- ✓ istehsal fəaliyyətinin lisenziyalandırılması;
 - idarəetmə prinsipləri və funksiyaları;
 - iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyyətlər;
 - məlumatlar və onların işlənmə üsulları.
 - idarəetmənin funksional quruluşu;
177. 9. İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?
- ✓ məqsədlərin müəyyən edilməsi;
 - Təşəbbüskarlıq;
 - matris sxemi;
 - lisenziyalandırma.
 - koordinasiya;
178. 8. İdarəetmə prinsiplərinə aid deyil:
- ✓ koordinasiya.
 - Ədalət prinsipi;
 - Təşəbbüskarlıq;
 - İdarəetmədə əmək bölgüsü;
 - Təkbəşinəçilik;
179. 7. İdarəetmədə qasıya qoyulan məqsədlər hansı tələbə cavab verməyə bilər?
- ✓ təhcizatçıların mənafeyinə tabe olması;
 - məqsədlərin uzlaşması, vəhdətdə olması və bir-birinə zidd ol-ma--ması;
 - icraçılar üçün aydın olması;
 - çevik olması.
 - real olması (yerinə yetirilməsinin mümkün olması);
180. 6. İdarəetmə sistemi:
- ✓ idarəetmə məq-səd-lərinin, idarə-et-mənin struk-----tur, forma və metod-larının məcmusudur.

- idarəetmənin strukturu, idarə-et-mə qərarlarının, idarəetmə kadrlarının məcmusudur;
- idarəetmə məq-səd-lərinin, idarə-tmədə istifadə olunan texnikanın, idarəetmə qərarlarının məcmusudur;
- idarəetmə subyekti ilə idarə olunan obyektin məcmusudur;
- idarə-et-mə qərarlarının və idarəetmə kadrlarının məcmusudur;

181. 5. İdarəetmə aparatının ən geniş yayılmış sxemi hansıdır?

- ✓ xətti-funksional;
- xətti;
- matris sxemi;
- məqsədli-proqram.
- funksional;

182. 4. İdarəetmənin metodları hansılardır?

- ✓ inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji;
- iqtisadi; təşkilatı;
- sosial-psixoloji, texnoloji;
- iqtisadi; texnoloji, operativlik
- inzibati; texnoloji;

183. 3. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisəsində idarəetmə funksiyalarına aid deyil?

- operativ tənzimləmə
- planlaşdırma
- ✓ əməyin stimullaşdırılması
- təşkilətmə
- uçot və nəzarət

184. 2. Maşınqayırma müəssisəsində idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- mərkəzləşmə və qeyri-mərkəzləşmə formalarının optimal uzlaşdırılması
- icarənin demokratikləşdirilməsi, planlaşdırma, təşkilətmə; operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə; uçot və nəzarət
- bazarda tələbatın müəyyənləşdirilməsi, bazarın segmentləşdirilməsi, inzibati və iqtisadi metodların tətbiqi
- hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması, operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə, stimullaşdırma
- ✓ planlaşdırma və proqnozlaşdırma, təşkilətmə; operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə; uçot və nəzarət;

185. 1. Maşınqayırmada idarəetmə nədir?

- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbətidir.
- bazardakı tələbi öyrənilərək, onu ödənilməsi üzrə fəaliyyətidir
- ✓ əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş və dərk edilmiş məqsədə nail olmaq üçün əmək kollektivinə, onların fəaliyyətinin təşkili və uzlaşdırılması işinə məqsədyönlü təsiretmə tədbirləridir
- qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş bütün fəaliyyət növlərinin məcmusudur

186. 37. «Elm – texnika – istehsal» kompleksində fəal vasitəçi sənaye sahəsi hansıdır? 01

- metallurgiya sənayesi
- ✓ İstehsalın ic-timai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur;
- yüngül sənaye
- energetika sənayesi
- yeyinti sənayesi

187. 39. Aşağıdakı hansı tədbir elmi-texniki tərəqqinin üçüncü mərhələsinə aiddir? 01

- ✓ Tətbiq sahələrinin müəyyənləşdirilməsi;
- Tətbiqi (elmi-praktiki) araşdırmalar;
- Təcrübi-sınaq işləri.

- Texniki-iqtisadi əsaslandırma;
- Mühəndis-konstruktor işləmələri;

188. 38. Aşağıdakı hansı tədbir elmi-texniki tərəqqinin üçüncü mərhələsinə aid deyil? 01

- ✓ Texniki-iqtisadi əsaslandırma;
- İstehsal tipinin (fərdi, seriyalı, kütləvi) seçilməsi.
- İlk nüsxənin yaradılması;
- İstehsal həcmının dəqiqləşdirilməsi;
- Tətbiq sahələrinin müəyyənəşdirilməsi;

189. 37. Aşağıdakı hansı tədbir elmi-texniki tərəqqinin ikinci mərhələsinə aiddir? 01

- Kəşflər və ixtiralar;
- Elmi-texniki ideyanın formalaşması.
- ✓ Tətbiqi (elmi-praktiki) araşdırmalar;
- Fundamental tədqiqatlar;
- Elmi-nəzəri araşdırmalar;

190. 36. Aşağıdakı hansı tədbir elmi-texniki tərəqqinin ikinci mərhələsinə aid deyil? 01

- ✓ Fundamental tədqiqatlar;
- Təcrübi-sınaq işləri.
- Texniki-iqtisadi əsaslandırma;
- Mühəndis-konstruktor işləmələri;
- Tətbiqi (elmi-praktiki) araşdırmalar;

191. 32. Aşağıdakı hansı tədbir elmi-texniki tərəqqinin birinci mərhələsinə aiddir? 01

- ✓ Fundamental tədqiqatlar;
- Təcrübi-sınaq işləri.
- Texniki-iqtisadi əsaslandırma;
- Mühəndis-konstruktor işləmələri;
- Tətbiqi (elmi-praktiki) araşdırmalar;

192. 31. Aşağıdakı hansı tədbir elmi-texniki tərəqqinin birinci mərhələsinə aid deyil? 01

- Elmi-texniki ideyanın formalaşması.
- ✓ Tətbiqi (elmi-praktiki) araşdırmalar;
- Fundamental tədqiqatlar;
- Kəşflər və ixtiralar;
- Elmi-nəzəri araşdırmalar;

193. 30. Elmi-texniki tərəqqinin hansı istiqaməti ictimai istehsalın maddi ünsürlərindən olan yalnız əmək predmetləri ilə təmasda olur? 01

- elektrifikasişdırma;
- avtomatlaşdırma;
- robotlaşdırma;
- elektrifikasişdırma və avtomatlaşdırma;
- ✓ kimyalaşdırma;

194. 29. Sənaye müəssisələrində gətirilmiş ümumi vaxt məsrəfi necə hesablanır? 03

- ✓ mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin cəmi kimi;
- mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin nisbəti kimi;
- mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin hasilı kimi;
- mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin fərqi kimi;
- mexanikləşdirilmiş üsulla əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi;

195. 28. Sənaye müəssisələrində məhsuldarlıq əmsali necə hesablanır? 03

- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əmək tutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əmək tutumu ilə hasili kimi;
- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əmək tutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əmək tutumu ilə fərqi kimi;
- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahla fəhlələrin sayının hasili kimi;
- ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əmək tutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əmək tutumu ilə cəmi kimi;
- ✓ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əmək tutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əmək tutumuna nisbəti kimi;

196. 27. Sənaye müəssisələrində iş yerinə xidmət əmsalı necə hesablanır? 03

- dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının hasili kimi;
- fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının fərqi kimi.
- dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının fərqi kimi;
- ✓ dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətilə fəhlələrin sayının faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayına nisbəti kimi;
- dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının cəmi kimi;

197. 26. Bütünlükdə istehsal prosesinin mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəricisi necə hesablanır?

- əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına vurmaqla;
- ✓ əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına nisbəti kimi;
- fəhlələrin ümumi sayından əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının çıxmaqla;
- fəhlələrin ümumi sayı ilə əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının cəmi kimi;
- fəhlələrin ümumi sayının əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayına nisbəti;

198. 25. Elmi-texniki tərəqqinin hansı istiqaməti ictimai istehsalın maddi ünsürlərindən olan yalnız əmək predmetləri ilə təmasda olur? 02

- ✓ kimyalaşdırma;
- avtomatlaşdırma;
- robotlaşdırma;
- elektrikləşdirmə və avtomatlaşdırma;
- elektrikləşdirmə;

199. 24. İstehsalın kimyalaşdırılması səviyyəsi hansı göstərici ilə müəyyən olunur? 02

- kimya sənaye müəssisələrində rentabellik göstəricisinin səviyyəsi;
- kimya sənaye müəssisələrində işləyənlərin sayının ölkə sənayesində işləyənlərin sayındakı xüsusi çəkisi;
- kimya sənaye müəssisələrində fondveriminin səviyyəsi;
- ✓ hər hansı məhsulun maya dəyərində istehlak edilmiş süni və sintetik materialların xüsusi çəkisi;
- kimya sənaye müəssisələrindəki əsas fondların dəyərinin ölkə sənayesindəki əsas fondların dəyərində xüsusi çəkisi;

200. 23. İstehsalın kimyalaşdırılması səviyyəsi hansı göstərici ilə müəyyən olunur? 02

- kimya sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının səviyyəsi;
- kimya sənaye müəssisələrində işləyənlərin sayı;
- ✓ sənaye məhsulunun istehsalı texnologiyasında kimyəvi metodların xüsusi çəkisi;
- kimya sənaye müəssisələrinin sayı;
- kimya sənaye müəssisələrində əsas fondların dəyəri;

201. 22. Elmi-texniki potensial nədir? 02

- elmi məlumatlar toplusu və istehsal elementlərinin məcmusudur;
- sənaye müəssisələrinin kadrlarının məcmusudur;
- elmi məlumatlar toplusu və istehsal amillərinin məcmusudur;
- ✓ elmin maddi-texniki bazası, elmi kadrlar, elmi məlumatlar toplusu və elmi idarəetmə təşkilatlarının məcmusudur;
- elmi idarəetmə təşkilatlarının və maliyyə resurslarının məcmusudur;

202. 21. Yeni texnikanın səmərəliliyi necə hesablanır? 03

- bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin cəminin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
- bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin cəminin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına nisbəti kimi;
- köhnə texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
- ✓ bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin fərqlərinin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
- yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;

203. 20. Aşağıdakı variantlardan hansı ən səmərəli variantdır? 02

- ✓ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1600 mln. man;
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2000 mln. man;
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1800 mln. man;
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1650 mln. man;
- məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2200 mln. man;

204. 19. Məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği necə hesablanır? 03

- ✓ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;
- əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalı ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin hasili kimi;
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili kimi;
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəminin əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalına nisbəti kimi;
- əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;

205. Əməyin mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəricisi necə hesablanır?

- ✓ əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına nisbəti kimi;
- əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına vurmaqla;
- fəhlələrin ümumi sayının əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayına nisbəti;
- fəhlələrin ümumi sayı ilə əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının cəmi kimi;
- fəhlələrin ümumi sayından əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının çıxmaqla;

206. Əməyin elektrik silahlılığı əmsalı necə hesablanır?

- ✓ qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin fəhlələrin sayına nisbəti
- fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə nisbəti;
- fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə vurmaqla;
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin fəhlələrin sayına nisbəti;
- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin fəhlələrin sayına nisbəti;

207. Elektrik enerjisinin istehlak quruluşu necə hesablanır?

- ✓ texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcminə nisbəti;
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi ilə elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin hasili;
- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmindən texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi çıxılır;
- elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcminə nisbəti.
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi ilə elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin cəmi;

208. İstehsalın elektriklişdirilməsi əmsalı necə hesablanır?

- ✓ il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcmnin il ərzində istehlak edilmiş əlütün enerjinin həcminə nisbəti kimi;
- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi;
- qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjinin həcminə nisbəti kimi;
- texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcminə nisbəti kimi.
- il ərzində istehlak edilmiş əlütün enerjinin (elektrik, istilik və s.) həcmnin il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi;

209. Sənayedə elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətləri aid deyil?
- ✓ sənaye istehsalının təmərküzləşdirilməsi
 - istehsalın kompleks mexanikləşdirilməsi
 - sənaye istehsalının avtomatlaşdırılması
 - sənaye istehsalının elektrikləşdirilməsi
 - istehsalın kimyalaşdırılması
210. Sənayedə elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətləri hansılardır?
- sənaye istehsalının elektrikləşdirilməsi, təmərküzləşdirilməsi və ixtisaslaşdırılması
 - istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması və kimyalaşdırılması
 - istehsalın təmərküzləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, kimyalaşdırılması
 - sənaye istehsalının elektrikləşdirilməsi, təmərküzləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
 - ✓ sənaye istehsalının elektrikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, kimyalaşdırılması
211. Aşağıdakılardan hansı elmi-texniki inqilabın əlamətlərinə aid deyil?
- ✓ avtomatlaşdırma
 - elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi;
 - elmi tədqiqatların əənəvi üsullarla yerinə yetirilməsi;
 - elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi;
 - elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi;
212. Elmi-texniki inqilabın əlamətləri hansılardır?
- ✓ avtomatlaşdırma, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
 - elmin yüksək inkişafı, dünyada baş verən böhranlar, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyların kəşf olunması, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
 - avtomatlaşdırma, elmin yüksək inkişafı, istehsalın ixtisaslaşdırılması, sənaye mərkəzlərinin yaranması, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyların kəşf olunması
 - istehsalın təmərküzləşməsi, elmin yüksək inkişafı, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
 - elmi mərkəzlərin yaradılması, istehsalın kombinəlməsi, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, elmi ideyların istehsalda tətbiq müddətinin azalması, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
213. 10.Ən çox enerji istehlak edən maddi istehsal sahəsi hansıdır?
- ✓ sənaye
 - tikinti
 - kənd təsərrüfatı
 - ictimai iaşə
 - rabitə
214. 9.Hansı sahə ETT-nin maddi əsası və bələdçisidir?
- ✓ maşınqayırma
 - yeyinti
 - metallurgiya
 - yanacaq
 - yüngül
215. 8. Bunlardan hansı ETT-nin istiqaməti deyil
- ✓ struktur dəyişiklikləri, yeni müəssisələrin yaradılması
 - mütərəqqi texnologiyanın yaradılması
 - elektrikləşdirmə, yeni enerji növlərinin tapılması
 - sənayenin kimyalaşdırılması
 - mexanikləşdirmə

216. 7. Elmi-texniki inqilabın ikinci əlaməti hansıdır? 02
- ✓ elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
 - elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
 - “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;
 - insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
 - elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
217. 6. Elmi-texniki inqilabın üçüncü əlaməti hansıdır? 02
- ✓ elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
 - elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
 - “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;
 - insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
 - elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
218. 5. Elmi-texniki inqilabın dördüncü əlaməti hansıdır? 02
- ✓ elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
 - elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
 - “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;
 - insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
 - elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
219. 4. Elmi-texniki inqilabın beşinci əlaməti hansıdır? 02
- ✓ elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
 - elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
 - “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;
 - insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
 - elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
220. 3. İnkubasiya dövrü nədir? 02
- ✓ elmi ideyanın söylənməsindən sınaqdan keçirilməsinə qədər olan müddətdir;
 - elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
 - elmi ideyanın söylənməsindən tətbiqinə qədər olan müddətdir;
 - istehsal tsiklinin bir hissəsidir.
 - xammal-materialın üzərində texnoloji əməliyyatların həyata keçirilməsi müddətidir;
221. Hansı ifadə düz deyil?
- ✓ ETT - infilyasiyanı aşağı salan amildir
 - ETT - istehsal tullantılarından istifadəyə imkan yaradır
 - ETT - məhsulun rəqabət qabiliyyətliliyini yüksəldir
 - ETT- innovasiya proseslərini gücləndirir
 - ETT - dinamik sosial-iqtisadi inkişafı təmin edir
222. 1. Elmi-texniki tərəqqi nədir?
- ✓ əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, iqtisadi cəhətdən daha sərfəli xammal, material, enerji növlərinin yaradılması və istehsalata tətbiqi, əməyin təşkilinin və istehsalın idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
 - əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, torpağın yaxşılaşdırılması, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;

- torpağın yaxşılaşdırılması, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- işçi heyətinin təhsil və onların əməyinin texnika ilə silahlanma səviyyələrinin yüksəldilməsi, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əhəlinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;

223. 58. Yeni texnika tətbiqinin ümumiləşdirici və texniki-iqtisadi göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil

- ✓ ümumi istehsal meydançasından alınan məhsulun həcmi;
- istehsal sahəsinin, sexin və müəssisənin istehsal gücü;
- əməyin enerji və elektriklə silahlılığı;
- fəhlə əməyinin mexanikləşdirilmiş əməklə əhatə səviyyəsi;
- məhsulun yüksək texnolojilik dərəcəsi;

224. 57. Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- ✓ mühasibat standartları;
- milli stan-dartlar.
- beynəlxalq stan-dartlar;
- dövlətlərarası stan-dartlar;
- regional stan-dartlar;

225. 56. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- istehsalçı və istehlakçıların dav-ra-nışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edil-mə-si;
- hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması;
- məhsulun layi-hə-lən--dirilməsi və müqavilələrin bağlanması;
- tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sı-naqların aparıl-ma-sı;
- ✓ işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi.

226. 55. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- ✓ məhsulun yenidən emalı xərcləri;
- nəza-rətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri;
- nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və di-gər xidmət sahələrinin saxlanması xərsləri;
- nəzarət avadanlıq və cihazlarının alınması xərcləri;
- materialın analizi və sınaq-dan keçirilməsi xərcləri;

227. 54. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində «defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin tə-min edilməsi» ilə bağlı olan xərclərə aid deyil?

- key-fiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərclər;
- avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərclər;
- zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərclər;
- yoxlama və sınaq-la-rın ke-çirilməsi ilə əlaqədar xərclər;
- ✓ məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərclər;

228. 53. Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xa-rakterizə edir?

- etibarlılıq göstəriciləri.
- məmulatın estetik göstəriciləri;
- ergonomik göstəricilər;
- məmulatın nəql ounma qabiliyyəti;
- ✓ ekoloji göstəricilər;

229. 52. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- ✓ yoxlama və sınaq-la-rın ke-çirilməsi ilə əlaqədar olan xərc-lər
- umumzavod xərcləri
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı

- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərc-lər
- məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərc-lər

230. 51. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- ✓ məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərc-lər
- keyfiyyətə nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və di-gər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- yoxlama və sınaq-la-rın ke-çirilməsi ilə əlaqədar olan xərc-lər
- reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi
- zay məhsulla əlaqədar olan xərc-lər

231. 50. Məmulatın etibarlılığı:

- məmulatın xidmət müd---dəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir
- məmulatın xidmət müd---dəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir
- ✓ məmulatın xidmət müd---dəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəy-yən edil-miş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsidir
- məmulatın xidmət müd---dəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir

232. 49. Kvalimetriya nədir?

- ✓ keyfiyyətin kəmiyyətcə öyrənilməsidir;
- standartlaşdırma anlayışıdır.
- heyətin keyfiyyət stukturudur;
- avadanlığın texniki parametridir;
- ixtisas dərəcəsinin ölçüsüdür;

233. 48. Tex-noloji göstəricilərinə nələr aiddir?

- ✓ maşının yığılmasının mürək-kəb-liyi, material-əmək, fondtutumluğu göstəriciləri aid edilir;
- maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir.
- maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əməktutumluğu göstəriciləri aid edilir;
- maşının istismarının mürək-kəb-liyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir;
- maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir;

234. 47. Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsula servis prosesində formalaşır
- tədavül prosesində formalaşır
- ✓ istehsal prosesində formalaşır
- satış zamanı formalaşır
- bazarda formalaşır

235. 46. Əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcə-si-nə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- mterial, hazır məhsul, xidmət stan-dartlarına
- analitik, ekperimental, statistik stan-dartlara
- ✓ beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli stan-dartlara
- məhsul, xidmət, sənaye, ticarət stan-dartlarına
- müəssisədaxili, müəsisələrarası, sahə, milli stan-dartlara

236. 45. Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- məhsulun nəql ounma qabiliyyəti
- məhsulun estetik göstəriciləri
- ✓ məhsulun maya dəyəri
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- texnolojilik göstəriciləri

237. 4. Standartlaşdırma:
- ✓ normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətədir
 - məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
 - məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
 - məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
 - məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz ək-si-ni tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
238. 3. Sertifikasiya:
- ✓ məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz ək-si-ni tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
 - məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
 - məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
 - məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
 - məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
239. 2. Maşınqayırma məhsulunun keyfiyyətinə aid olmayan göstərici hansıdır?
- ✓ ekoloji təhlükə;
 - estetik.
 - etibarlılıq;
 - ergonomik göstəricilər;
 - məhsulun tətbiq sahəsinin düzgün seçilməsi;
240. 1. Məhsulun keyfiyyəti:
- ✓ məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur
 - məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istehsalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
 - məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliğini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur
 - məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
 - məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
241. 55. Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?
- ✓ müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
 - müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması
 - istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı
 - istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitəçidən istifadə edilməməsi
 - istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı əhəngdarlıq, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
242. 54. Kombinləşmənin əsas şərti nədir?
- ✓ müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
 - kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
 - müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir
 - eyni bir ərazidə analoji müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
 - kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
243. 53. Kombinləşdirmə nədir?
- ✓ texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalatların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsi-dir.
 - birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir.
 - müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir.
 - oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir.
 - istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir.

244. 52. İxtisaslaşmadan əldə edilən illik iqtisadi səmərə necə hesablanır? 03

- ixtisaslaşmanın keçirilməsindən əldə olunan illik qə-na-ətin- səmərəliliyin normativ əmsalına nisbəti kimi;
- ixtisaslaşmanın keçirilməsindən əldə olunan illik qə-na-ətdən- ixtisaslaşdırmanı həyata keçirmək üçün əlavə əsas-lı və-sait qo-yu-luşunun həcmi çıxmaqla;
- ixtisaslaşmanın keçirilməsindən əldə olunan illik qə-na-ətin ixtisaslaşdırmanı həyata keçirmək üçün əlavə əsas-lı və-sait qo-yu-luşu ilə səmərəliliyin normativ əmsalının hasilinə nisbəti kimi;
- ✓ ixtisaslaşmanın keçirilməsindən əldə olunan illik qə-na-ətdən- ixtisaslaşdırmanı həyata keçirmək üçün əlavə əsas-lı və-sait qo-yu-luşu ilə səmərəliliyin normativ əmsalının hasilini çıxmaqla;
- ixtisaslaşmanın keçirilməsindən əldə olunan illik qə-na-ətin- ixtisaslaşdırmanı həyata keçirmək üçün əlavə əsas-lı və-sait qo-yu-luşuna nisbəti kimi;

245. 51. Outsorinq nədir? 01

- ✓ müəssisə tərəfindən idarəetmənin təkmil-ləş---diril-mə-si məqsədilə həm xid-mət və həm də əsas istehsal struk-tur-larından bəzilərinin icarəyə verilməsidir;
- müəssisə tərəfindən təsərrüfat əlaqələrinin təkmil-ləş---diril-mə-si məqsədilə həm xid-mət və həm də əsas istehsal struk-tur-larından bəzilərinin icarəyə verilməsidir;
- müəssisə tərəfindən maddi-texniki təminatın təkmil-ləş---diril-mə-si məqsədilə həm xid-mət və həm də əsas istehsal struk-tur-larından bəzilərinin icarəyə verilməsidir;
- müəssisə tərəfindən istehsal quruluşunun təkmil-ləş---diril-mə-si məqsədilə həm xid-mət və həm də əsas istehsal struk-tur-larından bəzilərinin icarəyə verilməsidir;
- müəssisə tərəfindən təmərküzləşdirmənin təkmil-ləş---diril-mə-si məqsədilə həm xid-mət və həm də əsas istehsal struk-tur-larından bəzilərinin icarəyə verilməsidir;

246. 50. Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- ✓ kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsər-rüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri ey-ni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsər-rüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

247. 49. Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- ✓ belə kooperasiya əlaqələri ey-ni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsər-rüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsər-rüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır

248. 48. Ərazi və sahələr üzrə kooperativləşmə formalarından hansı səhvdir?

- ✓ autsoring;
- sahələrarası;
- rayonlararası;
- sahədaxili.
- rayondaxili;

249. 47. Ərazi və sahə üzrə təşkili baxımından istehsalın kooperasiyalaşdırılmasının hansı formaları vardır?

- ✓ rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası
- ölkələrarası, ölkədaxili, sahələr arası, sahədaxili,
- ölkədaxili, ölkələrarası, bölgədaxili
- rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkələrarası, sahədaxili, sahələrarası
- sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili

250. 46. Maşın-qa-yır-ma zavodu kooperasiyaya daxil ol-duğu müəs-sisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- ✓ hissə üzrə kooperativləşdirmə

- istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə
- aqreqat üzrə kooperativləşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- əşya üzrə kooperativləşdirmə

251. 45. Maşınqayırma müəssisələrində istehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- ✓ aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- əşya, texniki, fiziki;
- texnoloji, əşya, mexaniki;
- əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji;

252. 44. İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- ✓ müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məş-ğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əla-qə-ləri formasıdır;
- bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır;
- ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir.
- bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir.
- müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır;

253. 43. Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- ✓ məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarım-fab-ri-kat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- məhsul vahidinin materialtutumu
- məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi

254. 42. Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ✓ bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkimolunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaldakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi

255. 41, Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- ✓ bir müəssisə digərinə müəyyən yarım-fab-ri-katlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- baş müəssisə koope-ra-si-ya-daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, ge-neratorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi mə-mulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əla-qədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məh-sulun istehsalı işi-ni tamamlayır

256. 40. Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- ✓ müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır;
- müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir
- eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur
- müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır

257. 39. Bir il ərzində maşınqayırma müəssisəsi tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında maşınqayırma müəssisənin ixtisas-laş-dı-rılması əmsalını hesablayın.

- 80 faiz
- 60 faiz
- ✓ 70 faiz
- 45 faiz
- 65 faiz

258. 38. Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- ✓ bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı;
- müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı;
- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və tex-noloji cəhətdən yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı və növləri;
- bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi.
- müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi;

259. 37. İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ✓ sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı
- hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
- sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu
- ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnoloji mərhələlərin sayı
- əşya, hissə, texnoloji mərhələnin miqdarı və sayı

260. 36. Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- ✓ müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
- müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın op-ti-mal ölçüyədək artması
- buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədə-uy-ğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
- buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi

261. 35. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- ✓ müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir.
- müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir;
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının art-ma-sı nisbi təmərküzləşmədir;
- müəssisə miqyasında istifadə olunan in-san əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sı-ra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalan-ması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir;
- bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir;

262. 34. Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- ✓ müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir;
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir;
- istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məh-sul-darlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır;
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məh--sul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir.
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir;

263. 33. İxtisaslaşdırmanın dərinləşməsinə təsir edən amil:

- ✓ ixtisaslaşma formalarının bir müəssisədə təmərküzləşməsi;
- məhsul istehsalına tələbatın artması
- elmi-texniki tərəqqinin tempi
- məhsulun konstruktiv sabitliyinin qorunması
- məhsul istehsalının daha da təmərküzləşməsi

264. 32. Mərkəzləşdirilmiş tökmə işini həyata keçirən maşınqayırma müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- ✓ texnoloji mərhələ üzrə
- əşya formasında
- istehsal-texniki formada
- avadanlıq formasında
- hissə formasında

265. 31. Soyuducu istehsalını həyata keçirən maşınqayırma müəssisəsi hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- ✓ əşya formasında
- hissə formasında
- texnoloji mərhələ üzrə
- avadanlıq formasında
- istehsal-texniki formada

266. 30. Əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ✓ bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəm-ləş-di-rilməsidir;
- sonradan istehsalda isti-fadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məq-sədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir;
- istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir;
- sonradan istehsalda isti-fadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məq-sədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir.
- müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir;

267. 29. Maşınqayırma müəssisələrində ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- ✓ əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə;
- əşya, texniki, mexaniki;
- fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə;
- hissə, istehsal-texniki, mexaniki.
- aqreqat, əşya və istehsal-texniki;

268. 28. Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- ✓ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır;
- iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır.
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir.
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir;

269. 27. Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ✓ özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, tət-biq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məh--sul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir;
- müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir;
- eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir;
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir.
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir;

270. 26. İxtisaslaşdırma nədir?

- müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar seqmentinə uyğun fəaliyyətidir.
- ✓ konstruktiv quruluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir.
- müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir.
- müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır.
- müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır.

271. 25. İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?
- ✓ əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində;
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində;
 - müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində;
 - müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində.
 - istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində;
272. 24. Təmərküzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstün-lük-lərə malikdir. Ona görə ki:
- ✓ bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür;
- bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır;
 - bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir;
 - bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir.
 - bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür;
273. 23. İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?
- ✓ müə-si-sə-nin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi gös-təricilərinin yaxşılaşmasında;
- müə-si-sə-nin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında;
 - eyniadlı məhsul istehsalçılarının sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında;
 - müə-si-sə-nin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində.
 - müə-si-sə-nin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında;
274. 22. Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?
- ✓ az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür.
- mənfəətlə xərcin mütənəsiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür;
 - minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür;
 - az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür;
 - çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür;
275. 21. Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsinə daha düzgün əks etdirəni hansıdır?
- ✓ istehsal edilən məhsulun həcmi;
- isteh-sal əsas fondlarının orta illik dəyəri;
 - tex-noloji prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti;
 - isteh-sal dövriyyə fondlarının orta illik dəyəri.
 - sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı;
276. 20. Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?
- ✓ məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri;
- milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərində görə strukturu;
 - sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü;
 - müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri.
 - ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi;
277. 19. Maşınqayırma üçün səciyyəvi olan ictimai istehsalın əsas təşkilati forması
- ✓ ixtisaslaşdırma
- kombinləşdirmə
 - mərkəzləşdirmə
 - təmərküzləşdirmə
 - kooperativləşdirmə
278. 18. Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?
- ✓ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə;

- aqre-qat və avadanlıqların texnoloji struk-turun-da da---ha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;
- qurulmuş ava-dan---lıq-ların sayca çoxaldılması yolu ilə;
- qurulmuş avadanlıqların sayca ço-xaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə;
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə;

279. 17. İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?

- ✓ qurulmuş ava-dan---lıq-ların sayca çoxaldılması yolu ilə;
- aqre-qat və avadanlıqların texnoloji struk-turun-da da---ha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə;
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə;
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə.
- aqre-qat və avadanlıqların texnoloji struk-turun-da da---ha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;

280. 16. Aqreqat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- ✓ aqre-qat və avadanlıqların texnoloji struk-turun-da da---ha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;
- qurulmuş ava-dan---lıq-ların sayca çoxaldılması yolu ilə;
- müəssisədə köməkçi və xidmətedici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə;
- köməkçi və xidmətedici təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə.
- müəssisədə qurulmuş aqre-qat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə;

281. 15. Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- ✓ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının art-ma-sıdır
- sa-həyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalması
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır

282. 14. Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- ✓ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının art-ma-sıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sa-həyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır

283. 13. Sənaye müəssisələrində təmərküzləşmə səviyyəsi necə hesablanır? 02

- iri müəssisələrin istehsal həcmi ilə bütün müəssisələrin istehsal həcmi cəmi kimi
- bütün müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin istehsal həcmi iri müəssisələrin istehsal həcminə nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayını iri müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayına nisbəti kimi
- ✓ iri müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini bütün müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

284. 12. Sənaye müəssisələrində təmərküzləşmə səviyyəsi necə hesablanır? 02

- ✓ iri müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayını bütün müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayına nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin istehsal həcmi iri müəssisələrin istehsal həcminə nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayını iri müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayına nisbəti kimi
- iri müəssisələrin istehsal həcmi ilə bütün müəssisələrin istehsal həcmi cəmi kimi
- bütün müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini iri müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

285. 11. Sənaye müəssisələrində təmərküzləşmə səviyyəsi necə hesablanır? 02

- ✓ iri müəssisələrin istehsal həcmi bütün müəssisələrin istehsal həcminə nisbəti kimi
- bütün müəssisələrin istehsal həcmi iri müəssisələrin istehsal həcminə nisbəti kimi

- bütün müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayını iri müəssisələrin sənaye-istehsal heyətinin orta illik siyahı sayına nisbəti kimi
- iri müəssisələrin istehsal həcmi ilə bütün müəssisələrin istehsal həcminin cəmi kimi
- bütün müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini iri müəssisələrin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

286. 10. Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- ✓ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji;
- istehsal, satış, idxal və ixrac;
- konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat;
- aqreqat, mexaniki, texniki.
- fərdi, seriyalı və kütləvi;

287. 9. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- ✓ məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi;
- məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi;
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması;
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi.
- məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi;

288. 8. İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- ✓ müəssisələrin iriləşməsi;
- müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi;
- texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması;
- əmək bölgüsünün dərinləşməsi.
- müəssisədə işçilərinin sayının azalması;

289. 7. Təşkilati-təsərrüfat təmərküzləşməsi nə ilə nəticələnir? 02

- ✓ müəssisələrin idarə olunmasının mərkəzləşdirilməsi və sonradan isə istehsalın yenidən təşkilinə ilkin şərtlər yaradılması ilə nəticələnir.
- istehsalın kooperativləşməsi ilə nəticələnir;
- xammalın ardıcıl emalına əsaslanan kombinləşmə ilə nəticələnir;
- istehsalın ixtisaslaşması ilə nəticələnir;
- istehsalın kombinləşməsi ilə nəticələnir;

290. 6. Son məhsulun hazırlanması prosesində texnoloji baxımdan əlaqəli, lakin məkanca bir-birindən aralı olan müxtəlif istehsal-ların təmərküzləşməsi nə ilə nəticələnir? 02

- ✓ istehsalın kooperativləşməsi ilə nəticələnir;
- istehsalın kombinləşməsi ilə nəticələnir;
- xammalın ardıcıl emalına əsaslanan kombinləşmə ilə nəticələnir;
- müəssisələrin idarə olunmasının mərkəzləşdirilməsi və sonradan isə istehsalın yenidən təşkilinə ilkin şərtlər yaradılması ilə nəticələnir
- istehsalın ixtisaslaşması ilə nəticələnir;

291. 5. Xammalın kompleks emalı və ya texnoloji ardıcılıqla işlənilməsinə əsaslanan təmərküzləşmə nə ilə nəticələnir? 02

- ✓ istehsalın kombinləşməsi ilə nəticələnir;
- istehsalın kooperativləşməsi ilə nəticələnir;
- istehsalın təşkilində hər hansı dəyişiklik olmadan xırda müəssisələrin inzibati-idarə cəhətdən birləşdirilməsinə, onların təsərrüfatçı-lıq müstəqilliyini itirmək prinsipinə əsaslanır;
- müəssisələrin idarə olunmasının mərkəzləşdirilməsi və sonradan isə istehsalın yenidən təşkilinə ilkin şərtlər yaradılması ilə nəticələnir.
- istehsalın ixtisaslaşması ilə nəticələnir;

292. 4. Konstruktiv quruluşu, hazırlanma texnologiyası, iqtisadi təyinatı və istismar şəraiti oxşar olan məhsullar istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsi nə ilə nəticələnir? 02

- ✓ istehsalın ixtisaslaşması ilə nəticələnir;

- istehsalın kooperativ-ləş-mə-si-lə nəticələnir;
- xammalın ardıcıl emalına əsaslanan kom-bi-nə-ləş-mə ilə nəticələnir;
- müəssisələrin idarə olunmasının mərkəzləşdirilməsi və son-ra-dan isə is-teh--salın yenidən təşkilinə ilkin şərtlər yaradılması ilə nəticələnir.
- istehsalın kom-bi-nə-ləş-məsi ilə nəticələnir;

293. 3. İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- ✓ sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkirlərinin mütəmadi artması
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası
- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- istehsal həcmının kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi

294. 2. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ✓ İstehsalın ic-timai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur;
- İstehsalın ic-timai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yük-səl-dil-məsinin amilidir;
- İstehsalın ic-timai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir;
- İs-teh-salın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təş-kili for-maları arasında daha mürəkkəbidir.
- İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləş-mə-si və kombinləşməsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır;

295. 1. İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- ✓ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kom-binə-ləş-dirilməsi;
- istehsalın elektriklişdirilməsi, mexaniklişdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması;
- istehsalın mexaniklişdirilməsi, kompleks mexaniklişdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması;
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexaniklişdirilməsi və avtomatlaşdırılması.
- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal;

296. 147. Əsas fondların rentabelliği göstəricisi necə hesablanır? 02

- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin il ərzində məhsul satışından əldə edilən mənfəətin məbləğinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin il ərzindəki bütün xərclərə nisbəti kimi
- ✓ il ərzində məhsul satışından əldə edilən mənfəətin məbləğinin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzindəki bütün xərclər ilə istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin cəmi kimi
- il ərzindəki bütün xərclərin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

297. 146. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisələrində tətbiq edilən planlı-xəbərdarlıqlı təmir sistemin çatışmazlığına aiddir? 01

- avadanlığın işinin təmirlərarası müddətinə nəzarətin mümkünliyi;
- avadanlığın təmirinin mürəkkəbliyindən asılı olaraq təmir heyətinin sayının müəyyən edilməsi imkanının mövcudluğu
- avadanlığın sınıması səbəblərin təhlil edilməsi
- avadanlığın və onun qovşaqlarının təmirinə sərf edilən xərclərin proqnozlaşdırılmasının mümkünliyi;
- ✓ onun avadanlıq və maşınların modernizasiyasını həyata keçirmədən yalnız onların işlək vəziyyətdə saxlanmasını nəzərdə tutmasıdır

298. 145. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisələrində tətbiq edilən planlı-xəbərdarlıqlı təmir sistemin üstünlüklərinə aid deyil? 01

- avadanlığın təmirinin mürəkkəbliyindən asılı olaraq təmir heyətinin sayının müəyyən edilməsi imkanının mövcudluğu
- avadanlığın işinin təmirlərarası müddətinə nəzarətin mümkünliyi;
- ✓ onun avadanlıq və maşınların modernizasiyasını həyata keçirmədən yalnız onların işlək vəziyyətdə saxlanmasını nəzərdə tutmasıdır
- avadanlığın və onun qovşaqlarının təmirinə sərf edilən xərclərin proqnozlaşdırılmasının mümkünliyi;
- avadanlığın sınıması səbəblərin təhlil edilməsi

299. 144. Fərz edək ki, istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri 20 min manatdır. İlin 01.05. tarixindən 12 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilməmişdir. Həmin ilin 01.09. tarixdən isə 6 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. Bu məlumatlara görə istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini hesablayın. 03

- 30 min manat
- 32 min manat

- ✓ 26 min manat
- 25 min manat
- 28 min manat

300. 143. Kütləvi və iri seriyalı maşınqayırma müəssisələrində əsas istehsal fondlarının quruluş xüsusiyyətlərinə hansı aiddir? 01

- binalar, tikililər və ötürücü qurğuların xüsusi çəkisinin aşağı olması
- ✓ maşın və avadanlıqların xüsusi çəkisinin yüksək, bina və inventarların xüsusi çəkisinin aşağı olması
- binalar, tikililər və ötürücü qurğuların xüsusi çəkisinin yüksək olması
- bina və inventarların xüsusi çəkisinin yüksək, maşın və avadanlıqların xüsusi çəkisinin aşağı olması
- istehsal binalarının, tikililərin, qaldırıcı-nəqliyyat vasitələrinin xüsusi çəkisinin yüksək olması

301. 142. Emal növündən asılı olaraq metal emal edən dəzgahlar qrupuna aid olmayan dəzgahlar hansılardır?

- kombinəlanmış
- frezer
- torna
- ✓ universal
- dəsmə (burğu)

302. 141. Avtomat maşın və avadanlıqlar:

- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür
- ✓ istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır
- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür
- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər

303. 140. Hesablama texnikası:

- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur
- ✓ riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür
- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür
- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır

304. 139. Nəzarət-ölçü və nizamlaşdırma cihazları və laboratoriya avadanlıqları:

- ✓ istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür
- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır
- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür
- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur

305. 138. İş maşın və avadanlıqları:

- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır
- ✓ əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür
- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür

306. 137. Güc maşın və avadanlıqları:

- istehsal prosesinin bütün əməliyyatlarının müəyyən texnoloji ardıcılıqla, verilmiş ritmlə, insanın bilavasitə iştirakı olmadan yerinə yetirildiyi avadanlıqlardır
- ✓ enerjinin alınması, çevrilməsi və bölüşdürülməsi üçün nəzərdə tutulur

- əmək predmetinə təsir etməklə və onları hazır məhsula çevirməklə texnoloji proseslərdə bilavasitə iştirak edirlər
- istehsal proseslərini əl ilə avtomatik olaraq, texnoloji proseslərin rejim parametrlərinin ölçülməsi və onlara nəzarət edilməsi üçündür
- riyazi məsələlərin həllinin sürətləndirilməsi və avtomatlaşdırılması üçündür

307. 136. Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir? 02

- ✓ əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır;
- istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır;
- müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir;
- müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır;
- müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir;

308. 135. Fərz edək ki, maşınqayırma müəssisəsinin ilin əvvəlinə istehsal gücü 50000 ton, 01 iyuldan illik gücü 6000 ton olan aqrekat istismara buraxılacaq, və elə həmin ilin 01 sentyabrından isə illik gücü 3000 ton olan anoloji aqrekatın işi dayandırılacaqdır. Onda müəssisənin ilin sonuna istehsal gücü nə qədər olacaq? 03

- ✓ 53000 ton;
- 52000 ton;
- 55000 ton.
- 41000 ton;
- 54000 ton;

309. Fərz edək ki, maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə istehsal gücü 50000 ton, 01 iyuldan illik gücü 6000 ton olan aqrekat istismara buraxılacaq, və elə həmin ilin 01 sentyabrından isə illik gücü 3000 ton olan anoloji aqrekatın işi dayandırılacaqdır. Onda müəssisənin orta illik istehsal gücü nə qədər olacaq? 03

- 41000 ton;
- 55000 ton.
- ✓ 52000 ton;
- 53000 ton;
- 54000 ton;

310. Əgər maşınqayırma müəssisəsində quraşdırılmış 240 dəzgahdan 1-ci növbədə 200-ü, 2-ci növbədə 180-i və 3-cü növbədə 160-ı işləmişdirsə, onda müəssisənin quraşdırılmış avadanlıqları gün ərzində neçə dəzgah-növbə işləmişlər? 02

- ✓ 540;
- 0,44.
- 2;
- 300;
- 2,25;

311. Fondverimi, fondlarla silahlanma və əmək məhsuldarlığı göstəriciləri arasında hansı əlaqə mövcuddur? 02

- ✓ əmək məhsuldarlığı özündə fondverimi və fondla silahlanmanın məhsuldarlığını əks etdirir
- fondla silahlanma fondveriminin əmək məhsuldarlığına nisbətini əks etdirir
- fondla silahlanma əməyin və fondveriminin məhsuldarlığıdır
- əmək məhsuldarlığı – fondveriminin fondla silahlanmaya nisbətidir
- əmək məhsuldarlığı – fondla silahlanmanın fondveriminə nisbətidir

312. Maşınqayırma müəssisəsində əməyin fondla silahlılığı necə hesablanır? 02

- əm-təəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərində nisbəti kimi;
- istehsal əsas fondların dəyərinin bütün işçilərin sayına nisbəti kimi;
- ✓ istehsal əsas fondların dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- əm-təəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi;
- əm-təəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi;

313. 130. Maşınqayırma müəssisəsində işçilərin sayı 500 nəfər, fəhlələrin sayı 400 nəfər və istehsal əsas fondların dəyəri 800 min manat olarsa onda həmin müəssisədə fondla silahlılığı göstəricisi neçə olar? 02

- 1,6 min man/nəfər;

	• 3 min man/nəfər; ✓ 2 min man/nəfər; • 1,8 min man/nəfər; • 2,2 min man/nəfər;
314.	Maşınqayırma müəssisəsində əmək məhsuldarlığı göstəricisi 36 min man/ nəfər və işçilərin fondla silahlığı göstəricisi isə 2 min man/nəfər olarsa onda fond verimi nə qədər olar? 03 • 0,5 min man; • 72 min man; ✓ 18 min man; • 38 min man. • 0,05 min man;
315.	Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 40 min manatdır. 01.07. tarixindən 18 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilmişdir, 01.07. tarixdən isə 14 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. Əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın. 03 ✓ 42 min manat • 46 min manat • 44 min manat • 38 min manat • 40 min manat
316.	Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 20 min manatdır. 01.05. tarixindən 12 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilmişdir, 01.09. tarixdən isə 6 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. Əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın. 03 ✓ 26 min manat • 29 min manat • 23 min manat • 19,5 min manat • 20,5 min manat
317.	Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 920 min manat, ilin sonuna 1130 min manat, bir il ərzində 293,8 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 84,4 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar? 02 ✓ 26,0 %; • 32 %. • 41,2 %; • 9,17 %; • 7,46 %;
318.	Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 720 min manat, ilin sonuna 820 min manat, bir il ərzində 213,2 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 116 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar? 02 ✓ 26,0 %; • 15 %. • 14,1 %; • 16,1 %; • 30%;
319.	Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 255,3 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar? 02 ✓ 37,0 %; • 31,88 %. • 40 %; • 73,8 %; • 6,1 %;

- 320.** Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 320 min manat, ilin sonuna 370 min manat, bir il ərzində 70,3 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 20,4 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?
02
- ✓ 19,0 %;
- 2,9 %;
 - 22 %;
 - 6,37 %.
 - 10,2%;
- 321.** Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 164,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?
02
- ✓ 0.3
- 35 %;
 - 20,8 %;
 - 16,35 %;
 - 9,7 %;
- 322.** Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 850 min manat, ilin sonuna 800 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı əmsalı necə faiz olar?
02
- ✓ 21,0 %;
- 25,8 %;
 - 27,5 %;
 - 10,33 %.
 - 20%;
- 323.** 120. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 920 min manat, ilin sonuna 1130 min manat, bir il ərzində 294,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 82,8 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?
02
- ✓ 9,17 %;
- 7,46 %;
 - 41,2 %;
 - 32 %.
 - 26,05%;
- 324.** Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 720 min manat, ilin sonuna 820 min manat, bir il ərzində 216 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 115,2 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?
02
- ✓ 16,0 %;
- 30%;
 - 14,1 %;
 - 15 %.
 - 26,3%;
- 325.** Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 260 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 214,5 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?
02
- ✓ 33,0 %;
- 73,0 %;
 - 40 %;
 - 31,88 %.
 - 6,1 %;
- 326.** Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 320 min manat, ilin sonuna 370 min manat, bir il ərzində 70,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 19,2 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?
02

- ✓ 6,0 %.
- 2,9 %;
 - 3,4 %;
 - 22,0 %;
 - 10,2%;
- 327.** Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 96 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 20,0 %;
- 35 %;
 - 16,3 %;
 - 12,8 %.
 - 9,0 %;
- 328.** Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 850 min manat, ilin sonuna 800 min manat, bir il ərzində 170 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 212,5 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 25,0 %;
- 21,25 %;
 - 27,5 %;
 - 10,0 %.
 - 20%;
- 329.** 114. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 280 min manat, ilin sonuna 420 min manat və bir il ərzində 70 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 25,0 %;
- 43,2 %;
 - 54,6 %;
 - 66,0 %.
 - 38,2 %;
- 330.** Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 920 min manat, ilin sonuna 1130 min manat, bir il ərzində 294,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 84,4 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 32 %.
- 9,2 %;
 - 41,2 %;
 - 7,5 %;
 - 26,1%;
- 331.** Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 720 min manat, ilin sonuna 820 min manat, bir il ərzində 216 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 116 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02
- 15 %.
 - 26,3%;
 - 16,1 %;
 - 14,1 %;
- ✓ 30%;
- 332.** Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 260 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 40%;
- 6,1 %;
 - 73,8 %;
 - 31,88 %.
 - 33,8 %;

333. 110. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 320 min manat, ilin sonuna 370 min manat, bir il ərzində 70,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 20,4 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 22 %;
- 2,9 %;
 - 3,4 %;
 - 5,5 %.
 - 10,2%;
334. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 35 %;
- 16,3 %;
 - 18,2 %;
 - 12,2 %.
 - 9,7 %;
335. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 440 min manat, ilin sonuna 420 min manat və bir il ərzində 48,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 11 %.
- 10,5 %;
 - 11,5 %;
 - 5,6 %;
 - 5,2 %;
336. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 680 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 170 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 25 %;
- 11,7 %;
 - 21,25 %;
 - 15 %.
 - 11,5 %;
337. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 850 min manat, ilin sonuna 800 min manat, bir il ərzində 170 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 20%;
- 25,8 %;
 - 27,5 %;
 - 10,3 %.
 - 21,25 %;
338. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 350 min manat, ilin sonuna 420 min manat və bir il ərzində 70 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02
- 9,09 %;
 - 16,6 %;
- ✓ 20 %;
- 45 %.
 - 34 %;
339. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 50 %;
- 66,6 %;
 - 33,3 %;

- 20 %;
 - 23,07 %;
- 340.** Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 250 min manat, ilin sonuna 250 min manat və bir il ərzində 100 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 40 %;
 - 100 %;
 - 62 %;
 - 65 %.
 - 24%;
- 341.** Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 300 min manat, ilin sonuna 400 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 50 %.
 - 37,5 %;
 - 75 %;
 - 37%;
 - 22 %;
- 342.** 101. Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 60 %;
 - 100 %;
 - 37,5 %;
 - 15 %.
 - 23,07 %;
- 343.** 100. Əsas fondların təkrar istehsal xarak-te-ristikası hansı gös-təricilə-r vasitəsilə öyrənilir? 01
- ✓ artma əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı;
 - növbəlik əmsalı, köhnəlmə əmsalı və yeniləşmə əmsalı;
 - inteqral əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı;
 - ekstensiv yüklənmə əmsalı və intensiv yüklənmə əmsalı.
 - köhnəlmə əmsalı, yeniləşmə əmsalı;
- 344.** 99. Əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır? 02
- ✓ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
 - baxılan dövrdə istifa-də-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;
 - baxılan dövrdə istifa-də-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;
 - yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
 - köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- 345.** 98. Maşınqayırma müəssisəsində ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar? 02
- ✓ 25 %.
 - 50 %;
 - 40 %;
 - 16,7 %;
 - 10 %;
- 346.** Sənaye müəssisəsində işçilərin sayı 500 nəfər, fəhlələrin sayı 400 nəfər və istehsal əsas fondların dəyəri 800 min manat olarsa onda həmin müəssisədə fondla silahlığı göstəricisi neçə olar? 02
- ✓ 2 min man/nəfər;
 - 2,2 min man/nəfər;
 - 1,6 min man/nəfər;

- 3 min man/nəfər;
- 1,8 min man/nəfər;

347. 96. Əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır? 02

- ✓ baxılan dövrdə istifa-də-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;
- baxılan dövrdə istifa-də-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;

348. 95. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisələrində əsas fondlardan istifadə səmərəliliyini müəyyən edən amillər aid deyil? 02

- ✓ əsas fondların bərpa dəyərinin artması.
- əsas fondların funksional tərkibinin uzlaşdırıl-masının optimallıq dərəcəsi;
- avadanlıq parkının texnoloji quruluşunun təkmil-ləşdirilməsi;
- sənaye müəssisələrində elm və texnikanın ən yeni nailiyyətlərindən daha geniş istifadə edilməsi;
- sənaye müəssisələrində ən faydalı təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyələrinin düzgün müəyyən edilməsi;

349. 94. Maşınqayırma müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir? 02

- ✓ amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi;
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğinə nisbəti kimi;
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi;
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;

350. 93. Maşınqayırma müəssisələrində amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir? 02

- ✓ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla;
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərincəmi kimi;
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin hasili kimi;

351. 92. Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır? 02

- əm-təəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilin sonuna qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- ✓ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin əm-təəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərinə nisbəti kimi
- əm-təəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- əm-təəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərinə nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin mövcud əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi

352. Hansı göstərici maşınqayırmanın əsas fondlarından istifadəni xarakterizə edə bilmir?

- ✓ dövretmə əmsalı
- fondtutumu
- fondverimi
- istehsal gücü
- növbəlilik əmsalı

353. 90. Əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmasalı:

- ✓ əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
- əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir
- əsas fondlardan yeniləşmə səviyyəsini göstərir
- fondlasilahlılığın artmasını göstərir

354. Aşağıdakılardan hansı avadanlığa məxsus vaxt fond-larına aid deyil? 02

- ✓ cari vaxt fondu
- plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu;
- faktiki işlənmiş vaxt fondu;
- təqvim vaxt fondu;
- rejim vaxt fondu;

355. İstehsal gücünü texniki (mexa-ni-ki) gücdən fərqləndirən cəhət nədir? 02

- ✓ mexaniki gücün kəmiy-yətinin ava-dan-lığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır;
- mexaniki gücün kəmiy-yətinin ava-dan-lığın vaxt fondundan asılı olmasıdır;
- mexaniki gücün kəmiy-yətinin fəh-lələrin mədəni-texniki səviy-yəsindən asılı olmasıdır;
- istehsal gücün kəmiy-yətinin fəh-lələrin mədəni-texniki səviy-yəsindən asılı olmamasıdır;
- istehsal gücün kəmiy-yətinin ava-dan-lığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır;

356. Əmək alətlərinin texniki gücləri nə vaxt istehsal gücü-nə çevrilə bilər? 02

- ✓ onlar yalnız canlı əməklə bir-ləş-dirildiyi təq-dir-də;
- onların təmiri yüksək səviyyədə həyata keçirildiyi təq-dir-də;
- onların işi avtomatlaşdırılan təq-dir-də;
- onların enerji təminatı güclü olduğu təq-dir-də;
- onların bərpa dəyəri artdığı təq-dir-də;

357. Texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərrik-lə-rinin gücü əsasında istehsal gücü necə hesablanır? 03

- ✓ texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elek-trik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elek--trik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasilini kimi;
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elek-trik mühərriklərinin texniki gücü ilə texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elek--trik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasilini kimi;
- avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elek--trik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalının hasilini kimi;
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elek-trik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilinin texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elek--trik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsala nisbəti kimi;
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elek-trik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilini kimi;

358. İş-tehsal gücündən istifadə səviyyəsi necə hesablanır? 02

- ✓ illik məhsul buraxılışının həcmnin ilin sonuna istehsal gücünə nisbətinin 100-ə vurulması ilə;
- ilin sonuna istehsal gücü ilə illik məhsul buraxılışının həcmnin cəminin 100-ə vurulması ilə;
- ilin sonuna istehsal gücü ilə illik məhsul buraxılışının həcmnin cəminin 100-ə bölünməsi ilə;
- illik məhsul buraxılışının həcmnin ilin sonuna istehsal gücünə nisbətinin 100-ə bölünməsi ilə;
- ilin sonuna istehsal gücünün illik məhsul buraxılışının həcminə nisbətinin 100-ə vurulması ilə;

359. Əgər müəssisədə yalnız bir növ məhsul istehsal olunursa onda müəssisənin istehsal gücü necə hesablanır? 02

- ✓ müəssisənin istehsal gücü aparıcı sexin istehsal gü-cü-nə bərabər kimi qəbul olunur;
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasilinin avadanlıq vahidinin məhsuldarlığına nisbəti kimi;
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı, avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı və avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasilini kimi;
- avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasilini kimi.
- müəssisənin istehsal gücü aparıcı avadanlıq vahidinin gü-cü-nə bərabər kimi qəbul olunur;

360. Əgər qabaqcıl sexdə yalnız bir növ məhsul istehsal olunursa sexin istehsal gücü necə hesablanır? 02

- ✓ sexin istehsal gücü aparıcı istehsal sahəsinin gü-cü-nə bərabər kimi qəbul olunur;
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasilinin avadanlıq vahidinin məhsuldarlığına nisbəti kimi;
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı, avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı və avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasilini kimi;
- avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasilini kimi;
- sexin istehsal gücü aparıcı avadanlıq vahidinin gü-cü-nə bərabər kimi qəbul olunur;

361. Fasiləsiz istehsal prosesi əsasında işləyən müəssisələr üçün is-tehsal gücü hansı göstəricilərin əsa--sında hesablanır? 02

- ✓ ildəki təqvim günlərinin sayı və günün uzunluğu ilə.
- avadanlıqların sayı və günün uzunluğu ilə;
- avadanlıqların və ildəki təqvim günlərinin sayı ilə;
- ildəki təqvim günlərinin sayı və məhsulun nomenklaturası ilə;
- məhsulun həcmi və günün uzunluğu ilə;

362. Yeni işə salınmış müəssisənin istehsal gücü nəyə bərabərdir? 02

- ✓ la-yihə gücünə;
- orta illik istehsal gücünə;
- istehsal potensialına;
- texniki gücə;
- texniki potensiala;

363. 80. Mü-tərəqqi texnika mənəvi cəhətdən köhnəlmiş, fi-ziki cəhətdən isə hələ yararlı olan öz «sələfini» nə vaxt sıxış-dırıb isteh-saldan çıxara bilər? 02

- ✓ yeninin məhsuldarlığı hesa-bına əl-də edi-lən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçir-mədiyi də-yə-rindən çox olsun;
- əgər köhnə avadanlıq tez-tez təmirə məruz qalırsa;
- yeni avadanlığın mexaniki gücü ilə köhnə avadanlığın mexaniki gücü bərabər olduqda;
- yeninin məhsuldarlığı hesa-bına əl-də edi-lən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçir-mədiyi də-yə-rə bərabər olsun.
- yeninin qiyməti köhnənin məhsul üzərinə hələ keçir-mədiyi də-yə-rindən çox olsun;

364. İstehsal əsas fondların köhnəlmə məbləği necə müəyyən edilir? 02

- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi;
- əsas fond-la-rı-nın tam il-kin dəyə-rinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi;
- istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinin qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyəri ilə əsas fondların köhnəlmə əmsalına hasili kimi;
- ✓ istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə qalıq dəyəri ara-sındakı fərq kimi;

365. Aparıcı istehsal sahəsinin istehsal gücü necə hesablanır? 03

- ✓ qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı ilə avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı və avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasili kimi;
- avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasilinin qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayına nisbəti kimi;
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı ilə avadanlıq vahidinin məhsuldarlığının hasilinin avadanlıq vahidinin vaxt fonduna nisbəti kimi;
- avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasili kimi.
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasilinin avadanlıq vahidinin məhsuldarlığına nisbəti kimi;

366. Aparıcı avadanlıq vahidinin istehsal gücü necə hesablanır? 03

- ✓ avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasili kimi
- qabaqcıl istehsal sahəsində quraşdırılmış qabaqcıl avadanlıqların sayı, avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı və avadanlıq vahidinin vaxt fondunun hasili kimi;
- avadanlıq vahidinin vaxt fondunun avadanlıq vahidinin məhsuldarlığına nisbəti kimi;
- avadanlıq vahidinin məhsuldarlığının avadanlıq vahidinin vaxt fonduna nisbəti kimi;
- avadanlıq vahidinin məhsuldarlığı ilə avadanlıq vahidinin vaxt fondunun cəmi kimi;

367. Avadanlıqlardan istifadənin inteqral əmsalı necə hesablanır? 03

- ✓ Maşın və avadanlıqlardan intensiv istifadə əmsalından avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalını çıxmaqla;
- Maşın və avadanlıqlardan intensiv istifadə əmsalı ilə avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalının hasili kimi;
- Maşın və avadanlıqlardan intensiv istifadə əmsalı ilə avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalının cəmi kimi;
- avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi.

- Maşın və avadanlıqlardan intensiv istifadə əmsalının avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalına nisbəti kimi;

368. Maşın və avadanlıqlardan intensiv istifadə əmsalı necə hesablanır? 03

- ✓ məhsul (iş) vahidi üçün texniki cəhətdən əsaslan-dı-rılımış vaxt normasının məhsul (iş) vahidinin hazırlanması üçün faktiki sərf olunmuş vaxta nisbəti kimi;
- məhsul (iş) vahidi üçün texniki cəhətdən əsaslan-dı-rılımış vaxt norması ilə məhsul (iş) vahidinin hazırlanması üçün faktiki sərf olunmuş vaxtın hasili kimi;
- gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfin-dən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi;
- avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi.
- məhsul (iş) vahidinin hazırlanması üçün faktiki sərf olunmuş vaxtın məhsul (iş) vahidi üçün texniki cəhətdən əsaslan-dı-rılımış vaxt normasına nisbəti kimi;

369. Növbəlilik əmsalı necə hesablanır? 03

- ✓ gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfin-dən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi;
- gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfin-dən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayı ilə qurulmuş avadanlıqların sayının hasili kimi;
- qurulmuş avadanlıqların sayının gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfin-dən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayına nisbəti kimi;
- avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi.
- məhsul (iş) vahidi üçün texniki cəhətdən əsaslan-dı-rılımış vaxt normasının məhsul (iş) vahidinin hazırlanması üçün faktiki sərf olunmuş vaxta nisbəti kimi;

370. Avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalı necə hesablanır? 03

- ✓ avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi;
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının hasili kimi;
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının cəmi kimi;
- gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfin-dən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi;
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtının avadanlığın faktiki iş vaxtına nisbəti kimi;

371. Əməyin fondla silahlılıığı necə hesablanır? 03

- ✓ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi.
- əmək məhsudarlığının fəhlələrin sayına nisbəti kimi;
- fəhlələrin sayının istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi;
- məhsulun həcmnin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi;
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi;

372. İstehsal əsas fondların köhnəlmə əmsalı necə müəyyən edilir? 03

- ✓ köh-nəlmə məbləğinin istehsal əsas fond-la-rı-nın tam il-kin dəyə-rinə nisbəti kimi;
- istehsal əsas fond-la-rı-nın tam il-kin dəyə-rinin köh-nəlmə məbləğinə nisbəti kimi;;
- köh-nəlmə məbləğinin istehsal əsas fond-la-rı-nın tam il-kin dəyə-rinə hasili kimi;
- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi;
- köh-nəlmə məbləğinin istehsal əsas fond-la-rı-nın qalıq dəyə-rinə nisbəti kimi;

373. 70. Amortizasiya norması necə hesablanır? 03

- ✓ əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə hasilinə nisbəti kimi;
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlinin əsas fondun faydalı istifadə müddətinə nisbəti kimi;
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə cəminə nisbəti kimi;
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətində nisbəti kimi.
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlinin əsas fondun ilkin dəyərinə nisbəti kimi;

374. Əsas fondla-rı-nın iqtı-sadi cəhət-dən məqsə-də-uy-ğun xidmət müddəti müəy-yən olunanda hansı amillərdən istifadə olunmur? 02

- ✓ müəssisələrdə mövcud olan əsas fondların bərpa dəyəri.
- maşın və avadanlıqların əsaslı təmirinə daxil olan xərclərin müqayisəli səmərəliliyi;
- maşın və avadanlıqların mö-dernləş-diril-mə-sinə və onların əvəz edil-məsinə daxil olan xərclərin müqayisəli səmərəliliyi;
- əsas fondların texniki-konstruktiv və maddi-əşya xüsusiyyətləri ilə müəyyən edil-lən fiziki köhnəlməsi;
- işləyən əsas fondların və ilk növbədə, maşın və avadanlıqların mə--nəvi köhnəlməsi;

375. Avadanlığa məxsus hansı vaxt fonduna iş günü olmayan istirahət və bayram günləri aid edilmir? 01

- ✓ rejim vaxt fondu;
- plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu;
- faktiki işlənmiş vaxt fondu;
- işlənmiş dəzgah-növbələr.
- təqvim vaxt fondu;

376. İstehsal gücünün hesablanması üçün ən real vaxt fondu- hansıdır? 01

- ✓ rejim vaxt fondu;
- plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu;
- faktiki işlənmiş vaxt fondu;
- cari vaxt fondu.
- təqvim vaxt fondu;

377. İstehsal gücü nədir?

- ✓ müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir
- müəssisənin bazardakı payıdır
- müəssisənin illik istehsal həcmi
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı

378. Əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- ✓ fondverimi və növbəlilik əmsalı
- fondverimi və köhnəlmə müddəti
- fondtutumu və təzələnmə əmsalı
- əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti
- iqtisadi və sosial

379. Maşınqayırmanın texnoloji avadanlıqları əsasən hansı sexdə quraşdırılır?

- ✓ mexaniki emal;
- dəmirçi-press;
- alət;
- texniki-təmir
- tökmə;

380. Maşın, avadanlıq və hesablama texnikası üçün amortizasiya norması nə qədərdir? 01

- ✓ 25 faizədək
- 7 faizədək
- 10 faizədək
- 15 faizədək
- 20 faizədək

381. Nəqliyyat vasitələri üçün amortizasiya norması nə qədərdir? 01

- ✓ 25 faizədək
- 7 faizədək
- 10 faizədək

- 15 faizədək
- 20 faizədək

382. 61. İş heyvanları üçün amortizasiya norması nə qədərdir? 01

- ✓ 20 faizədək
- 7 faizədək
- 10 faizədək
- 15 faizədək
- 25 faizədək

383. 60. Əsas fondların amortizasiyası nədir?

- ✓ aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
- əsas fondların dəyərindəki artım
- əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri

384. 59. Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir? 02

- ✓ avadanlıqların yaş strukturu;
- işçilərin sayı;
- müəssisənin ölçüsü;
- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı.
- kadrların strukturu;

385. 58. Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir? 02

- ✓ investisiya qo-yu---luşla-rının tex-noloji quruluşu.
- istehsalın ölçüsü;
- müəssisənin ölçüsü;
- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı;
- işçilərin sayı;

386. 57. Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir? 02

- ✓ istehsal əsas fondlarının tə-zə-lən-məsi və sı-radan çıxmasının nisbəti;
- işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi;
- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı;
- təqvim vaxt fondu.
- işçilərin sayı;

387. 56. Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisələrdə ma-şın və avadanlıqların texnoloji strukturu-nun opti-mal-lığına təsir göstərir? 02

- ✓ istehsal texnologiyası;
- işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi;
- ma-şın və avadanlıqların ilkin dəyəri;
- təqvim vaxt fondu.
- işçilərin sayı;

388. 55. Maşınqayırma sənayesində mexaniki sexin istehsal gücü necə hesablanır? 02

- ✓ aparıcı avadanlıqlar qrupunun həqiqi iş vaxtı fondunun bir məmulatın hazırlanmasının plan əmək tutumluğuna nisbəti kimi
- aparıcı avadanlıqlar qrupunun həqiqi iş vaxtı fondu ilə bir məmulatın hazırlanmasının plan əmək tutumluğunun cəmi kimi
- aparıcı avadanlıqlar qrupunun həqiqi iş vaxtı fondu ilə bir məmulatın hazırlanmasının plan əmək tutumluğunun hasili kimi
- aparıcı avadanlıqlar qrupunun həqiqi iş vaxtı fondu ilə bir məmulatın hazırlanmasının plan əmək tutumluğunun fərqi kimi
- bir məmulatın hazırlanmasının plan əmək tutumluğunun aparıcı avadanlıqlar qrupunun həqiqi iş vaxtı fonduna nisbəti kimi

389. 54. Maşınqayırma müəssisələrində çıxış istehsal gücü necə müəyyən olunur? 01

- ✓ giriş istehsal gücünün həcmi ilə il ərzində istifadəyə verilmiş, işə salınmış istehsal güclərinin həcmnin cəmindən il ərzində ləğv edilən istehsal güclərinin həcmi çıxmaqla
 - giriş istehsal gücünün həcmnin il ərzində istifadəyə verilmiş, işə salınmış istehsal güclərinin həcminə nisbətindən il ərzində ləğv edilən istehsal güclərinin həcmi çıxmaqla
 - giriş istehsal gücünün həcmi ilə il ərzində istifadəyə verilmiş, işə salınmış istehsal güclərinin həcmnin hasilindən il ərzində ləğv edilən istehsal güclərinin həcmi çıxmaqla
 - il ərzində istifadəyə verilmiş, işə salınmış istehsal güclərinin həcmnin giriş istehsal gücünün həcminə nisbətindən il ərzində ləğv edilən istehsal güclərinin həcmi çıxmaqla
 - giriş istehsal gücünün həcmi ilə il ərzində istifadəyə verilmiş, işə salınmış istehsal güclərinin həcmnin fərqindən il ərzində ləğv edilən istehsal güclərinin həcmi çıxmaqla
- 390.** 53. Fərz edin ki, dəzgahqayırma müəssisəsində əsas fondların ilkin dəyəri 80 min man., ləğv dəyəri 20 min man. təşkil etmişdir. Avadanlığın normativ xidmət müddəti 15 il olarsa illik amortizasiya ayırmalarının məbləğini hesablayın. 02
- ✓ 4 min man
 - 4,2 min man
 - 4,8 min man
 - 5 min man
 - 3,5 min man
- 391.** 52. Maşınqayırmada əsas fondların fiziki köhnəlmə əmsalı necə hesablanır? 02
- ✓ əsas fondların faktiki xidmət müddətinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbətinin yüzə vurulması ilə
 - əsas fondların faktiki xidmət müddətindən əsas fondların normativ xidmət müddətini çıxıb yüzə vurulması ilə
 - əsas fondların normativ xidmət müddətindən əsas fondların faktiki xidmət müddətini çıxıb yüzə vurulması ilə
 - əsas fondların faktiki xidmət müddəti ilə əsas fondların normativ xidmət müddətinin cəminin yüzə bölünməsi ilə
 - əsas fondların normativ xidmət müddətinin əsas fondların faktiki xidmət müddətinə nisbətinin yüzə vurulması ilə
- 392.** 51. Maşınqayırma sənayesində əsas fondların ilin sonuna ilkin (balans) dəyəri necə müəyyən edilir? 02
- ✓ illin əvvəlinə əsas fondların ilkin dəyəri ilə il ərzində istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyərinin cəmindən il ərzində ləğv edilmiş əsas fondların dəyərini çıxmaqla
 - illin əvvəlinə əsas fondların ilkin dəyərinin il ərzində istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyərinə nisbətindən il ərzində ləğv edilmiş əsas fondların dəyərini çıxmaqla
 - illin əvvəlinə əsas fondların ilkin dəyərindən il ərzində istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyəri ilə il ərzində ləğv edilmiş əsas fondların dəyərini cəmini çıxmaqla
 - illin əvvəlinə əsas fondların ilkin dəyəri ilə il ərzində istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyərinin hasilindən il ərzində ləğv edilmiş əsas fondların dəyərini çıxmaqla
 - illin əvvəlinə əsas fondların ilkin dəyəri ilə il ərzində istifadəyə verilmiş əsas fondların dəyərinin fərqindən il ərzində ləğv edilmiş əsas fondların dəyərini çıxmaqla
- 393.** 50. Əsas fondların aşınma növləri hansılardır?
- ✓ fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
 - texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
 - mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi
 - texniki , mənəvi, sosial, siyasi
 - fiziki, texniki, mənəvi, sosial
- 394.** 49. Qeyri-maddi ak-tiv-lər köhnəlmənin hansı növünə məruz qalır?
- ✓ mənəvi köhnəlmə;
 - fiziki köhnəlmə;
 - sosial köhnəlmə;
 - texniki köhnəlmə.
 - iqtisadi köhnəlmə;
- 395.** 48. Əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?
- ✓ ilkin və bərpa dəyərinə görə
 - qalıq və satış dəyərinə görə
 - köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə

- işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə

396. 47. Aşınmış və ya istismardan çıxarılmış əsas istehsal fondlarının dəyəri:

- ✓ əsas istehsal fondlarının ləğvətmə dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının qalıq dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının tam dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının bərpa dəyəridir

397. 46. Əsas fondların balans dəyəri ilə onların aşınma dəyəri arasındakı kəmiyyət fərqi:

- ✓ əsas istehsal fondlarının qalıq dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının tam dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının ləğvətmə dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının bərpa dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəridir

398. 45. Müasir şəraitdə əsas fondların təkrar istehsalına çəkilən xərclər, yenidən qiymətləndirmə zamanı tətbiq edilir:

- əsas istehsal fondlarının ləğvətmə dəyəridir
- ✓ əsas istehsal fondlarının bərpa dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının qalıq dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının tam dəyəridir

399. 44. Əsas fondların alınması, gətirilməsi və quraşdırılmasına çəkilən xərclər:

- əsas istehsal fondlarının ləğvətmə dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının bərpa dəyəridir
- ✓ əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının qalıq dəyəridir
- əsas istehsal fondlarının tam dəyəridir

400. 43. Əsas fondların ləğvətmə dəyəri nədir?

- ilin əvvəlinə və il ərzində daxil olan və sıradan çıxan əsas istehsal fondlarının ümumi dəyəri
- ✓ aşınmış və ya istismardan çıxarılmış əsas istehsal fondlarının dəyəri
- əsas fondların balans dəyəri ilə onların aşınma dəyəri arasındakı kəmiyyət fərqidir
- əsas fondların alınması, gətirilməsi və quraşdırılmasına çəkilən xərclərdir
- müasir şəraitdə əsas fondların təkrar istehsalına çəkilən xərclərdir, yenidən qiymətləndirmə zamanı tətbiq edilir

401. 42. Əsas fondların qalıq dəyəri nədir?

- əsas fondların alınması, gətirilməsi və quraşdırılmasına çəkilən xərclərdir
- ilin əvvəlinə və il ərzində daxil olan və sıradan çıxan əsas istehsal fondlarının ümumi dəyəri
- ✓ əsas fondların balans dəyəri ilə onların aşınma dəyəri arasındakı kəmiyyət fərqidir
- müasir şəraitdə əsas fondların təkrar istehsalına çəkilən xərclərdir, yenidən qiymətləndirmə zamanı tətbiq edilir
- aşınmış və ya istismardan çıxarılmış əsas istehsal fondlarının dəyəri

402. 41. Əsas fondların bərpa dəyəri nədir?

- aşınmış və ya istismardan çıxarılmış əsas istehsal fondlarının dəyəri
- əsas fondların balans dəyəri ilə onların aşınma dəyəri arasındakı kəmiyyət fərqidir
- əsas fondların alınması, gətirilməsi və quraşdırılmasına çəkilən xərclərdir
- ilin əvvəlinə və il ərzində daxil olan və sıradan çıxan əsas istehsal fondlarının ümumi dəyəri
- ✓ müasir şəraitdə əsas fondların təkrar istehsalına çəkilən xərclərdir, yenidən qiymətləndirmə zamanı tətbiq edilir

403. 40. Əsas fondların ilkin dəyəri nədir?

- ✓ əsas fondların alınması, gətirilməsi və quraşdırılmasına çəkilən xərclərdir
- ilin əvvəlinə və il ərzində daxil olan və sıradan çıxan əsas istehsal fondlarının ümumi dəyəri
- əsas fondların balans dəyəri ilə onların aşınma dəyəri arasındakı kəmiyyət fərqi
- aşınmış və ya istismardan çıxarılmış əsas istehsal fondlarının dəyəri
- müasir şəraitdə əsas fondların təkrar istehsalına çəkilən xərclərdir, yenidən qiymətləndirmə zamanı tətbiq edilir

404. 39. Maşınqayırmada əsas istehsal fondlarının quruluşu hansı amildən asılı deyildir?

- buraxılan məhsulun konstruktiv-texnoloji xüsusiyyəti, mürəkkəbliyi
- maşın və avadanlıqların texniki səviyyəsi və texnoloji proseslərin xüsusiyyəti, avtomatlaşdırma səviyyəsi
- istehsalın tipi
- ✓ işçilərin müxtəlif formalarda mükafatlandırılmasının tətbiqi
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması və kooperasiyalaşdırılması

405. 35. Avtomatik idarəetmə pultları əsas fondların hansı altqrupuna aiddir?

- İş maşın və avadanlıqları
- ✓ Nəzarət-ölçü və nizamlama cihazları və laboratoriya avadanlıqları
- digər maşın və avadanlıqlar
- Avtomat maşın və avadanlıqlar
- güc maşın və avadanlıqları

406. 22. Sənaye müəssisələrində «kitabxana fondu» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir? 01

- «Maşın və avadanlıqlar»;
- «Təsərrüfat inventarları»;
- ✓ «Sair əsas fondlar»;
- «İstehsal ləvazimat-ları»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;

407. 21. Sənaye müəssisələrində «yanğından mühafizə əşyaları» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir? 01

- ✓ «Təsərrüfat inventarları»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;
- «İstehsal ləvazimat-ları»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «Alətlər»;

408. 20. Sənaye müəssisələrində «iş dəzgahla-rının aralarına çəkilən çə-pər-lər» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir? 01

- ✓ «İstehsal ləvazimat-ları»;
- «Nəqliyyat vasitələri»;
- «Alətlər»;
- «Təsərrüfat inventarları»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;

409. 19. Sənaye müəssisələrində «elektrik, istilik və buxarla iş-lə-yən dartıcılar» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir? 01

- «İstehsal ləvazimat-ları»;
- «Alətlər»;
- ✓ «Nəqliyyat vasitələri»;
- «Təsərrüfat inventarları»;
- «Maşın və avadanlıqlar»;

410. 18. Sənaye müəssisələrində «Nəzarət-ölçü və nizamlama cihazları» istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir? 01

- «Qurğular»;
- «İstehsal ləvazimat-ları»;
- «Alətlər»;

- «Ötürücü qurğular»;
- ✓ «Maşın və avadanlıqlar»;

411. 17. Əsas fondların hansı ünsürü daha aktivdir?

- ✓ iş maşınları və avadanlıqları
- ötürücü mexanizmlər
- nəzarət-ölçü cihazlar
- güc maşınları və avadanlıqları
- nəqliyyat vasitələri

412. 16. İstehsal əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- ✓ ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi
- aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi
- texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti
- binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti

413. 15. İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasında hansı fərqlər var? 02

- yalnız kəmiyyət;
- nisbi və mütləq fərqlər;
- yalnız keyfiyyət;
- ✓ kəmiyyət və keyfiyyət;
- heç bir fərq yoxdur;

414. 14. Aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür? 01

- ✓ əsas fondların minimum dəyəri 500 manatdan çox olmalıdır.
- əsas fondlar natural formasını dəyişir;
- əsas fondlar özlərinin fiziki və kimyəvi xassələrini istehsal olunan məhsula keçirir;
- istənilən istehsal vasitəsi əsas fondur;
- əsas fondlar bir istehsal tsiklində tam istehlak olunur;

415. 13. İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasındakı keyfiyyət fərqi nədən ibarətdir? 02

- yalnız istehlak dəyərinə malik olub və mübadilə dəyəri olmayan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır
- istehsal vasitələri əsas fondlardan genişdir;
- yalnız mübadilə istehlak dəyərinə malik olub və istehlak dəyəri olmayan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır
- belə bir fərq yoxdur;
- ✓ istehlak və mübadilə dəyərinə malik olan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır;

416. 12. İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasındakı kəmiyyət fərqi nədən ibarətdir? 02

- ✓ istehsal vasitələri əsas fondlardan genişdir;
- belə bir fərq yoxdur;
- istehsal vasitələri əsas fondların tərkibinə aiddir;
- əsas fondlar istehsal vasitələrinin tərkibinə aid deyil;
- əsas fondlar istehsal vasitələrindən genişdir;

417. 11. Mövcud uçot qay-dasına müvafiq olaraq aşağıdakılardan hansı müəssisənin əsas fond-ların də-yərinə daxil edilir? 01

- ✓ istehsal meydançasında quraşdırılmış maşın və avdanlıqların dəyəri .
- quraş-dır-maq üçün veril-miş, quraşdırılması nəzərdə tutulmuş avadanlıqların dəyəri;
- yolda olan və əsaslı tikin-ti-nin balansında olan avadanlıqların dəyəri;
- istehsal müəssisələrinin anbarlarında olan maşın və avdanlıqların dəyəri;
- təchizat və satış təş-ki-lat-larının anbarlarında olan maşın və avdanlıqların dəyəri;

418. 10. Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- ✓ məmulat
- dəzgah
- qurğu
- nəqliyyat vasitəsi
- bina

419. 9. Maşınqayırma müəssisələrinin əsas fondlarına nə aid deyil?

- ✓ Hazır məhsul, anbarında olan avadanlıq
- Səxdə qurulmuş avadanlıq
- Nəqliyyat vasitələri
- Zavoddaxili su kəmərləri
- Binalar

420. 8. Müəssisələrin istehsal əsas fondlarına əm-lak vergisi onun hansı dəyərə görə tə-yin edil-ir? 01

- ✓ ilkin dəyərinə görə;
- bərpa və qalıq dəyərinə görə;
- ilkin və qalıq dəyərinə görə;
- ləğv olunma dəyərinə görə;
- qalıq dəyərinə görə;

421. 7.İstehsal əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- ✓ bina və nəqliyyat vasitələri
- nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları
- binalar və yanacaq ehtiyatları
- ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- qurğu və materiallar

422. 6. İstehsal əsas fondları nədir?

- ✓ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir.

423. 5. Avadanlıq parkının yaş strukturu göstəricisini təhlil edilərkən hansı yaş qruplaşmasından istifadə edilmir? 01

- ✓ 1-4 il
- 6-10 il
- 11-20 il
- 20-ildə yuxarı
- 5 ilə kimi

424. 4. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma müəssisələrinin istehsal əsas fondlarına aiddir? 01

- ✓ quraşdırılmış və istehsal prosesində iştirak etməyən
- quraşdırılması nəzərdə tutulan maşın və avadanlıqlar
- yolda olan və əsaslı tikintinin balansında əks etdirilən maşın və avadanlıqlar
- İstehsalçı müəssisənin, təchizat və satış təşkilatlarının anbarlarında hazır məhsul formasında olan maşın və avadanlıqlar
- quraşdırılma mərhələsində olan maşın və avadanlıqlar

425. 3. Qeyri-istehsal təyinatlı əsas fondlar maşınqayırma sənayesinin əsas fondlarının neçə faizini təşkil edir? 01

- ✓ 10-15%-i
- 60-65%-i
 - 65-70%-i
 - 25-30%-i
 - 35-40%-i
- 426.** 2. Maşınqayırma sənayesinin istehsal fondlarının neçə faizi dövriyyə fondların payına düşür? 01
- ✓ 35-40%-i
- 45-50%-i
 - 65-70%-i
 - 25-30%-i
 - 60-65%-i
- 427.** 1. Maşınqayırma sənayesinin istehsal fondlarının neçə faizi əsas fondların payına düşür? 01
- ✓ 60-65%-i
- 50-55%-i
 - 45-50%-i
 - 70-75%-i
 - 40-45%-i
- 428.** 67. Maşınqayırma müəssisəsində ilərzində istehsal edilmiş məhsulun həcmi 320 min manat və həmin məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcmi 160 min manatdırsa onda bu müəssisədə material tutumluğu göstəricisi nə qədərdir?
- ✓ 0.5
- 1.5
 - 2.0
 - 2.5
 - 1.2
- 429.** 66. Maşınqayırma müəssisəsində illik realizə edilmiş məhsulun həcmi 250 min manat və həmin məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcmi 125 min manatdırsa onda bu müəssisədə material verimi göstəricisi nə qədərdir?
- ✓ 2.0
- 1.5
 - 0.5
 - 2.5
 - 1.2
- 430.** 65. Dövriyyə vəsaitlərinin optimal həcmnin müəyyən edilməsinin hansı metodunda dövriyyə vəsaitlərinin hər bir elementi üzrə onların ehtiyatının həcmnin müəyyən edilməsini nəzərdə tutur? 01
- ✓ birbaşa hesablama metodu
- statistik metod
 - intüqral metodu
 - nəzarət metodu
 - dolayı hesablama metodu
- 431.** 64. Dövriyyə vəsaitlərinin optimal həcmnin müəyyən edilməsinin hansı metodunda dövriyyə vəsaitlərinin mövcud normativi əvvəlki dövrlə müqayisədə istehsalın həcmnin və dövriyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin planda nəzərdə tutulan dəyişmə tempinə uyğun olaraq yenidən hesablanılır? 01
- ✓ əmsallar metodu
- statistik metod
 - riyazi metod
 - nəzarət metodu
 - integral metod
- 432.** 63. Hansı metodda mövcud əmtəə-material qiymətlilərinin tərkibi təhlil edilir, təhlil nəticəsində istifadə edilməyən və lüzumsuz əmtəə-material ehtiyatları aşkar olunur və onların həcmi dövriyyə vəsaitlərinin həcmindən çıxılır və beləliklə, faktiki ehtiyatlar korrektə (təshih) edilir? 01

- ✓ analitik metod
- integral metod
 - statistik metod
 - maliyyə metodu
 - dolaylı metod
433. 62. Maşınqayırma müəssisəsində ay üzrə material sərfiyyatı 18 min manatdır. Materialın ehtiyat norması 8 gündür. Ay üzrə materialın ehtiyat normasını hesablamalı. 02
- ✓ 4800 man
- 4500 man
 - 4000 man
 - 4950 man
 - 4200 man
434. 61. Maşınqayırma müəssisəsində illik mənfəətin məbləği 600 min manat və material xərclərinin məbləği isə 1200 min manat olarsa onda 1 manatlıq material xərclərindən əldə edilən mənfəət göstəricisi nə qədər olar? 02
- ✓ 0.5
- 2.2
 - 0.4
 - 2.0
 - 2.5
435. 60. Maşınqayırmada 1 manatlıq material xərclərindən əldə edilən mənfəət göstəricisi necə hesablanır? 02
- ✓ müəssisənin əsas fəaliyyətindən əldə edilən mənfəətin məbləğinin material xərclərinin həcminə nisbəti kimi
- material xərclərinin həcmi ilə müəssisənin əsas fəaliyyətindən əldə edilən mənfəətin məbləğinin fərqi kimi
 - müəssisənin əsas fəaliyyətindən əldə edilən mənfəətin məbləği ilə material xərclərinin həcmnin fərqi kimi
 - müəssisənin əsas fəaliyyətindən əldə edilən mənfəətin məbləği ilə material xərclərinin həcmnin hasili kimi
 - material xərclərinin həcmnin müəssisənin əsas fəaliyyətindən əldə edilən mənfəətin məbləğinə nisbəti kimi
436. 59. Maşınqayırmada dövrüyyə vəsaitlərinin dövrüyyə sürəti orta hesabla neçə gün təşkil edir? 01
- ✓ 110 gün
- 90 gün
 - 100 gün
 - 70 gün
 - 80 gün
437. 58. Dövrüyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin artması (azalması) nəticəsində realizasiya planının nisbi yerinə yetirilmə əmsalı necə hesablanır? 03
- ✓ məhsulun realizasiyasının faktiki həcmi ilə dövrüyyə vəsaitlərinin plan həcmnin hasilinin məhsulun realizasiyasının plan həcmi ilə dövrüyyə vəsaitlərinin faktiki orta qalığının hasilinə nisbəti kimi
- məhsulun realizasiyasının plan həcmi ilə dövrüyyə vəsaitlərinin faktiki orta qalığının cəminin məhsulun realizasiyasının faktiki həcmi ilə dövrüyyə vəsaitlərinin plan həcmnin hasilinə nisbəti kimi
 - məhsulun realizasiyasının faktiki həcmi ilə dövrüyyə vəsaitlərinin plan həcmnin cəminin məhsulun realizasiyasının plan həcmi ilə dövrüyyə vəsaitlərinin faktiki orta qalığının hasilinə nisbəti kimi
 - məhsulun realizasiyasının faktiki həcmi ilə dövrüyyə vəsaitlərinin plan həcmnin hasilinin məhsulun realizasiyasının plan həcmi ilə dövrüyyə vəsaitlərinin faktiki orta qalığının cəminə nisbəti kimi
 - məhsulun realizasiyasının plan həcmi ilə dövrüyyə vəsaitlərinin faktiki orta qalığının hasilinin məhsulun realizasiyasının faktiki həcmi ilə dövrüyyə vəsaitlərinin plan həcmnin hasilinə nisbəti kimi
438. 57. Dövrüyyə vəsaitlərinin dövrüyyə sürətinin dəyişməsi nəticəsində satışdan əldə olunan ümumi gəlirin dəyişməsi hesabına əldə edilən əlavə mənfəətin (dəyən ziyanın) həcmi necə hesablanır? 03
- ✓ planla müəyyən edilmiş satışdan əldə edilən mənfəətin nəzərdə tutulan həcmi ilə dövrüyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin artması (azalması) nəticəsində realizasiya planının nisbi yerinə yetirilmə əmsalının hasili kimi
- planla müəyyən edilmiş satışdan əldə edilən mənfəətin nəzərdə tutulan həcmi ilə dövrüyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin artması (azalması) nəticəsində realizasiya planının nisbi yerinə yetirilmə əmsalının cəmi kimi

	• planla müəyyən edilmiş satışdan əldə edilən mənfəətin nəzərdə tutulan həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin artması (azalması) nəticəsində realizasiya planının nisbi yerinə yetirilmə əmsalının fərqi kimi • dövriyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin artması (azalması) nəticəsində realizasiya planının nisbi yerinə yetirilmə əmsalının planla müəyyən edilmiş satışdan əldə edilən mənfəətin nəzərdə tutulan həcminə nisbəti kimi • planla müəyyən edilmiş satışdan əldə edilən mənfəətin nəzərdə tutulan həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin dövr sürətinin artması (azalması) nəticəsində realizasiya planının nisbi yerinə yetirilmə əmsalına nisbəti kimi
439.	56. Rüb üzrə material sərfiyyatı 36 min manatdır. Materialın ehtiyat norması 25 gündür. Rüb üzrə materialın ehtiyat normasını hesablamaq. 02
	✓ 10 min man • 9 min man • 12 min man • 15 min man • 8 min man
440.	55. Dövriyyə vəsaitlərinin ayrı-ayrı elementlərinin normativi necə hesablanır? 02
	✓ dövriyyə vəsaitinin normalaşdırılan elementinin dövriyyəsinin həcmnin plan dövründəki günlərin sayına nisbətinin ehtiyat normasına hasili kimi • plan dövründəki günlərin sayı ilə dövriyyə vəsaitinin normalaşdırılan • elementinin dövriyyəsinin həcmnin fərqinin ehtiyat normasına hasili kimi dövriyyə vəsaitinin normalaşdırılan elementinin dövriyyəsinin həcmi ilə plan dövründəki günlərin sayının fərqinin ehtiyat normasına • hasili kimi E) plan dövründəki günlərin sayının dövriyyə vəsaitinin normalaşdırılan elementinin dövriyyəsinin həcminə nisbətinin ehtiyat normasına hasili kimi • dövriyyə vəsaitinin normalaşdırılan elementinin dövriyyəsinin həcmi ilə plan dövründəki günlərin sayının cəminin ehtiyat normasına hasili kimi
441.	54. Aşağıdakılardan hansı dövriyyə vəsaitlərinə tələbin optimal həcmnin müəyyən edilməsi metoduna aiddir? 01
	✓ birbaşa hesablama metodu • statistik metod • intüqral metodu • nəzarət metodu • dolayısı hesablama metodu
442.	53. Aşağıdakılardan hansı dövriyyə vəsaitlərinə tələbin optimal həcmnin müəyyən edilməsi metoduna aiddir? 01
	✓ əmsallar metodu • statistik metod • riyazi metod • nəzarət metodu • inteqral metod
443.	52. Aşağıdakılardan hansı dövriyyə vəsaitlərinə tələbin optimal həcmnin müəyyən edilməsi metoduna aiddir? 01
	• dolayısı metod • statistik metod • maliyyə metodu ✓ analitik metod • inteqral metod
444.	51. Maşınqayırma müəssisələrində metaldan inteqral istifadə əmsalı necə hesablanır? 02
	✓ nisbi metal tutumluğu əmsalının metaldan istifadə əmsalına nisbəti kimi • nisbi metal tutumluğu əmsalı ilə metaldan istifadə əmsalının cəmi kimi • nisbi metal tutumluğu əmsalı ilə metaldan istifadə əmsalının hasili kimi • metaldan istifadə əmsalı ilə nisbi metal tutumluğu əmsalının fərqi kimi • metaldan istifadə əmsalının nisbi metal tutumluğu əmsalına nisbəti kimi
445.	50. Maşınqayırma müəssisələrində metaldan istifadə əmsalı necə hesablanır? 02

- ✓ məmulatın xalis çəkisinin məmulatın qara çəkisinə nisbəti kimi
- məmulatın xalis çəkisi ilə məmulatın qara çəkisinin cəmi kimi
- məmulatın qara çəkisi ilə məmulatın xalis çəkisinin fərqi kimi
- məmulatın qara çəkisinin məmulatın xalis çəkisinə nisbəti kimi
- məmulatın xalis çəkisi ilə məmulatın qara çəkisinin hasili kimi

446. 49. Maşınqayırma müəssisələrində nisbi metal tutumluğu göstəricisi necə hesablanır? 02

- ✓ məmulatın xalis çəkisinin məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarına nisbəti kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarı ilə məmulatın xalis çəkisinin cəmi kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarının məmulatın xalis çəkisinə nisbəti kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarı ilə məmulatın xalis çəkisinin cəmi kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarı ilə məmulatın xalis çəkisinin hasili kimi

447. 48. Maşınqayırma müəssisələrində nisbi metal tutumluğu göstəricisi necə hesablanır? 02

- ✓ məmulatın xalis çəkisinin məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarına nisbəti kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarı ilə məmulatın xalis çəkisinin cəmi kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarının məmulatın xalis çəkisinə nisbəti kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarı ilə məmulatın xalis çəkisinin cəmi kimi
- məmulatın hər bir mühüm parametrlərinin kəmiyyət miqdarı ilə məmulatın xalis çəkisinin hasili kimi

448. 47. Maşınqayırma müəssisələrində nisbi material tutumluğu göstəricisi necə hesablanır? 02

- ✓ məhsul vahidinin istehsalına sərf edilmiş bütün materialların dəyərinin həmin məhsulun topdan satış qiymətinə nisbəti kimi
- ümumi məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcmnin realizə edilmiş məhsulun həcminə hasili kimi
- realizə edilmiş məhsulun dəyər formasında həcmnin həmin məhsula sərf edilmiş materialın kəmiyyət baxımdan həcminə nisbəti kimi
- məhsulun topdan satış qiymətinin həmin məhsul vahidinin istehsalına sərf edilmiş bütün materialların dəyərinə nisbəti kimi
- realizə edilmiş məhsulun həcmnin həmin məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcminə nisbəti kimi

449. 46. Maşınqayırma müəssisələrində material tutumluğu göstəricisi necə hesablanır? 02

- ✓ realizə edilmiş məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcmnin həmin məhsulun həcminə nisbəti
- ümumi məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcmnin realizə edilmiş məhsulun həcminə hasili
- realizə edilmiş məhsulun dəyər formasında həcmnin həmin məhsula sərf edilmiş materialın kəmiyyət baxımdan həcminə nisbəti
- ümumi məhsula sərf edilmiş materialın kəmiyyət baxımdan həcmnin realizə edilmiş məhsulun dəyər formasında həcminə nisbəti
- realizə edilmiş məhsulun həcmnin həmin məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcminə nisbəti

450. 45. Maşınqayırma müəssisələrində material verimi göstəricisi necə hesablanır?

- ✓ realizə edilmiş məhsulun həcmnin həmin məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcminə nisbəti
- ümumi məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcmnin realizə edilmiş məhsulun həcminə hasili
- realizə edilmiş məhsulun dəyər formasında həcmnin həmin məhsula sərf edilmiş materialın kəmiyyət baxımdan həcminə nisbəti
- ümumi məhsula sərf edilmiş materialın kəmiyyət baxımdan həcmnin realizə edilmiş məhsulun dəyər formasında həcminə nisbəti
- realizə edilmiş məhsula sərf edilmiş material xərclərinin ümumi həcmnin həmin məhsulun həcminə nisbəti

451. 44. Maşınqayırma müəssisələrində məhsulun elektrik tutumluğu göstəricisi necə hesablanır?

- ✓ sərf edilmiş elektrik enerjisinin həcmnin istehsal edilmiş əmtəəlik məhsulun həcminə nisbəti kimi
- istehsal edilmiş əmtəəlik məhsulun həcmnin sərf edilmiş bütün növ enerjinin həcminə nisbəti kimi
- istehsal edilmiş əmtəəlik məhsulun həcmnin sərf edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi
- sərf edilmiş bütün növ enerjinin həcmnin sərf edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi
- sərf edilmiş bütün növ enerjinin həcmnin istehsal edilmiş əmtəəlik məhsulun həcminə nisbəti kimi

452. 43. Maşınqayırma müəssisələrində xammal və material xərclərinin məhsulun maya dəyərindəki xüsusi çəkisi nə qədər olur?

- ✓ 80 faizdən çox.
- 70 faizə qədər;
- 75 faizə qədər;
- 50 faizə qədər;

- 60 faizə qədər;

453. 42. Maşınqayırma məhsulu üzrə metal tutumu göstəricisi necə hesablanır?

- ✓ istehlak olunmuş metalın kəmiyyətinin əmtəlik (reallaşdırılmış) məhsul buraxılışına nisbəti
- istehlak olunmuş materialın kəmiyyətinin əmtəlik (reallaşdırılmış) məhsul buraxılışına nisbəti
- istehlak olunmuş materialın kəmiyyətinin əmtəlik (reallaşdırılmış) məhsul buraxılışına hasili
- istehlak olunmuş material və əmtəlik (reallaşdırılmış) məhsulun cəmi
- istehlak olunmuş metalın kəmiyyətinin əmtəlik (reallaşdırılmış) məhsul buraxılışına hasili

454. 41. Milli iqtisadiyyat səviyyəsində metal tutumu göstəricisi necə hesablanır?

- ✓ natural dəyərdə (tonla) istehlak olunmuş qara metalın həcmnin milli gəlirə nisbəti
- istehlak olunmuş qara metalın həcmnin əmtəlik məhsulun həcminə nisbəti
- istehlak olunmuş əlvan metalın həcmnin əmtəlik məhsulun həcminə nisbəti
- istehlak olunmuş qara metalın həcmnin əmtəlik məhsulun həcmi üzrə istehsalı
- natural dəyərdə (tonla) istehlak olunmuş əlvan metalın həcmnin milli gəlirə nisbəti

455. 40. Maşınqayırma müəssisələri üzrə metal tutumu göstəricisi necə hesablanır?

- ✓ istehlak olunmuş qara metalın həcmnin əmtəlik məhsulun həcminə nisbəti
- natural dəyərdə (tonla) istehlak olunmuş əlvan metalın həcmnin milli gəlirə nisbəti
- istehlak olunmuş əlvan metalın həcmnin əmtəlik məhsulun həcminə nisbəti
- istehlak olunmuş qara metalın həcmnin əmtəlik məhsulun həcminə hasili
- natural dəyərdə (tonla) istehlak olunmuş qara metalın həcmnin milli gəlirə nisbəti

456. 39. Material resusrlarından səmərəli istifadənin nisbi göstəricilərinə aiddir?

- bir manatlıq material xərclərinə düşən gəlir
- material verimi
- ✓ metal tutumu
- material tututmu
- material xərcləri əmsalı

457. 38. Material resusrlarından səmərəli istifadənin ümumi göstəricilərinə aid deyil?

- ✓ metal tutumu
- bir manatlıq material xərclərinə düşən gəlir
- material xərcləri əmsalı
- material verimi
- material tututmu

458. 37. Sənayenin digər sahələri ilə müqayisədə maşınqayırmanın dövriyyə vəsaitlərinin quruluşu nə ilə fərqlənir?

- ✓ istehsal ehtiyatlarının az, bitməmiş istehsalın isə xüsusi çəkisinin çox olması
- istehsal ehtiyatlarının çox, bitməmiş istehsalın isə xüsusi çəkisinin az olması
- istehsal ehtiyatlarının və bitməmiş istehsalın daha yüksək xüsusi çəkisinin olması
- istehsal ehtiyatlarının və bitməmiş istehsalın daha aşağı xüsusi çəkisinin olması
- gələcək dövrün xərclərinin yüksək xüsusi çəkisi

459. 36. Bitməmiş istehsal-dakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil? 02

- ✓ reallaşdırılmış məhsulun həcmindən;
- is-tehsal olunan məh-su-lun həcmindən;
- istehsal pro-sesində xərclərin artma xarakterindən;
- məhsulun ma-ya də-yərindən.
- istehsal tsiklinin uzunlu-ğundan;

460. 35. Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır? 02

- ✓ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmnin hasilindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi;
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmnin cəmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi;
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi;
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi;
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi;

461. 34.Sənaye müəssisələrində il ərzində dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi necə hesablanır? 02

- ✓ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi;
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin cəmi kimi
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi
- natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin cəmi kimi

462. 33. Bitməmiş istehsal-a aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ✓ is-tehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri
- yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunə-si-nin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- hazır məhsulun dəyəri;
- is-tehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;

463. 32. Hansı göstəricilər dövriyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ✓ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə və yüklənmə əmsalı;
- növbəlilik əmsalı;
- dövriyyə vəsaitlərinin məhsuldarlığı və ehtiyatı göstəriciləri;
- dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı və fondverimi göstəriciləri.
- fondverimi və fondtutumu göstəriciləri;

464. 31. Tədavül fond-larına daxildir:

- ✓ hazır məhsul;
- istehsal ehtiyatları.
- gələcək dövrün xərcləri;
- maşın və avadanlıqlar;
- bitməmiş istehsal;

465. 30. Gələcək dövrün xərclərinə daxildir:

- ✓ ha-zır-kı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məh-su-lun maya də-yərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- ha-zır-kı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
- gələcəkdə çəkilmiş, lakin ha-zır-kı dövrdə xərc kimi məh-su-lun maya də-yərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- ha-zır-kı dövrdə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- ha-zır-kı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məh-su-lun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;

466. 29. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- ✓ yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- köməkçi materiallar
- tara və tara materialları
- alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tez köhnələn əşyalar
- xammal, əsas material və satın alınmış yarımfab-rikat-lar

467. 28. Aşağıdakılardan hansı tədavül fondlarına aid deyil?

- ✓ az qiymətli və tez köhnələn əşyalar
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- pul vəsaitləri
- debitor borcları
- anbardakı hazır məhsul

468. 27. Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- ✓ fərdi və kütləvi normalar
- müfəssəl və fərdi normalar
- kütləvi və iriləşdirilmiş normalar
- perspektiv və müfəssəl normalar
- fərdi və qrup norma-ları

469. 26. Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
- ✓ təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər
- xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf
- xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar

470. 25. Normalaşdırılmayan dövriyyə vəsaitlərinə aiddir:

- ✓ pul vəsaitləri.
- gələcək dövrün xərcləri;
- hazır məhsul;
- istehsal ehtiyatları;
- bitməmiş ehtiyatlar;

471. 24. Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- ✓ təchizat itkiləri
- xalis məsrəf
- texnoloji tullantılar
- texniki-təşkilati itkilər
- texnoloji itkilər

472. 23. Maşınqayırmada tədavül fondlarının normalaşdırılan ünsürü

- ✓ anbardakı hazır məhsul;
- debitor borcları;
- hesablaşmalardakı pul vəsaitləri;
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsulun həcmi
- pul vəsaitləri;

473. 22. Maşınqayırmada materialdan istifadə göstəricisi

- ✓ materialdan alınan xalis çəkinin həcmi;
- məhsulun material tutumu;
- materialı emal edən avadanlığın faydalı iş əmsalı;
- əsas və köməkçi istehsallarda istifadə olunan materialların kəmiyyət nisbəti
- «ilkin xammaldan hazır məhsul çıxımı»;

474. 21. Məsrəf norması nədir?

- ✓ məhsul vahidinin istehsalına materialdan istifadənin minimum həddidir

- materialdan məhsul istehsalına sərf edilən faydalı (xalis) hissədir
- məhsul vahidinə sərf olunan faydalı hissə ilə texnologi tullantının jəmidir
- təşkilati tullantılarla sərf edilmiş faydalı hissəsinin cəmidir
- məhsul istehsalına materialdan maksimum məsrəfdir

475. 20. Dövriyyə vəsaitlərinin dövriyyəsinə hansı göstəricilər xarakterizə edir?

- ✓ dövretmə əmsalı, yüklənmə əmsalı, bir dövrün uzunluğu
- dövretmə əmsalı, yüklənmə əmsalı, dövrün sürəti
- materialtutumu və metal tutumu
- dövriyyə vəsaitlərinin mütləq və nisbi buraxılışı
- dövretmə əmsalı, dövrün uzunluğu, növbəlilik əmsalı

476. 19. Normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinə hansılar aid deyil?

- ✓ göstərilənlərdən heç biri
- bitməmiş istehsal
- gələcək dövrün xərcləri
- anbardakı hazır məhsul
- istehsal ehtiyatları

477. 18. Normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinə hansılar aid deyil?

- ✓ yüklənmiş məhsul
- istehsal ehtiyatları
- bitməmiş istehsal
- gələcək dövrün xərcləri
- anbardakı hazır məhsul

478. 17. Normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinə hansılar aiddir?

- ✓ göstərilənlərdən heç biri
- hesablardakı vəsaitlər
- yola salınmış haqqı ödənilməmiş məhsul
- pul vəsaitləri
- debitor borcları

479. 16. Normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinə hansılar aiddir?

- ✓ anbardakı hazır məhsul
- debitor borcları
- hesablardakı vəsaitlər
- pul vəsaitləri
- yüklənmiş məhsul

480. 15. Maşınqayırma və metal emalında tədavül fondları ümumi dövriyyə vəsaitlərinin neçə faizini təşkil edir?

- ✓ təqribən 15%
- təqribən 75%
- təqribən 80%
- təqribən 90%
- təqribən 30%

481. 14. Maşınqayırma üçün əsas xammal təchizatçısı hansı sahədir?

- ✓ qara və əlvan metallurgiya
- neft hasilı sənayesi
- elektroenergetika
- neft emalı sənayesi
- kimya sənayesi

482. 13. Öz istehsalı olan yarımfabrikatlar aiddir:

- köməkçi materiallara
- istehsal ehtiyatlarına
- gələcək dövrün xərclərinə
- əsas materiallara
- ✓ bitməmiş istehsala

483. 12. Alınmış yarımfabrikatlar aiddir:

- ✓ istehsal ehtiyatlarına
- gələcək dövrün xərclərinə
- əsas materiallara
- köməkçi materiallara
- bitməmiş istehsala

484. 11. Az qiymətli tez köhnələn əşyalar aiddir:

- ✓ istehsal ehtiyatlarına
- gələcək dövrün xərclərinə
- əsas materiallara
- köməkçi materiallara
- bitməmiş istehsala

485. 10. Dövriyyə vəsaitlərinin ümumi həcmində maşınqayırma və metal emalı sənayesinin dövriyyə vəsaitlərinin xüsusi çəkisi nə qədərdir?

- ✓ təqribən 80%
- təqribən 75%
- təqribən 15%
- təqribən 90%
- təqribən 30%

486. 9. Maşınqayırma sənayesində istehsal fondlarının ümumi həcmində dövriyyə fondlarının xüsusi çəkisi nə qədərdir?

- ✓ 35-40%
- 45-50%
- 70-80%
- 20-25%
- 60-65%

487. 8. Maddi resursların təfəssilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır? 01

- ✓ iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
- müfəssəl və qrup norma-ları
- qrup və iriləşdirilmiş normalar
- perspektiv və müfəssəl normalar
- iriləşdirilmiş və kütləvi normalar

488. 7. Sənaye müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir? 01

- ✓ 5.0
- 15;
- 10;
- 25;
- 20;

489. 6. Sənaye müəssisənin dövriyyə vəsaitləri nədir? 01

- ✓ müəssisənin öz pul vəsaitinin fasiləsiz döv-ranını tə-min etmək məq-sədilə dövrüyyə və tədavül fondlarının ya-ranmasına avans edil-miş pul vəsaitinin məcmusudur.
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
 - müəssisənin dövrüyyə fondları və tədavül fondlarının hasilidir;
 - yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
 - yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- 490.** Dövrüyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?
- ✓ dövrüyyə fondları və tədavül fondları
- gələcək dövrün xərcləri və btürücü qurğular
 - istehsal ehtiyatları və qurğuları
 - pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
 - dövrüyyə fondları və əsas fondlar
- 491.** Hansı sənaye sahəsində əsas material məhsulun substansiyasına daxil olarkən özünün fiziki və kimyəvi xassələrini saxlaya bilmir?
- ✓ kimya sənayesi
- əlvan metallurgiya
 - maşınqayırma
 - elektroenergetika
 - yüngül sənaye
- 492.** Dövrüyyə vəsaitlərinin strukturunda hansı ünsür ən yüksək paya malikdir?
- ✓ istehsal ehtiyatları
- gələcək dövrün xərcləri
 - özünün istehsalı olan yarımfabrikatlar
 - gələcək dövrün xərcləri
 - tədavül fondları
- 493.** Dövrüyyə fondlarının tərkib ünsürləri hansılardır?
- ✓ istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri
- yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
 - pul vəsaitləri, azqiymətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları
 - gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri
 - tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- 494.** Maşınqayırma müəssisələrinin dövrüyyə fondları nədir?
- ✓ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
 - istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
 - yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
 - istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
- 495.** 84. Əsas fəhlələrə xidmət edən köməkçi fəhlələrin əmək haqqlarının təşkilində tətbiq edilir? 03
- ✓ dolayı işəmuzd
- mütərəqqi işəmuzd
 - birbaşa işəmuzd
 - akkord
 - mükafatlı işəmuzd
- 496.** 83. Aşağıdakı ödəniş sistemlərindən hansı qısa müddət ərzində əmək məhsuldarlığını artırmaq məqsədilə tətbiq edilir? 03

- ✓ mütərəqqi işəməzd
- mükəfatlı işəməzd
- dolay işəməzd
- akkord
- birbaşa işəməzd

497. 82. Maşınqayırma müəssisələrində illik əmək məhsuldarlığı necə hesablanır? 03

- ✓ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;

498. 81. Maşınqayırma müəssisələrində rüblük əmək məhsuldarlığı necə hesablanır? 03

- ✓ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;

499. 80. Maşınqayırma müəssisələrində aylıq əmək məhsuldarlığı necə hesablanır? 03

- ✓ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;

500. 79. Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə ye-ni texnologiyası proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalda tətbiqi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- ✓ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;

501. 78. Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ✓ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- ye-ni texnologiyası proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və möv---jud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və məənvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması;
- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, ye-ni texnologiyası proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və möv---jud avadanlıqların modernləşdirilməsi;

502. 77. Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ✓ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və möv---jud avadanlıqların modernləşdirilməsi, ye-ni texnologiyası proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- ye-ni texnologiyası proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili;
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;
- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və möv---jud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi;

503. 76. Əmək məhsuldarlığının hesablanmasıda istifadə olunan mötəbər həcm göstərici hansıdır?
- ✓ əlavə edilmiş dəyər;
- ümumi məhsul;
 - realizə olunmuş məhsul;
 - şərti təmiz məhsul.
 - əmtəlik məhsul;
504. 75. Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?
- ✓ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi
 - işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
 - istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi
 - istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
505. 74. Maşınqayırma müəssisələrində əmək haqqının müəyyən edilməsində hası prinsipdən istifadə edilmir? 02
- ✓ əmək haqqının işçilərin ixtisas səviyyəsindən və əmək şəraitindən asılı olaraq differensiallaşdırılmaması;
- əmək haqqının əməyin kəmiyyət və keyfiyyətindən asılı olaraq müəyyənləşdirilməsi;
 - əmək məhsuldarlığının artım tempinin orta əmək haqqının artım tempinə yüksək olması;
 - dövlət tərəfindən müəyyən edilmiş minimal əmək haqqının həcmindən nəzərə alınması;
 - əməyin dövlət və firmadaxili təminatının köməyi ilə işçilərin sosial müdafiəsinə nail olunması;
506. 73. Aylıq vaxta mزد əmək haqqı sistemində fəhlənin əmək haqqı necə müəyyən edilir? 03
- ✓ ay ərzində fəhlənin işlədiyi iş günlərinin faktiki sayının aydakı iş günlərinin sayına nisbəti ilə fəhlənin aylıq maaşının hasili kimi
- fəhlənin saatlıq tarif maaşı ilə fəhlənin işlədiyi saatların miqdarının hasili kimi
 - ay ərzində fəhlənin işlədiyi iş günlərinin faktiki sayının aydakı iş günlərinin sayına nisbəti ilə fəhlənin aylıq maaşının cəmi kimi
 - fəhlənin aylıq maaşı ilə həmin fəhlənin tarif əmsalının hasili kimi
 - aydakı iş günlərinin sayının ay ərzində fəhlənin işlədiyi iş günlərinin faktiki sayına nisbəti ilə fəhlənin aylıq maaşının hasili kimi
507. 72. Saatlıq vaxta mزد əmək haqqı sistemində fəhlənin əmək haqqı necə müəyyən edilir? 02
- ✓ fəhlənin saatlıq tarif maaşı ilə fəhlənin işlədiyi saatların miqdarının hasili kimi
- fəhlənin aylıq maaşı ilə həmin fəhlənin tarif əmsalının hasili kimi
 - ay ərzində fəhlənin işlədiyi iş günlərinin faktiki sayının aydakı iş günlərinin sayına nisbəti ilə fəhlənin aylıq maaşının hasili kimi
 - fəhlənin aylıq maaşının tarif qiymətinə nisbəti kimi
 - fəhlənin aylıq maaşının həmin fəhlənin tarif əmsalına nisbəti kimi
508. 71. Fərz edək ki, maşınqayırma müəssisəsində 1 saatlıq tarif dərəcəsi 2 man təşkil edən dəzgahçı 8 saatlıq iş rejimi ilə ay ərzində 22 iş günü işləmişdir. Dəzgahçının vaxtamuzd əmək haqqını hesablayın. 02
- ✓ 352 man
- 300 man
 - 350 man
 - 200 man
 - 256 man
509. 70. Vaxta mزد əmək haqqı necə hesablanır? 02
- ✓ tarif dərəcəsi ilə faktiki işlənmiş iş vaxtının hasili kimi
- istehsal edilən məhsulun həcmindən işçilərin tarif qiymətinə nisbəti kimi
 - faktiki işlənmiş iş vaxtının tarif dərəcəsinə nisbəti kimi
 - tarif qiyməti ilə istehsal edilən məhsulun həcmindən hasili kimi
 - istehsal edilən məhsulun həcmindən işçilərin tarif əmsalına nisbəti kimi
510. 69. Fərz edək ki, maşınqayırma müəssisəsində vahid məmulatın emal edilmə norması 50 dəq, saatlıq tarif maaşı 3 man və ay ərzində 200 detal istehsal edən işçinin işəməz əmək haqqını hesablamaq lazımdır. 02

- ✓ 500 man
- 450 man
- 400 man
- 520 man
- 430 man

511. 68. İşəmuzd tarif qiymətləri əsasında hər bir məhsul vahidi üzrə əmək haqqı necə hesablanır? 02

- ✓ işəmuzd tarif qiyməti ilə istehsal edilən məhsulun həcmnin hasilı kimi
- istehsal edilən məhsulun həcmnin işəmuzd tarif qiymətinə nisbəti kimi
- istehsal edilən məhsulun həcmnin işçilərin tarif əmsalına nisbəti kimi
- istehsal edilən məhsulun həcmi ilə işçilərin tarif əmsalının hasilı kimi
- işəmuzd tarif qiymətinin istehsal edilən məhsulun həcminə nisbəti kimi

512. 67. Maşınqayırma müəssisələrində əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi istiqamət-lərinə aid deyil? 02

- ✓ əmək bölgüsü və korporasiyası formalarının optimallaşdırılması;
- kadr hazırlığının və onların ixtisasının artırılmasının yaxşılaşdırılması;
- əməyin normalaşdırılmasının mütərəqqi metodlarının tətbiq edilməsi;
- iş yerlərinin təşkilinin və onlara xidmətin yaxşılaşdırılması;
- əmək bölgüsü və kooperasiyası formalarının optimallaşdırılması;

513. 66. Faktiki əmək tutumu nədir? 01

- ✓ mövcud şəraitdə bir məmulatın hazırlanmasına iş vaxtı sərfinin faktiki həcmidir
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin müəyyən bir əməliyyatı üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasıdır
- bir məhsulun hazırlanmasına planda nəzərdə tutulan iş vaxtı sərfinin həcmidir
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin bütün əməliyyatları üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normalarının cəmidir
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin bütün əməliyyatları üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasıdır

514. 65. Plan əmək tutumu nədir? 01

- ✓ bir məhsulun hazırlanmasına planda nəzərdə tutulan iş vaxtı sərfinin həcmidir
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin müəyyən bir əməliyyatı üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasıdır
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin bütün əməliyyatları üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normalarının cəmidir
- mövcud şəraitdə bir məmulatın hazırlanmasına iş vaxtı sərfinin faktiki həcmidir
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin bütün əməliyyatları üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasıdır

515. 64. Normativ əmək tutumu nədir? 01

- ✓ müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin bütün əməliyyatları üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normalarının cəmidir
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin müəyyən bir əməliyyatı üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasıdır
- bir məhsulun hazırlanmasına planda nəzərdə tutulan iş vaxtı sərfinin həcmidir
- mövcud şəraitdə bir məmulatın hazırlanmasına iş vaxtı sərfinin faktiki həcmidir
- müəyyən bir məmulatın hazırlanmasının texnoloji prosesinin bütün əməliyyatları üzrə qüvvədə olan texniki cəhətdən əsaslandırılmış vaxt normasıdır

516. 63. Hansı əmək tutumu bütün kateqoriyadan olan sənaye-istehsal heyətinin əmək məsrəflərinin məcmusu kimi çıxış edir? 01

- ✓ tam əmək tutumu
- xidmət əmək tutumu
- idarəetmə əmək tutumu
- texnoloji əmək tutumu
- istehsal əmək tutumu

517. 62. Hansı əmək tutumu göstəricisi rəhbərliyin və mütəxəssislərin əmək məsrəflərini göstərir? 01

- ✓ idarəetmə əmək tutumu
- xidmət əmək tutumu
- texnoloji əmək tutumu
- mexaniki əmək tutumu
- istehsal əmək tutumu

518. 61. Hansı əmək tutumu göstəricisi köməkçi fəhlələrin bütün əmək xərclərini ifadə edir? 01

- ✓ xidmət əmək tutumu
- istehsal əmək tutumu
- idarəetmə əmək tutumu
- tam əmək tutumu
- texnoloji əmək tutumu

519. 60. Hansı əmək tutumu texnoloji əmək tutumu ilə xidmətin əmək tutumunun cəminə bərabərdir? 01

- ✓ istehsal əmək tutumu
- xidmət əmək tutumu
- idarəetmə əmək tutumu
- tam əmək tutumu
- texnoloji əmək tutumu

520. 59. Hansı əmək tutumu həm əsas, həm də köməkçi fəhlələrin bütün əmək məsrəflərini əks etdirir? 01

- ✓ istehsal əmək tutumu
- xidmət əmək tutumu
- idarəetmə əmək tutumu
- mexaniki əmək tutumu
- texnoloji əmək tutumu

521. 58. Hansı əmək tutumu göstəricisi əsas fəhlələrin bütün əmək məsrəflərini özündə əks etdirir? 01

- ✓ texnoloji əmək tutumu
- xidmət əmək tutumu
- idarəetmə əmək tutumu
- tam əmək tutumu
- istehsal əmək tutumu

522. 57. Maşınqayırma müəssisələrində hansı əmək tutumu göstəricisindən istifadə edilmir? 01

- ✓ mexaniki əmək tutumu
- xidmət əmək tutumu
- idarəetmə əmək tutumu
- texnoloji əmək tutumu
- istehsal əmək tutumu

523. 56. Tarif sisteminin hansı elementində əmək haqqının ölçüsü vaxt vahidi ərzində (saat, gün, ay) müəyyənləşir?

- ✓ tarif maaşında
- tarif-ixtisas kitabçasında
- tarif dərəcəsində
- əmək haqqının əmsallarında
- tarif cədvəlində

524. 55. Tarif sisteminin hansı elementində müxtəlif ixtisas səviyyəsinə malik fəhlələrin əmək haqlarının ödənişindəki nisbət əks olunur?

- ✓ tarif cədvəlində

- tarif maaşında
- tarif dərəcəsinə
- əmək haqqının əmsallarında
- tarif-ixtisas kitabçasında

525. 54. Tarif sisteminin hansı elementində işin mürəkkəbliyi və dəqiqliyindən asılı olaraq bütün işlər xarakterizə olunub sistemləşdirilir?

- tarif cədvəlində
- tarif dərəcəsinə
- əmək haqqının əmsallarında
- ✓ tarif-ixtisas kitabçasında
- tarif maaşında

526. 53. Maşınqayırma müəssisələrində əmək tutumu necə hesablanır? 02

- ✓ məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

527. 52. Maşınqayırma müəssisələrində əmək məhsuldarlığı necə hesablanır? 02

- ✓ istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

528. 51. Əməyin ödənişinin işəməz forması olan akkord işə-məz əmək haqqı sis-temində: 02

- ✓ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bü-töv-lük-də he-sab-lanılır;
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəh-lə-lə-rin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miq-darından birbaşa asılı olur;
- birbaşa əmək haq-qından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üz-rə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə ye-ti-ril-məsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- normadan artıq ha-zır-lanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymət-lərin-dən yük-sək qiymətlə haqq verilir;

529. 50. Əməyin ödənişinin işəməz forması olan mükafatlı işə-məz əmək haqqı sis-temində: 02

- ✓ birbaşa əmək haq-qından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üz-rə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə ye-ti-ril-məsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- normadan artıq ha-zır-lanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymət-lərin-dən yük-sək qiymətlə haqq verilir;
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bü-töv-lük-də he-sab-lanılır;
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəh-lə-lə-rin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miq-darından birbaşa asılı olur;

530. 49. Əməyin ödənişinin işəməz forması olan mütərəqqi işə-məz əmək haqqı sisteminə:

- ✓ normadan artıq ha-zır-lanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymət-lərin-dən yük-sək qiymətlə haqq verilir;
- birbaşa əmək haq-qından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üz-rə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə ye-ti-ril-məsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bü-töv-lük-də he-sab-lanılır;
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəh-lə-lə-rin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miq-darından birbaşa asılı olur;

531. 48. Əməyin ödənişinin işəməz forması olan dolaylı işə-məz əmək haqqı sis-temində: 02

- ✓ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəh-lə-lə-rin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miq-darından birbaşa asılı olur;
- birbaşa əmək haq-qından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üz-rə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə ye-ti-ril-məsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
 - əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bü-töv-lük-də he-sab-lanılır;
 - işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
 - normadan artıq ha-zır-lanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymət-lərin-dən yük-sək qiymətlə haqq verilir;
532. 47. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən amillərə aid deyil? 02
- ✓ Müəssisənin istehsal quruluşu ilə əlaqədar olan amillər;
- Əmək bazarında mövcud olan konyunktura;
 - Dövlətin sosial siyasəti, müəyyən edilmiş sosial normativlər;
 - İstehsal heyəti ilə əlaqədar amillər.
 - İşin xarakteri ilə əlaqədar amillər;
533. 46. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Dövlətin sosial siyasəti, müəyyən edilmiş sosial normativlər” adlanan amillər qrupuna aiddir? 02
- ✓ minimum əmək haqqı və minimum istehlak dərəcəsi.
- həmkar-lar və digər fəh-lə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;
 - işə qəbulun miqyası və müddəti;
 - işə qəbulun miqyası və müddəti;
 - mülkiyyət mənsubiyyəti;
534. 45. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Əmək bazarında mövcud olan konyunktura” adlanan amillər qrupuna aiddir? 02
- ✓ ölkədə iş-siz-li-yin səviyyəsi;
- həmkar-lar və digər fəh-lə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;
 - işə qəbulun miqyası və müddəti;
 - əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi.
 - tələb edilən iş təcrübəsi və vərdislər;
535. 44. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “Müəssisə ilə bağlı” amillərə aid deyil? 02
- ✓ işə qəbulun miqyası və müddəti;
- həmkar-lar və digər fəh-lə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;
 - mülkiyyət mənsubiyyəti;
 - əmək məh-sul-darlığının səviy-yəsi.
 - müəssisənin gəlirliliyi;
536. 43. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən “İşin xarakteri ilə əlaqədar” amillərə aid deyil? 02
- ✓ əmək məh-sul-darlığının səviy-yəsi.
- əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi;
 - işin icra-sı üçün məsuliyyətin sə-viyyəsi;
 - tələb edilən iş təcrübəsi və vərdislər;
 - əmək şə-raiti;
537. 42. Maşınqayırma müəssisələrində tarif cədvəlinin diapozonu necə hesablanır? 02
- ✓ ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;
 - ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;
 - I dərəcənin tarif maaşının ən yüksək dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
 - ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasili kimi;
538. 41. Maşınqayırma müəssisələrində tarif əmsalı necə hesablanır? 02

- ✓ hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;
- I dərəcənin tarif maaşının hər bir dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasili kimi;

539. 40. Maşınqayırma müəssisələrində seçmə əmsalı necə müəyyən olunur? 02

- ✓ işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına nisbəti kimi;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayı ilə işləmək arzusunda olanların sayının cəmi kimi;
- işləmək arzusunda olanların sayından işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının çıxılması ilə;
- işləmək arzusunda olanların sayının işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayına nisbəti kimi;
- işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına hasili kimi;

540. 39. Maşınqayırma müəssisələrində işçilərin plan sayını necə hesablayırlar? 02

- ✓ bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının hasili kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının cəmi kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının fərqi kimi;
- plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının bazis ilindəki işçilərin sayına nisbəti kimi;
- bazis ilindəki işçilərin sayının plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalına nisbəti kimi;

541. 37. Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır? 02

- ✓ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar.
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar;

542. 36. Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sis-tem-lərinə aid deyil?

- ✓ sadələşdirilmiş işəmuзд
- dolayı işəmuзд
- mütərəqqi işəmuзд
- mükafatlı işəmuзд
- birbaşa işəmuзд

543. 35. Əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarak-terizə edən göstəricilərə aid deyil:

- ✓ texnolojilik göstəriciləri;
- şərti-natural göstəricilər;
- əmək göstəriciləri;
- dəyər göstəriciləri.
- natural göstəricilər;

544. 34. Əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- ✓ mükafatlı vaxtamuzd.
- mütərəqqi vaxtamuzd;
- akord sistemi;
- birbaşa vaxtamuzd;
- dolayı vaxtamuzd;

545. 33. Əməyin ödənişinin işəmuзд formasına aid deyil:

- ✓ intensiv işəmuзд;
- mütərəqqi işəmuзд;
- birbaşa işəmuзд;
- mükafatlı işəmuзд.

- dolayı işəməz;

546. 32. Əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- ✓ tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı;
- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər;
- tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi;
- işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi;
- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı;

547. 31. Əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- ✓ müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı;
- dövlətin sosial siyasəti;
- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri;
- işin xarakteri;
- əmək bazarının konyukturası;

548. 30. Əmək haqqı nədir?

- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar;
- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait;
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait;
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait;
- ✓ iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir;

549. 29. Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq;
- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq;
- müəssisədə inzibati idarə heyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması;
- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması;
- ✓ maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati;

550. 28. Əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək;
- ✓ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi;
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi;
- hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı.
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri;

551. 26. Əmək məhsuldarlığının fərmaları.

- müəssisə, sahə və sənaye
- ✓ fərdi və ictimai
- fərdi və kollektiv
- şəxsi və ictimai
- fərdi, şəxsi, kollektiv və ictimai

552. 25. Əmək məhsuldarlığı nədir?

- istehsal heyətinin əmək haqqı fondunun qeyri-istehsal heyətinin əmək haqqı fonduna nisbətidir
- bir məhsul vahidinə nə qədər əmək sərf olunmasını göstərən göstəricidir
- müəssisədəki məhsul istehsalının hər vahidinin dəyəri
- ✓ konkret əmək növünün vaxt vahidi ərzində nə qədər məhsul istehsal etmək qabiliyyətidir
- istehsal heyətinin iş vaxtı fondunun qeyri-istehsal heyətinin iş vaxtı fonduna nisbətidir

553. 24. Maşınqayırma müəssisələrində kadrların idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- ✓ istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- əməyin stimullaşdırılması
- işçilərin işə qəbul olunması
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması
- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması

554. 23. Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətində görə
- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə
- ✓ heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətində görə

555. 22. İstehsala hazırlığa texniki xidmət funksiyasını həyata keçirən işçilər:

- ✓ qulluqçular
- fəhlələr
- kiçik xidmətedici heyət
- şagirdlər
- mühəndis-texniki işçilər

556. 21. İstehsalın idarə edilməsi və texniki rəhbərlik funksiyasını həyata keçirən işçilər:

- ✓ mühəndis-texniki işçilər
- qulluqçular
- kiçik xidmətedici heyət
- şagirdlər
- fəhlələr

557. 20. İstehsal prosesini bilavasitə həyata keçirənlər:

- ✓ fəhlələr
- qulluqçular
- kiçik xidmətedici heyət
- şagirdlər
- mühəndis-texniki işçilər

558. 19. Qeyri-sənaye heyətin tərkibinə aiddirlər:

- ✓ sosial-mədəni və məişət qurumlarında çalışan işçilər
- elmi-texniki, layihə, konstruktor və texnoloji təşkilat və bölmələrin işçiləri
- idarəetmə aparatının işçiləri
- bütün növ mühafizə xidməti işçiləri
- əsas, köməkçi, xidmətedici və yardımçı sexlərin işçiləri

559. 18. Sənaye-istehsal heyətin tərkibinə daxil deyil:

- ✓ sosial-mədəni və məişət qurumlarında çalışan işçilər
- elmi-texniki, layihə, konstruktor və texnoloji təşkilat və bölmələrin işçiləri
- idarəetmə aparatının işçiləri
- bütün növ mühafizə xidməti işçiləri
- əsas, köməkçi, xidmətedici və yardımçı sexlərin işçiləri

560. 17. İxtisaslı əsas fəhlələrə aid deyil:

- ✓ alətçilər
- tənzimləyicilər
- çilingərlər
- dəzgahçılar

- sazlayıcılar

561. 16. Maşınqayırma müəssisələrində köməkçi fəhlələrə aiddir:

- ✓ alətçilər
- tənzimləyicilər
- çilingərlər
- dəzgahçılar
- sazlayıcılar

562. 15. Maşınqayırma müəssisələrində köməkçi fəhlələrə aid deyil:

- ✓ dəzgahçılar
- alətçilər
- təmir çilingər
- fəhlə operatorlar
- elektro mantyorlar

563. 14. İxtisaslı əsas fəhlələrə aiddir:

- ✓ dəzgahçılar
- alətçilər
- təmir çilingər
- fəhlə operatorlar
- elektro mantyorlar

564. 13. Maşınqayırma müəssisələrində əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin sosial amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir? 01

- ✓ ictimai və dövlət quruluşunun xarakteri;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi;
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisas-laş-ma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əl-verişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yük-səldilməsi;
- mövcud avadan-lıq-ların modern-ləş-di-ril-məsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcə-sinin yüksəldilməsi;
- əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlve-riş-li maliyyə və di-gər iqtisadi stimulların yaradılması;

565. 12. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin sosial amillərinə aid deyil? 01

- ✓ istehsalın mexanikləşdirilməsi və möv---cud avadan-lıq-ların modern-ləş-di-ril-məsi;
- sosial nikbinlik və gələcəyə inam;
- kadrların mədəni-texniki və mənəvi-siyasi səviyyələri;
- işçilərin mənəvi stimullaşdırma dərəcə və səviyyələri;
- ictimai və dövlət quruluşunun xarakteri;

566. 11. Maşınqayırma müəssisələrində əməyin normalaşdırılmasında hansı normalardan istifadə olunmur? 01

- ✓ sürət norması;
- xidmət norması;
- say norması;
- vaxt norması;
- istehsal norması;

567. 10. Sənaye-istehsal heyətinin idarə edilməsində əsas məqsəd nədir? 01

- ✓ stabil əmək kollektivi formalaşdırmaq;
- əmək haqqı yüksəldilsin;
- əsas fondların sıradan çıxma əmsalını artırmaq;
- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın;
- investisiya cazibədarlığını artırmaq;

568. 9. Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər? 01

- ✓ 4;
- 2;
- 6;
- 5;
- 3;

569. 8. Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər? 01

- ✓ 4;
- 3;
- 5;
- 6;
- 2;

570. 7. Aşağıdakılardan hansı köməkçi fəhlələrə aid deyil? 01

- ✓ texnoloji prosesdə iştirak edən fəhlələr;
- hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr;
- əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr;
- hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr;
- hazır məhsulun daşınması ilə məşğul olan fəhlələr;

571. 6. Aşağıdakılardan hansı əsas fəhlələrə aiddir? 01

- ✓ texnoloji prosesdə iştirak edən, əmək predmetini emal etmək yolu ilə hazır məhsula çevirən fəhlələr;
- təmir üçün hissə və tərtibatlar istehsal edən fəhlələr;
- əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr;
- hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr;
- hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr;

572. 5. Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- ✓ faktiki iş vaxtına görə
- hazırlanmış məmulatın sayına görə
- göstərilən xidmətin həcminə görə
- materialtutumuna görə;
- təqvim vaxtına görə

573. 4. Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- əsas fəhlələr
- mütəxəssislər
- köməkçi fəhlələr
- ✓ mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri
- mühafizə işçiləri və yanğın söndürənlər

574. 3. İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- əmək predmetini emal edənlər;
- təmir işini həyata keçirənlər.
- ✓ müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər;
- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər;
- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər;

575. 2. Maşınqayırma müəssisələrində fəhlələr ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 3;
- 6;
- 5;

- 2;
- ✓ 4;

576. 1. Maşınqayırma müəssisələrində istehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?
- baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri;
 - mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları.
 - sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular;
 - ✓ fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri;
 - menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar;
577. İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanma-sında hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?
- fondverimi və dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən;
 - ✓ qə-bul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəf normasından.
 - dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəf normasından;
 - əmək məhsuldarlığı və qə-bul edilmiş sifarişlər portfelindən;
 - işçilərin sayı və vaxt fondundan;
578. İstehsal ehtiyatları sə-viy-yəsinə nəzarətin “A, B, S” üsul-unda “S” qru-pu-na adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?
- ✓ 45-50 faizi-;
 - 5 faizi-.
 - 75-80 faizi-;
 - 55 faizi-;
 - 30 faizi-;
579. İstehsal ehtiyatları sə-viy-yəsinə nəzarətin “A, B, S” üsul-unda “S” qru-pu-na adətən bütün material nomenklaturunun sayja neçə faizi aid olunur?
- ✓ 60-65 faizi-;
 - 40- 45 faizi-;
 - 80-85 faizi-.
 - 70-75 faizi-;
 - 25-30 faizi-;
580. İstehsal ehtiyatları sə-viy-yəsinə nəzarətin “A, B, S” üsul-unda “B” qru-pu-na adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?
- ✓ 20 faizi-;
 - 75 faizi-.
 - 35 faizi-;
 - 65 faizi-;
 - 80 faizi-;
581. İstehsal ehtiyatları sə-viy-yəsinə nəzarətin “A, B, S” üsul-unda “B” qru-pu-na adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?
- 7 faizi-;
 - 15 faizi-.
 - ✓ faizi-;
 - 23 faizi-;
 - 45 faizi-;
582. İstehsal ehtiyatları sə-viy-yəsinə nəzarətin “A, B, S” üsul-unda “A” qru-pu-na adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?
- 40-55 faizi-;
 - 5 - 10 faizi-;
 - ✓ 70-80 faizi-.

- 15-20 faiz-i;
- 25-30 faiz-i;

583. 20.Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının II mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir? 02

- potensial məhsul göndərənlərin siyahı-sının iş-lə-nib hazırlanması;
- müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- ✓ təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikası-nın hərtərəfli müəyyən olun-ması;
- seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) da-nı-şıkların aparılması və kontraktın bağlanması;
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramı-na) və məs-rəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edil--mə-si;

584. Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- ✓ məhsulun satış strategiyasının müəyyən olun-ması.
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramı-na) və məs-rəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edil--mə-si;
- seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) da-nı-şıkların aparılması və kontraktın bağlanması;
- potensial məhsul göndərənlərin siyahı-sının iş-lə-nib hazırlanması;
- təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikası-nın hərtərəfli müəyyən olun-ması;

585. Sənaye müəssisəsində mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- ✓ xammal və materialın isteh-sa-lı və ya tə-darükünün mövsümi olması ilə əlaqədar;
- iki məh-sul-gön-dər-mə (alma) ara-sındakı vaxt inter-valında müəssisənin ahəngdar iş-ləməsini təmin etmək məqsədilə.
- müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vax-taşırılığında kənarlaş-ma-lar baş verən zaman istehsalın fəsil-lə-siz-liyini təmin etmək məqsədilə;
- istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar;
- gələcəkdə - xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə;

586. Sənaye müəssisəsinin avadanlığa ehtiyacı hansı hal-lar-da yaranmır?

- avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə;
- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda.
- ✓ əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda;
- avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə;
- müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdiril-mə-si (dəst-ləş--diril-mə-si) zəruri-liyi yarandıqda;

587. Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama me-to-du ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi -norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqlən-dirici cə-hət--lə--ri--ni nəzərə almaq üçün isti-fa-də edi-lən düzəldici əm-sala vurulur.
məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (his-sə-nin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın
- (hissənin) material məs-rəfi nor-ma-sı ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqlən-dirici cə-hət--lə--ri--ni nəzərə almaq üçün isti-fa-də edi-lən düzəldici əm-salının hasilinə vurulur;
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə isteh-sal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqlən-dirici cə-hət--lə--ri--ni nəzərə almaq üçün isti-fa-də edi-lən düzəldici əm-sala vurulur;
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə isteh-sal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi -normasına nisbəti kimi;
- ✓ nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi -norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə isteh-sal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur;

588. Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ✓ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (his-sə-nin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məs-rəfi nor-ma-sı ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqlən-dirici cə-hət--lə--ri--ni nəzərə almaq üçün isti-fa-də edi-lən düzəldici əm-salının hasilinə vurulur;
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (his-sə-nin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqlən-dirici cə-hət--lə--ri--ni nəzərə almaq üçün isti-fa-də edi-lən düzəldici əm-sala vurulur;
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (his-sə-nin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məs-rəfi nor-ma-sına nisbəti kimi;
- oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məs-rəfi nor-ma-sı ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqlən-dirici cə-hət--lə--ri--ni nəzərə almaq üçün isti-fa-də edi-lən düzəldici əm-salın hasilinə vurulur;
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (his-sə-nin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məs-rəfi nor-ma-sına vurulur.

589. Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?
- ✓ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrə-fi nor--ma--sına vurulur;
 - hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur;
 - hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrə-fi nor--ma--sı hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi.
 - hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi;
 - hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrə-fi nor--ma--sına nisbəti kimi;
590. Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?
- orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur-;
 - iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt interva-lı istehsal proqramına vurulur-;
 - ✓ orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt interva-lına vurulur-;
 - orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt interva-lına nisbəti kimi;
 - iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt interva-lı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi;
591. Sənaye müəssisəsində istehsal proqramının yerinə yertirilməsi üçün avadan-lığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?
- ✓ avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi);
 - növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı);
 - avadanlıqdan istifadə əmsalı;
 - plan ili üçün görülməli işin həcmi;
 - iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt nor-ma--sı;
592. 8. Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının V mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir? 02
- ✓ seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) da-nı-şıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
 - müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
 - təfərrüatlaşdırma (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristi-kası-nın hərtərəfli müəyyən olun-ması;
 - potensial məhsul göndərənlərin siyahı-sının iş-lə-nib hazırlanması;
 - sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramı-na) və məs-rəf normalarına görə material resurslarına tə-ləbatın müəyyən edil--mə-si;
593. 7.Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının IV mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir? 02
- təfərrüatlaşdırma (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristi-kası-nın hərtərəfli müəyyən olun-ması;
 - sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramı-na) və məs-rəf normalarına görə material resurslarına tə-ləbatın müəyyən edil--mə-si;
 - ✓ müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
 - seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) da-nı-şıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
 - potensial məhsul göndərənlərin siyahı-sının iş-lə-nib hazırlanması;
594. 6. Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının III mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir? 02
- seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) da-nı-şıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
 - sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramı-na) və məs-rəf normalarına görə material resurslarına tə-ləbatın müəyyən edil--mə-si;
 - ✓ potensial məhsul göndərənlərin siyahı-sının iş-lə-nib hazırlanması;
 - təfərrüatlaşdırma (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristi-kası-nın hərtərəfli müəyyən olun-ması;
 - firma və müəssisənin material resurslarına tələbatının təmin edilməsi.
595. 5. Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının I mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir? 01
- potensial məhsul göndərənlərin siyahı-sının iş-lə-nib hazırlanması;
 - seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) da-nı-şıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
 - ✓ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramı-na) və məs-rəf normalarına görə material resurslarına tə-ləbatın müəyyən edil--mə-si;
 - firma və müəssisənin material resurslarına tələbatının təmin edilməsi.
 - təfərrüatlaşdırma (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristi-kası-nın hərtərəfli müəyyən olun-ması;

596. Sənaye müəssisələrinin maddi-texniki təminat işi baş-lan-ğı-cın-dan sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?
- ✓ 8;
- 7;
 - 3;
 - 4;
 - 5;
597. Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?
- ✓ müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək;
- material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbu-lu və qo-ru-nub saxlanılması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi;
 - istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xam-mal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edil-məsi;
 - material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümu-m-i-ləş-diriji hesablamaların aparılması və yekun sifa-riş--lərin tərtibi;
 - səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtı-sa-di cəhətdən əsaslandırılması;
598. Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?
- ✓ müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi;
- maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmil-ləşdir-mək;
 - maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək;
 - məhsul-gön-dərənlərlə səmərəli təsərrüfat əla-qə-lə-rini qurmaq;
 - material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla birləşdirmək, tam və vaxtında təmin et-mək;
599. Maddi-texniki təminat nədir?
- ✓ müəssisədə istehsalın material re--surs-lar və texniki va-si-tə-lər-lə təmin edilməsi prosesidir;
- müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir;
 - müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir;
 - müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir;
 - müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir;
600. 61. Aşağıdakı hansı xərc elementi sənayenin topdanskə qəymətinə aid deyil? 01
- ✓ ticarət təşkilatlarının əlavəsi;
- təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
 - təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;
 - məhsulun maya dəyəri;
 - müəssisənin topdanskə qəymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
601. 60. Aşağıdakı hansı xərc elementi müəssisənin topdanskə qəymətinə aiddir? 01
- ✓ məhsulun maya dəyəri;
- təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
 - təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;
 - ticarət təşkilatlarının əlavəsi;
 - müəssisənin topdanskə qəymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
602. 42. Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər əsas xərclər, istehsala xidmət və istehsalın idarə olunması xərcləri kimi qruplaşdırılır? 01
- ✓ istehsal prosesindəki iştirakına görə;
- mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;
 - xərclərin həcmnin məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;
 - müəssisənin işindən asılılığına görə.
 - məhsul vahidinin maya dəyərində aid olunma qaydasına görə;
603. 41. Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər kimi qruplaşdırılır? 01

- istehsal prosesindəki iştirakına görə;
- xərclərin həcmnin məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;
- müəssisənin işindən asılılığına görə.
- ✓ məhsul vahidinin maya dəyərində aid olunma qaydasına görə;
- mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;

604. 40. Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər mütənasib və qeyri-mütənasib xərclər kimi qruplaşdırılır? 01

- ✓ xərclərin həcmnin məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;
- mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;
- istehsal prosesindəki iştirakına görə;
- müəssisənin işindən asılılığına görə.
- məhsul vahidinin maya dəyərində aid olunma qaydasına görə;

605. 39. Sənayenin fondtutumlu sahələrində maya dəyərinin aşağı salınmasında aşağıdakı istiqamətlərin hasından istifadə olunmur? 01

- ✓ işçilərin sayının azaldılması;
- növbəboyu boşdayanmaları azaltmaq;
- istehsal güclərindən istifadənin yaxşılaşdırılması;
- texnoloji və digər avadanlıqların maksimum yüklənməsi.
- növbədaxili boşdayanmaları azaltmaq;

606. Realizə olunmuş məhsulun maya dəyəri məhsulun tam maya dəyərindən nə ilə fərqlənir? 01

- ✓ realizə olunmuş məhsulun maya dəyəri məhsulun tam maya dəyərindən göndərilmiş, lakin hələ haqqı ödənilmiş məhsulun məbləği qədəri az olur.
- realizə olunmuş məhsulun maya dəyərində amortizasiya xərcləri daxil edilmir;
- realizə olunmuş məhsulun maya dəyərində sosial sığortaya ayırmalar daxil edilmir;
- fərq yoxdur;
- realizə olunmuş məhsulun maya dəyərində tədavül xərcləri daxil edilmir;

607. 79. Şərti-dəyişən xərclərə aiddir:

- ✓ əsas istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- binaların işıqlandırılması və istiliyi
- inzibati-təsərrüfat xərcləri
- inzibati-idarəetmə heyətinin əmək haqqı
- binaların amortizasiyası

608. 50. Dolaylı xərclərə aid deyil:

- ✓ əsas istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- sex xərcləri
- ümumzavod xərcləri
- qeyri-istehsal xərcləri
- avadanlığın saxlanması və istismarı xərcləri

609. 77. Birbaşa xərclərə aiddir:

- ✓ əsas istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- sex xərcləri
- ümumzavod xərcləri
- qeyri-istehsal xərcləri
- avadanlığın saxlanması və istismarı xərcləri

610. 76. Dolaylı xərclərə aiddir:

- ✓ sex xərcləri
- əsas materiallar

- texnoloji məqsədlərə yanacaq və enerji
- əsas istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- alınmış məmulatlar və yarımfabrikatlar

611. Birbaşa xərclərə aid deyil: 01

- ✓ sex xərcləri
- alınmış məmulatlar və yarımfabrikatlar
- texnoloji məqsədlərə yanacaq və enerji
- əsas istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- əsas materiallar

612. 55. Maya dəyərindəki xərc elementlərinə görə maşınqayırmanı necə xarakterizə etmək olar? 03

- ✓ əmək tutumlu və material tutumlu
- fond tutumlu və elm tutumlu
- enerji tutumlu və material tutumlu
- enerji tutumlu və əmək tutumlu
- fond tutumlu və material tutumlu

613. 54. Xərclərin hansı iqtisadi elementində ETTLİ xərcləri əks olunur? 02

- ✓ sair xərclər
- sosial sığorta ayırmaları
- əsas fondların amortizasiyası
- material xərcləri
- əmək haqqı xərcləri

614. 53. Xərclərin hansı iqtisadi elementində icarə (lizinq) ödənişləri əks olunur? 02

- ✓ sair xərclər
- sosial sığorta ayırmaları
- əsas fondların amortizasiyası
- material xərcləri
- əmək haqqı xərcləri

615. 52. Mühəssibat (xarici) xərclərinə aid deyil:

- ✓ öz obyektlərinin icarəyə verilməsi
- fəhlələrin əmək haqqı
- xammal və material xərcləri
- dəstəşdirici məmulatların alınması xərcləri
- əsas fondların amortizasiyası

616. 51. İqtisadi (alternativ) xərclərə aiddir:

- fəhlələrin əmək haqqı
- dəstəşdirici məmulatların alınması xərcləri
- ✓ öz obyektlərinin icarəyə verilməsi
- əsas fondların amortizasiyası
- xammal və material xərcləri

617. 116. Maya dəyərinin aşağı salınması faizi necə müəyyən edilir?

- ✓ xərclərə ümumi qənaətin həcmnin yeni texnikanın tətbiqinə və bu kimi tədbirlər həyata keçirilmə kimi əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərində nisbətinin 100 vurulması ilə
- xərclərə ümumi qənaətin həcmi ilə yeni texnikanın tətbiqinə və bu kimi tədbirlər həyata keçirilmə kimi əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərinin cəminin 100 vurulması ilə
- yeni texnikanın tətbiqinə və bu kimi tədbirlər həyata keçirilmə kimi əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərinin xərclərə ümumi qənaətin həcmində nisbətinin 100 vurulması ilə

- xərclərə ümumi qənaətin həcmnin əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərində nisbətini 100 vurulması ilə
 - xərclərə ümumi qənaətin həcmi ilə yeni texnikanın tətbiqinə və bu kimi tədbirlər həyata keçirənlə kimi əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərində fərqinin 100 vurulması ilə
- 618.** 40. Fərz edək ki, yeni resursqoruyucu texnologiyanın tətbiqi sayəsində məhsulun tam maya dəyərində xüsusi çəkisi 80% təşkil edən xammal xərclərini 2% aşağı salmaq mümkün olmuşdur. Belə olan halda məhsulun maya dəyəri neçə faiz aşağı düşəcəkdir? 02
- ✓ 0.016
 - 0.012
 - 0.014
 - 0.004
 - 0.008
- 619.** Maya dəyərin idarə edilməsi prosesində onun aşağı salınması üzrə tədbirlər hazırlanarkən onun iqtisadi qiymətləndirilməsində hansı metodlardan istifadə edilir?
- ✓ faktor hesabı və birbaşa hesablama metodu
 - normativ və birbaşa hesablama metodu
 - faktor hesabı və faktiki metodu
 - faktor hesabı və hesabat metodu
 - faktor hesabı və dolaylı hesablama metodu
- 620.** Bir manatlıq əmtəəlik məhsula düşən xərclərin aşağı salınması faizi göstəricisi necə hesablanır?
- ✓ hesabat dövründə bir manatlıq məhsula düşən xərclərin plan dövründə bir manatlıq məhsula düşən xərclərə nisbətini 100 vurmaqla
 - xərclərə ümumi qənaətin həcmi ilə yeni texnikanın tətbiqinə və bu kimi tədbirlər həyata keçirənlə kimi əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərində cəminin 100 vurulması ilə
 - plan dövründə bir manatlıq məhsula düşən xərclərin hesabat dövründə bir manatlıq məhsula düşən xərclərə nisbətini 100 vurmaqla
 - xərclərə ümumi qənaətin həcmnin əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərində nisbətini 100 vurulması ilə
 - xərclərə ümumi qənaətin həcmi ilə yeni texnikanın tətbiqinə və bu kimi tədbirlər həyata keçirənlə kimi əmtəəlik məhsulun tam maya dəyərində fərqinin 100 vurulması ilə
- 621.** Məhsulun maya dəyərində idarə edilməsində maya dəyərində mənsub olan hansı göstəricidən istifadə edilmir?
- ✓ Kalkulyasiya maddələri üzrə bitməmiş məhsulun maya dəyəri;
 - Kalkulyasiya maddələri üzrə ayrı-ayrı ən vacib məmulat vahidinin maya dəyəri;
 - Bir manatlıq əmtəəlik məhsula düşən xərclərin həcmi;
 - İqtisadi elementlər üzrə istehsal xərclərinin smetası;
 - Kalkulyasiya maddələri üzrə bütövlükdə əmtəəlik məhsulun maya dəyəri;
- 622.** İstehsal xərclərinə qənaətin nisbi məbləği necə hesablanır?
- ✓ hesabat ilində xərclərin faktiki məbləği ilə bazis ilindəki xərclərin təşhii edilmiş məbləği arasındakı fərq kimi
 - hesabat ilində xərclərin faktiki məbləği ilə bazis ilindəki xərclərin təşhii edilmiş məbləğinin cəmi kimi
 - hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləğinin hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləğinə nisbəti kimi
 - hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləği ilə hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləğinin fərqi kimi
 - hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləği ilə hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləğinin cəmi kimi
- 623.** 110. İstehsal xərclərinə qənaətin (israfın) mütləq məbləği necə hesablanır?
- ✓ hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləği ilə hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləğinin cəmi kimi
 - hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləği ilə hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləğinin hasili kimi
 - hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləğinin hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləğinə nisbəti kimi
 - hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləği ilə hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləğinin fərqi kimi
 - hesabat ilində istehsal xərclərinin faktiki məbləği ilə hesabat ilində istehsal xərclərinin plan məbləğinin fərqi kimi
- 624.** Aşağıdakılardan hansı maşınqayırmada kalkulyasiyalaşdırma obyektini kimi çıxış edə bilməz?
- ✓ texnoloji asılılıq
 - ştamp;
 - bir neçə məmulatın hazırlanmasına verilən sifariş;

- təmir mürəkkəbliyi vahidi
 - bir ton tökmə;
625. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırmada kalkulyasiyalasdırma obyektı kimi çıxış edə bilməz?
- ✓ təşkilati mərhələ
 - detal;
 - yığma vahidi (qovşaq);
 - bütövlükdə məmulat;
 - texnologiyə mərhələ;
626. Hansı kalkulyasiyalasdırma metodu istehsal prosesində xammal və materialın bir sıra mərhələlərdən keçdiyi müəssisələrdə və ya ilkin materiallardan hər hansı biri bu texnologiyə prosesdə müxtəlif məhsul şəklili aldığı istehsal sahələrində tətbiq edilir?
- ✓ mərhələ üzrə kalkulyasiyalasdırma metodundan.
 - sifarişlər üzrə kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - sadə kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - normativ kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - mürəkkəb kalkulyasiyalasdırma metodundan;
627. Hansı kalkulyasiyalasdırma metodu istehsal xərclərinin ayrı-ayrı sifarişlər üzrə aparıldığı fərdi və kiçik seriyə istehsal sahələrində tətbiq edilir?
- ✓ sifarişlər üzrə kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - normativ kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - mərhələ üzrə kalkulyasiyalasdırma metodundan.
 - sadə kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - mürəkkəb kalkulyasiyalasdırma metodundan;
628. 30. Kalkulyasiyalasdırmanın hansı metodu kütləvi və seriyalı istehsal sahələrində tətbiq edilir?
- sadə kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - sifarişlər üzrə kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - mürəkkəb kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - ✓ normativ kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - mərhələ üzrə kalkulyasiyalasdırma metodundan.
629. Hansı kalkulyasiyalasdırma metodu yarımfabrikat istehsal etməyən və bitməmiş istehsal olmayan, yalnız yekcins məhsullar buraxan müəssisələrdə tətbiq edilir?
- sifarişlər üzrə kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - ✓ sadə kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - mürəkkəb kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - normativ kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - mərhələ üzrə kalkulyasiyalasdırma metodundan.
630. Aşağıdakı metodların hansından məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiyalasdırılmasında istifadə edilmir?
- mərhələ üzrə kalkulyasiyalasdırma metodundan.
 - sadə kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - ✓ mürəkkəb kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - normativ kalkulyasiyalasdırma metodundan;
 - sifarişlər üzrə kalkulyasiyalasdırma metodundan;
631. Maya dəyərinin hansı kalkulyasiyası məhsul vahidinin istehsalına çəkilən faktiki xərclər haqqında mühasibat hesabatının məlumatları əsasında tərtib edilir?
- ✓ faktiki kalkulyasiya
 - normativ kalkulyasiya
 - lahiyə kalkulyasiya
 - plan kalkulyasiya

- maliyyə kalkulyasiya
632. Maya dəyərinin hansı kalkulyasiyasını xammalın, materialların ilin və ya ayın əvvəlinə qüvvədə olan məsrəf normaları və digər xərclərin cari normaları əsasında hesablayırlar?
- plan kalkulyasiya
 - faktiki kalkulyasiya
 - ✓ normativ kalkulyasiya
 - lahiyə kalkulyasiya
 - hesabat kalkulyasiya
633. 100. Maya dəyərinin hansı kalkulyasiyası il, rüb ərzində istehsal edilmiş məhsulun və ya yerinə yetirilmiş işin orta maya dəyərini müəyyən edir?
- ✓ plan kalkulyasiya
 - normativ kalkulyasiya
 - hesabat kalkulyasiya
 - lahiyə kalkulyasiya
 - faktiki kalkulyasiya
634. Maya dəyərinin kalkulyasiyası bölünür:
- ✓ plan, normativ və hesabat kalkulyasiyaya
 - plan, normativ və hesablanmış kalkulyasiyaya
 - plan, normativ və strateji kalkulyasiyaya
 - plan, normativ və maliyyə kalkulyasiyaya
 - plan, normativ və lahiyə kalkulyasiyaya
635. Aşağıdakılardan hansı xərclərin yaranma yerinə görə maya dəyərinin növlərinə aid deyil? 01
- ✓ təşkilati maya dəyəri
 - sex maya dəyəri;
 - texnoloji maya dəyəri;
 - tam maya dəyəri
 - istehsal (zavod) maya dəyəri;
636. Aşağıdakılardan hansı xərclərin yaranma yerinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01
- təşkilati maya dəyəri;
 - proqnozlaşdırılan maya dəyəri;
 - ✓ tam maya dəyəri
 - sifariş verilmiş məhsulun maya dəyəri
 - məhsul partiyasının maya dəyəri
637. Aşağıdakılardan hansı xərclərin yaranma yerinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01
- sifariş verilmiş məhsulun maya dəyəri
 - təşkilati maya dəyəri;
 - məhsul partiyasının maya dəyəri
 - ✓ zavod maya dəyəri;
 - faktiki (hesabat) maya dəyəri;
638. 20. Aşağıdakılardan hansı xərclərin yaranma yerinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01
- ✓ sex maya dəyəri;
 - bitməmiş istehsalın maya dəyəri
 - məhsul partiyasının maya dəyəri
 - əmtəlik məhsulun maya dəyəri
 - realizə edilmiş məhsulun maya dəyəri

639. Aşağıdakılardan hansı xərclərin yaranma yerinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- ✓ texnoloji maya dəyəri;
- proqnozlaşdırılan maya dəyəri;
 - normativ maya dəyəri;
 - faktiki (hesabat) maya dəyəri;
 - plan maya dəyəri;

640. Aşağıdakılardan hansı məhsulun vaxta görə maya dəyərinin növlərinə aid deyil? 01

- ✓ sifarişin maya dəyəri
- proqnozlaşdırılan maya dəyəri;
 - plan maya dəyəri;
 - normativ maya dəyəri;
 - faktiki (hesabat) maya dəyəri;

641. Aşağıdakılardan hansı məhsulun vaxta görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- ✓ plan maya dəyəri;
- texnoloji maya dəyəri;
 - məhsul partiyasının maya dəyəri
 - bitməmiş istehsalın maya dəyəri
 - sifariş verilmiş məhsulun maya dəyəri

642. Aşağıdakılardan hansı məhsulun vaxta görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- məhsul partiyasının maya dəyəri
- bitməmiş istehsalın maya dəyəri
- ✓ faktiki (hesabat) maya dəyəri;
- əmtəlik məhsulun maya dəyəri
- realizə edilmiş məhsulun maya dəyəri

643. 90. Aşağıdakılardan hansı məhsulun vaxta görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- ✓ normativ maya dəyəri;
- tam maya dəyəri
 - sex maya dəyəri;
 - texnoloji maya dəyəri;
 - istehsal (zavod) maya dəyəri;

644. Aşağıdakılardan hansı məhsulun vaxta görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- ✓ proqnozlaşdırılan maya dəyəri;
- əmtəlik məhsulun maya dəyəri
 - bitməmiş istehsalın maya dəyəri
 - məhsul partiyasının maya dəyəri
 - realizə edilmiş məhsulun maya dəyəri

645. Aşağıdakılardan hansı məhsulun hazırlıq dərəcəsinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- tam maya dəyəri
- texnoloji maya dəyəri;
- ✓ bitməmiş istehsalın maya dəyəri
- sex maya dəyəri;
- istehsal (zavod) maya dəyəri;

646. Aşağıdakılardan hansı məhsulun hazırlıq dərəcəsinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- plan maya dəyəri;
- faktiki (hesabat) maya dəyəri;

- sifariş verilmiş məhsulun maya dəyəri
- ✓ məhsul partiyasının maya dəyəri
- texnoloji maya dəyəri;

647. Aşağıdakılardan hansı məhsulun hazırlıq dərəcəsinə görə maya dəyərinin növlərinə aiddir? 01

- ✓ realizə edilmiş məhsulun maya dəyəri
- proqnozlaşdırılan maya dəyəri;
- sifarişin maya dəyəri
- sifariş verilmiş məhsulun maya dəyəri
- plan maya dəyəri;

648. 8. Maşınqayırmada tam maya dəyəri ilə istehsal maya dəyərini fərqləndirən xərc maddəsi:

- ✓ məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər;
- ümumizavod xərcləri.
- sex xərcləri;
- xammal və materialın alınmasına çəkilən xərclər;
- avadanlığın işi ilə əlaqədar xərc;

649. 7. Maşınqayırma iqtisadiyyatında hansı əsas qiymət növləri mövcuddur?

- ✓ müəssisənin topdansasatış qiyməti, sənayenin topdansasatış qiyməti və məhsulun pərakəndə satış qiyməti
- auksion, azad, pərakəndə satış və müqayisəli qiymətlər
- mövsümi, müqavilə, topdansasatış və pərakəndə satış qiymətləri
- birdəfəlik, iş, transfert, sabit qiymətlər və bazar qiyməti
- istehlak qiyməti, məzənnə qiyməti, sabit qiymət, idxal və ixrac qiymətləri

650. 6. Maşınqayırma müəssisələrində maya dəyərinin aşağı salınmasının ehtiyat mənbələri hansılardır?

- ✓ əməktutumunun, fondtutumunun, materialtutumunun və istehsalın idarə edilməsi xərclərinin azaldılması
- amortizasiyanı sürətləndirilməsi, işçilərin növbədən kənar işə cəlb edilməsi, ən aşağı qiymətə olan işçi qüvvəsindən və materialların istehsalə cəlb olunması
- ixtisasız və az ixtisaslı fəhlələrdən istifadə, daha ucuz və keyfiyyətsiz xammaldan istifadə, idarəetmədə inzibati metodların tətbiqinin genişləndirilməsi
- yeni texnika alınmasına xərc çəkməmək, kadr hazırlığını təxirə salmaq, işçilərin ixtisarı
- daha ucuz xammal və materiallardan, daha ucuz işçi qüvvəsindən istifadə və iş vaxtının artırılması

651. 4. Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri;
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tull-lan-tı-ların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- ✓ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri.
- xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri;
- qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri;

652. 3. İstehsal məsrəfləri xərc maddələri üzrə necə qruplaşdırılır?

- ✓ material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tull-lan-tı-ların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri;
- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclarla ayırmalar və sair xərclər
- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər;
- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri.

653. 2. İstehsal xərcləri nədir?

- ✓ məhsulun istehsalına çəkilən bütün xərclərin cəmidir
- məhsulun istehlakçıya çatdırılmasınadək çəkilən bütün xərclər
- maya dəyəri ilə reklam və mühafizə xərclərinin cəmidir
- maya dəyəri ilə amortizasiya ayırmalarının cəmidir.
- məcmu ictimai məhsulun xüsusiləşmiş hissəsi, məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin məcmusudur

654. 1. Məhsulun maya dəyəri nədir?

- məhsulun elə qiymətidir ki, ona çəkilən xərclər mərkəzi bankda həmin pulun qoyuluşuna görə ödənilən faizlərlə birlikdəki həcminə bərabərdir.
- rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir.
- ✓ istehlak olunmuş istehsal vasitələrinin və canlı əmək məsrəflərinin dəyəridir
- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəfləridir
- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən istehsal vasitələrindən məsrəfləridir

655. Əməyin müdafiəsi üzrə mhəyata keçirilən tədbirlərə çəkilən xərclər hansı kalkulyasiya maddəsinə daxildir? 03

- ✓ sex xərcləri
- digər istehsal xərcləri
- istehsaldan kənar xərclər
- zay məhsul itkiləri
- ümumzavod xərcləri

656. 39. Maliyyələşmə əmsalının vahiddən az olması göstərir ki:

- ✓ müəssisənin ödəmə qabiliyyəti kəskin şəkil-də pisləşir;
- müəssisədə maliyyə sabitliyi əmsalı artır;
- müəssisənin likvidliyi artır;
- müəssisədə cari likvidlik əmsalı artır.
- müəssisənin ödəmə qabiliyyəti yüksəlir;

657. 63. Müəssisənin pərakəndə satış qiymətinə nə daxildir? 02

- ✓ sənayenin topdansa satış qiyməti, ticarət əlavəsi, ƏDV
- təchizat-satış əlavələri, ƏDV
- maya dəyəri, mənfəət
- maya dəyəri, mənfəət, xidmətlər tarifi
- maya dəyəri, mənfəət, aksizlər, ƏDV

658. 62. Müəssisənin topdansa satış qiymətinə nə daxildir? 02

- ✓ maya dəyəri, mənfəət, aksizlər, ƏDV
- sənayenin topdansa satış qiyməti, ticarət əlavəsi, ƏDV
- maya dəyəri, mənfəət
- maya dəyəri, mənfəət, xidmətlər tarifi
- təchizat-satış əlavələri, ƏDV

659. 56. Müəssisənin topdansa satış qiymətinə nə daxildir? 02

- ✓ maya dəyəri, mənfəət, aksizlər, ƏDV
- sənayenin topdansa satış qiyməti, ticarət əlavəsi, ƏDV
- maya dəyəri, mənfəət
- maya dəyəri, mənfəət, xidmətlər tarifi
- təchizat-satış əlavələri, ƏDV

660. 71. Elmi-tədqiqat və təcrübə işlərinə çəkilən xərclər hansı kalkulyasiya maddəsinə daxildir? 03

- ✓ digər istehsal xərcləri
- ümumzavod xərcləri
- istehsaldan kənar xərclər

- zay məhsul itkiləri
- sex xərcləri

661. 70. Kontor, tipagraf, poçt-teleqraf, telefon xərcləri hansı kalkulyasiya maddəsinə daxildir? 03

- ✓ ümumzavod xərcləri
- digər istehsal xərcləri
- istehsaldan kənar xərclər
- zay məhsul itkiləri
- sex xərcləri

662. 40. Zavodun idarəetmə heyətinin əmək haqqı hansı kalkulyasiya maddəsinə daxildir? 03

- digər istehsal xərcləri
- zay məhsul itkiləri
- ✓ ümumzavod xərcləri
- sex xərcləri
- istehsaldan kənar xərclər

663. 68. Müəssisənin mütləq likvidliyi əmsalı necə hesablanır? 03

- ✓ pul vəsaitləri və tez reallaş-dı-rı-la bilən qiymətli ka-ğız-ların dəyərinin cəminin qısamüddətli öh---də-lik-lərə nisbəti kimi.
- pul vəsaitləri ilə tez reallaş-dı-rı-la bilən qiymətli ka-ğız-ların dəyərinin hasilinin qısamüddətli öh---də-lik-lərə nisbəti kimi;
- pul vəsaitləri və tez reallaş-dı-rı-la bilən qiymətli ka-ğız-ların dəyərinin fərqlinin qısamüddətli öh---də-lik-lərə nisbəti kimi;
- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cə-mi-nin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;
- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;

664. 67. Müəssisənin təcili likvidliyi əmsalı necə hesablanır? 03

- ✓ pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cə-mi-nin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;
- qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cə-mi-nin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;
- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;
- pul vəsaitləri ilə kreditor borcların fərqlinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;
- pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi;

665. 66. Müəssisənin xüsusi vəsaitlərilə təmin olunması əmsalı necə hesablanır? 03

- ✓ qısamüddətli passivlərin dövryyədənə-kənar aktivlərlə fərqi-nin dövryyə vəsaitlərinə nisbəti kimi;
- dövryyədənə-kənar aktivlərin dövryyə vəsaitlərinə nisbəti kimi;
- dövryyə vəsaitlərinin qısamüddətli passivlərin dövryyədənə-kənar aktivlərlə fərqi-nə nisbəti kimi;
- qısamüddətli passivlərin dövryyədənə-kənar aktivlərlə cəminin dövryyə vəsaitlərinə nisbəti kimi;
- qısamüddətli passivlərin dövryyə vəsaitlərinə nisbəti kimi;

666. 65. Müəssisə nə vaxt likvid hesab edilir? 03

- ✓ müəssisə öz dövryyə vəsait-lə-rini reallaşdıraraq qısa-müd-dət-li öhdəlikləri ilə hesablaşa bilsin;
- müəssisə rentabəlsiz fəaliyyət göstərdikdə;
- müəssisədə təhkimə əmsalı 1-10 arasında olduqda;
- müəssisədə təhkimə əmsalı 21-40 arasında olduqda;
- müəssisə öz dövryyə vəsait-lə-rini reallaşdıraraq qısa-müd-dət-li öhdəlikləri ilə hesablaşa bilməsin;

667. 64. Maliyələşmə əmsalı necə hesablanır? 03

- ✓ müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin borc vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi;
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi;
- müəssisənin borc vəsaitlərinin xüsusi vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi;
- müəssisənin uzunmüddətli borc vəsaitlərinin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi;
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi;

- 668.** 50. Maşınqayırma müəssisəsində mənfəətin həcmi 325 min manat, məhsulunun tam maya dəyəri 2400 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar? 02
- ✓ 13,6 %;
- 13,0 %;
 - 14,4 %;
 - 13,8 %;
 - 15,3 %;
- 669.** 49. Maşınqayırma müəssisəsində mənfəətin həcmi 335 min manat, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri 8195 min manat və normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin dəyəri 3365 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar? 02
- ✓ 2,7 %;
- 3,0 %;
 - 2,8 %;
 - 4,4 %;
 - 5,3 %;
- 670.** 48. Maşınqayırma müəssisəsində mənfəətin həcmi 325 min manat, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri 6775 min manat və normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin dəyəri 2550 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar? 02
- ✓ 3,4 %;
- 3,5 %;
 - 3,2 %;
 - 3,6 %;
 - 3,3 %;
- 671.** 47. Maşınqayırma müəssisələrində məhsulun rentabelliği necə hesablanır? 02
- ✓ məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi məhsulun tam maya dəyərində bölüb yüzə vurmaqla;
- məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin cəminə bölüb yüzə vurmaqla;
 - məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində bölüb yüzə vurmaqla;
 - məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin dəyərlərinə bölüb yüzə vurmaqla;
 - məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin fərqinə bölüb yüzə vurmaqla;
- 672.** 30. Maşınqayırma müəssisələrində istehsalın rentabelliği necə hesablanır? 02
- ✓ mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin cəminə bölüb yüzə vurmaqla;
- mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin fərqinə bölüb yüzə vurmaqla;
 - mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində bölüb yüzə vurmaqla;
 - mənfəətin həcmi normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin dəyərlərinə bölüb yüzə vurmaqla;
 - mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin hasilinə bölüb yüzə vurmaqla;
- 673.** 45. Aşağıdakı hansı xərc elementi məhsulun pərakəndəsatış qiymətinə aiddir? 01
- ✓ məhsulun maya dəyəri;
- təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
 - təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;
 - ticarət təşkilatlarının əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi.
 - müəssisənin topdanskatış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
- 674.** Orta sabit xərclər necə hesablanır?
- ✓ ümumi sabit xərclərin məhsulun miq-da-rına nisbəti kimi hesablanır;
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır;
 - ümumi xərclərin məhsulun miq-da-rına hasili kimi hesablanır;

- məhsulun miq-da-rının ümumi sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır.
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır;

675. Orta dəyişən xərclər necə hesablanır?

- ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miq-da-rına hasili kimi hesablanır;
- ✓ ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miq-da-rına nisbəti kimi hesablanır;
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır;
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır;
- məhsulun miq-da-rının ümumi dəyişən xərclərə nisbəti kimi hesablanır.

676. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət strategiyasının seçilməsinə təsir göstərmir?

- ✓ işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlər
- qiymətin artırılması ona olan tələbin məhdudlaşdırılması ilə nəticələnir
- məhsula kifayət qədər böyük sayda alıcılar tərəfindən yüksək və artan həcmdə tələb formalaşır
- nüfuzlu məhsullar üçün qiymətin artırılması tələbin art-ma-sı-na səbəb olur
- yüksək qiymətin azaldılması hesabına qiymətdə təşvihlər aparılması müəssisə üçün itkilərlə nəticələnir

677. Aşağıdakılardan hansı məhsulun qiymətində güzəştlər sisteminə aiddir?

- ✓ məhsulun qiymətinin nağd pulla, avansla və ya əvvəl-cə-dən ödənilməsinə stimullaşdıran güzəştlər
- əmək məhsuldarlığını yüksəltmək üçün işçilərin əməyini stimullaşdıran güzəştlər
- məhsulun qiymətlərinin artırılmasını nəzərdə tutan güzəştlər
- rəqib məhsulların qiymətini artıran güzəştlər
- məhsulun istehsalı planının işçilər tərəfindən yerinə yetirilməsini stimullaşdıran güzəştlər

678. Aşağıdakılardan hansı müəssisədə qiymətqoymanın metodlarına aid deyil?

- ✓ ümumsex xərclər əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu
- cari qiymətlər səviyyəsində qiymətin müəyyən olunması metodu
- «orta xərjlər üstəgəl mənfəət» metodu
- rəqib məhsulların qiymətini nəzərə alaraq qiymətin müəy-yən edilməsi metodu
- "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu

679. Bazarda bazar qiymətlərinə əsaslanan müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- ✓ özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
- bazarda qiymət lideri olan müəssisə
- təbii inhisar
- xalis inhisar
- öz məh-sullarına rə-qib-lə-rin-dən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr

680. Bazarda qiymətləri formalaşdıran müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- ✓ öz məh-sullarına rə-qib-lə-rin-dən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr
- özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
- kiçik və orta müəssisələr
- tam ortaqlıqlar
- təkmil rəqabətli şəraitdə fəaliyyət göstərən müəssisələr

681. 20. Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində dövlət tənzimlənməsinin qiymətləndirilməsində məqsəd nədən ibarətdir?

- ✓ müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqan-la-rı-nın atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- maliyyə məq-səd-ləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir
- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- müəssisənin qiymət dəyişik-lik-ləri-nə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəyi tədbirləri proqnoz-laşdırmaqdır

- 682.** Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində rəqabətin təhlilində məqsəd nədən ibarətdir?
- ✓ müəssisənin qiymət dəyişiklikləri-nə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəjəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır
- maliyyə məq-səd-ləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
 - maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən et-məkdir
 - resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən et-məkdir
 - müəs-si-sə-nin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqan-la-rı-nın atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən et-məkdir
- 683.** Müəssisənin qiymət strategiyasının birinci mərhələsi olan ilkin mə-lu-mat-ların toplanması mərhələsinə nə aid deyil?
- ✓ maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nə-zarət siste-mi-nin qiymətləndirilir
- potensial rəqiblər müəyyən olunur
 - məhsulun isteh-salına və satışına çəkilə-jək xərjlər və onların strukturu qiymət-ləndirilir
 - potensial alıcılar müəyyən olunur
 - maliyyə məq-səd-ləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirilir
- 684.** Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aiddir?
- ✓ tələbin müəyyən edilməsi
- maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nə-zarət siste-mi-nin qiymətləndirilməsi
 - maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi
 - maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
 - əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymət-ləndirilməsi
- 685.** Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aid deyil?
- ✓ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
- qiymətməhləgəlmənin vəzifələrinin müəyyən olunması
 - qiymət qoymanın metodlarının seçilməsi
 - Rəqiblərin qiymət və məhsullarının təhlili
 - tələbin müəyyən edilməsi
- 686.** Tələb elastik olduqda, məhsulun qiymətinin aşağı salınması müəssisənin məcmu gəlirlərini:
- ✓ artırır
- həm artırır, həm də azaldır
 - dəyişmir
 - azaldır
 - sabitləşdirir
- 687.** Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin uzunmüddətli məqsədinə aiddir?
- ✓ müəssisənin bazarda öz satış payını artırması
- qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
 - bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
 - potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması
 - müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
- 688.** Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid deyil?
- müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
 - bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
 - qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
 - potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması
- ✓ Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması
- 689.** Müəssisə, bazarda öz satış payını artırmaq məqsədini hansı halda seçmir?

- ✓ istehsalın həcmının artırılması nəticəsində miqyasından qənaət əldə edilmir
- satış həcmının artırılması məhsul vahidinə düşən istehsal və sa-tış xərjlərinin nisbətən azalmasına səbəb olur
- qiymətlərin aşağı salınması müəssisənin bazardakı payına rəqibləri tərəfindən olan təhlükəni aradan qaldırır
- istehlakçıların tələbi qiymətə görə elastikdir
- məhsul vahidinin qiymətini azaltmaqla satışın həcmi yük---səltmək və bununla da ümumi mənfəəti artırmaq müm-kün-dür

690. 20. Qiymətlərin növlərinə aid deyil?

- ✓ qarışıq qiymətlər
- nəqliyyat tarifləri
- topdansa-tiş qiyməti
- E) pərakəndə-satış qiymətləri
- tikinti məhsuluna qiymət

691. 10. Məhsulun qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- ✓ hazır məsul anbarının həcmi
- inflyasiyanın səviyyəsi
- analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları
- məhsulun maya dəyəri
- məhsulun əvəzedicilərinin qiyməti

692. Müəssisə öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- ✓ məhsulun maya dəyərini
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini
- təhciz-tçıların etibarlılığını
- hazır məsul anbarının həcmi
- işçilərin rəyini

693. Qiymət funksiyalarına aiddir:

- ✓ uçot, stimullaşdırma və bölgü
- nəzarət, stimullaşdırma və bölgü
- uçot, stimullaşdırma və nəzarət
- stimullaşdırma, bölgü və tənzimləmə
- analitik, müşahidə və eksperimental

694. Müəssisədə qiymətqoymanın metoduna aiddir:

- ✓ orta xərclər üstəgəl mənfəət
- müşahidə
- maya dəyəri üsəgəl əmək haqqı
- sex maya dəyəri üstəgəl ümumzavod xərcləri
- analitik

695. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid olunmur?

- ✓ istehsalın həcmi-nin artırılması
- potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması;
- müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
- bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi;
- qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması;

696. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siya-sə-tinin köməyi ilə nail olmaq istədiyi məqsədlərə aid olunmur?

- ✓ İşçilərin sayının azaldılmasına nail olmaq məqsədi
- Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması məqsədi
- Mənfəətin maksimumlaşdırılması

- Bazarda müəssisənin stabil mövqeyinin saxlanması məqsədi
- Müəssisənin likvidliyinin (ödəməqabiliyyətinin) təmin olunması məqsədi

697. Maşınqayırma müəssisələrində istehsalın rentabelliği necə hesablanır?

- ✓ balans mənfəətinin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövryyə vəsaitlərinin orta illik dəyərinin cəminə nisbəti kimi;
- xalis mənfəətin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövryyə vəsaitlərinin orta illik dəyərinin cəminə nisbəti kimi;
- balans mənfəətinin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi;
- müəssisənin ümumi gəlirinin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövryyə vəsaitlərinin orta illik dəyərinin cəminə nisbəti kimi;
- balans mənfəətinin normalaşdırılan dövryyə vəsaitlərinin orta illik dəyərinə nisbəti kimi;

698. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- ✓ hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyə-ləş-dirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.);
- kreditör borcları;
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər;
- bank kreditləri;
- borc vəsaitləri;

699. Məcmu (ümumi) xərclər nədir?

- ✓ istehsal və tədavül xərclərinin cəmi
- təsisçilərə ödənilən mənfəətlə sosial ayırmaların məcmu
- sənaye – istehsal heyətinin əmək haqqı
- kredit üçün ödənişlər və tədavül xərcləri
- xammal, material və əmək haqqı fondu xərcləri

700. 10. Mənfəət nədir?

- ✓ müəssisə gəlirindən xərclər və dövlət vergiləri və rüsumları ödənildikdən sonra qalan hissədir;
- müəssisənin məcmu gəliridir;
- müəssisə gəlirindən material və əmək haqqı fondu xərcləri çıxıldıqdan sonra qalan pul vəsaitidir.
- müəssisənin ehtiyat fondunun əsas mənbəyi olub, xərclərlə gəlirin fərqinə bərabərdir;
- müəssisənin gəlirinin təsisçilər tərəfindən ehtiyat fonduna yenidən qoyduğu vəsaitdir;